

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DOTYCZĄCA PROJEKTU
MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
„REJON CMENTARZA PRZY ULICY DASZEWICKIEJ” W POZNANIU

OPRACOWANIE:

MGR INŻ. AGNIESZKA WIECZORKIEWICZ
ZESPÓŁ OPRACOWAŃ ŚRODOWISKOWYCH

POZNAŃ, 5 LUTEGO 2021 R./MAJ 2021 R.*

* NINIEJSZA PROGNOZA UWZGLĘDNIĄ ZMIANY WPROWADZONE W WYNIKU UWZGLĘDNIENIA TREŚCI UZYSKANYCH OPINII ORAZ
DOKONANYCH UZGODNIEŃ

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	3
1.1 Informacje wstępne.....	3
1.2 Podstawy formalno-prawne opracowania	3
1.3 Cel i zakres merytoryczny opracowania	3
1.4. Wykorzystane materiały i metody pracy	4
2. CHARAKTERYSTYKA ORAZ STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO.....	6
2.1. Położenie, użytkowanie i zagospodarowanie terenu	6
2.2. Elementy dziedzictwa kulturowego	7
2.3. Rzeźba terenu	7
2.4. Budowa geologiczna i warunki gruntowe.....	7
2.5. Zasoby naturalne.....	8
2.6. Warunki wodne	8
2.7. Szata roślinna	9
2.8. Zwierzęta.....	10
2.9. Gleby.....	11
2.10. Klimat lokalny	11
2.11. Jakość powietrza atmosferycznego	12
2.12. Klimat akustyczny.....	14
2.13. Jakość wód	15
3. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU PLANU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY	17
4. INFORMACJA O GŁÓWNYCH CELACH I ZAWARTOŚCI PROJEKTU PLANU	18
4.1. Cel opracowania projektu planu	18
4.2. Ustalenia projektu planu	19
4.3. Powiązanie ustaleń projektu planu z innymi dokumentami	20
4.4. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu	22
5. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, KRAJOWYM I LOKALNYM ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	22
6. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA USTALEŃ PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO ..	26
6.1. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi	26
6.2. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne	27
6.3. Oddziaływanie na zasoby naturalne	29
6.4. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną, szatę roślinną i zwierzęta	29
6.5. Oddziaływanie na ludzi	33
6.6. Oddziaływanie na krajobraz	34
6.7. Oddziaływanie na klimat akustyczny	36
6.8. Oddziaływanie na powietrze.....	37
6.9. Oddziaływanie na klimat	38
6.10. Oddziaływanie na dziedzictwo kulturowe.....	39
6.11. Oddziaływanie na dobra materialne	39
6.12. Oddziaływanie na obszary chronione, w tym obszary Natura 2000.....	40
6.13. Oddziaływanie transgraniczne	40
7. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA.....	41
8. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE MPZP. 41	41
9. WNIOSKI I STRESZCZENIE.....	42

ZAŁĄCZNIKI GRAFICZNE

1. Granice obszaru objętego opracowaniem mpzp na tle ortofotomapy miasta Poznania
2. Powiązania przyrodnicze obszaru opracowania
3. Zasięgi oddziaływania hałasu lotniczego od lotniska wojskowego Poznań-Krzesiny, w porze dziennie-wieczorno-nocnej (L_{DWN}) i porze nocnej (L_N) – w stanie istniejącym w roku 2017
4. Zasięgi oddziaływania hałasu samochodowego od ul. Głuszyna, w porze dziennie-wieczorno-nocnej (L_{DWN}) i porze nocnej (L_N) – w stanie istniejącym w roku 2017
5. Projekt mpzp „Rejon cmentarza przy ulicy Daszewickiej” w Poznaniu – etap procedury planistycznej – wyłożenie do publicznego wglądu
6. Oświadczenie autora

1. WPROWADZENIE

1.1 Informacje wstępne

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Rejon cmentarza przy ulicy Daszewickiej” w Poznaniu. Projekt mpzp sporządzany jest na podstawie uchwały Nr XXIII/303/VII/2016 Rady Miasta Poznania z dnia 12 stycznia 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Rejon cmentarza przy ulicy Daszewickiej” w Poznaniu.

Przedmiotowy projekt planu obejmuje tereny położone w zasięgu południowo-wschodniego klina zieleni miasta Poznania, zlokalizowane po zachodniej stronie ulicy Daszewickiej w Poznaniu. Całkowita powierzchnia obszaru objętego projektem planu miejscowego wynosi ok. 4,31 ha.

Obszar objęty granicami projektu mpzp „Rejon cmentarza przy ulicy Daszewickiej” w Poznaniu zlokalizowany jest w zasięgu obowiązującego obecnie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Dolina Głuszynki – część B” w Poznaniu.

1.2 Podstawy formalno-prawne opracowania

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko wynika z ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*. W myśl powyższej ustawy, prognoza oddziaływania na środowisko stanowi podstawowy dokument, niezbędny do przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu lub programu. Zgodnie z art. 51 ust. 1, organ opracowujący m.in. projekt planu zagospodarowania przestrzennego sporządza prognozę oddziaływania na środowisko. Natomiast stosownie do art. 50, przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagane jest również w przypadku wprowadzenia zmian do obowiązującego planu miejscowego, z uwzględnieniem art. 48 ust. 1a.

Na obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko dotyczącej projektu planu miejscowego wskazuje również art. 17, pkt. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*, zgodnie z którym wójt, burmistrz albo prezydent miasta „sporządza projekt planu miejscowego (...), wraz z prognozą oddziaływania na środowisko”. Stosownie do tej ustawy projekt planu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko przedkładane są instytucjom i organom właściwym do zaopiniowania i uzgodnienia projektu planu, a także są przedmiotem społecznej oceny – podlegają wyłożeniu do publicznego wglądu.

1.3 Cel i zakres merytoryczny opracowania

Prognoza oddziaływania na środowisko stanowi element procesu sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Jej głównym celem jest wskazanie przewidywanego wpływu na środowisko przyrodnicze, jaki może mieć miejsce na skutek realizacji dopuszczonych w projekcie planu różnych form zagospodarowania przestrzennego. W tym celu, w prognozie ocenia się relacje pomiędzy przyjętymi w projekcie planu rozwiązaniami planistycznymi, a uwarunkowaniami środowiska przyrodniczego.

W prognozie oddziaływania na środowisko analizie i ocenie podlega projekt uchwały w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (tekst) wraz z rysunkiem, stanowiącym załącznik graficzny uchwały. Szczegółowy zakres informacji wymaganych w prognozie określa w art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*. Zgodnie z art. 52 ust. 1 ww. ustawy, informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko muszą być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny, a także dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości informacji zawartych w projekcie planu miejscowego.

Stosownie do wymogu art. 53 ww. ustawy, zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w niniejszej prognozie został uzgodniony z właściwymi organami, wskazanymi w art. 57 i 58 ustawy:

- Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Poznaniu – pismem WOO-III.411.115.2016.JM.1 z dnia 19 kwietnia 2016 r.,
- Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Poznaniu – pismem NS-52/3-91(1)/16 z dnia 15 kwietnia 2016 r.

1.4. Wykorzystane materiały i metody pracy

Przy opracowaniu niniejszej prognozy wykorzystano następujące materiały źródłowe:

Literatura:

- Kondracki J., *Geografia Polski. Mezoregiony fizyczno-geograficzne*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1994,
- Krygowski B., *Geografia fizyczna Niziny Wielkopolskiej, Cz. I Geomorfologia*, PTPN, Wydz. Mat.-Przycz., Komitet Fizjograficzny, Poznań 1961,
- *Przyroda miasta Poznania*, Urząd Miasta Poznania Wydział Ochrony Środowiska, Poznań 2009,
- *Atlas geochemiczny Poznania i okolic*, 1:100 000; Lis J., Pasieczna A.; Warszawa 2005,
- *Wśród zwierząt i roślin*, Kronika Miasta Poznania, Wydawnictwo Miejskie, Poznań 2002.

Materiały kartograficzne:

- mapa hydrograficzna w skali 1:50 000, ark. N-33-142-B MOSINA, GEOMAT Sp. z o.o., Poznań 2001,
- mapa sozologiczna w skali 1:50 000, ark. N-33-142-B MOSINA, GEOMAT Sp. z o.o. Poznań 2004,
- mapa hydrogeologiczna Polski w skali 1:50 000 – ark. Mosina (507), główny użytkowy poziom wodonośny, wersja cyfrowa,
- mapa hydrogeologiczna Polski w skali 1:50 000 – ark. Mosina (507), pierwszy poziom wodonośny, występowanie i hydrodynamika,
- szczegółowa mapa geologiczna Polski w skali 1:50 000, ark. 507 – MOSINA N-33-142-B, Państwowy Instytut Geologiczny, 1991,
- Atlas geologiczno-inżynierski Poznania, Przedsiębiorstwo Badań Geofizycznych w Warszawie, Przedsiębiorstwo Geodezyjno i Geologiczno-Fizjograficzne, Warszawa, sierpień 2007 r. (aktualizacja 2013-2017), mapy geologiczno-inżynierskie 1:10 000, Atlas Poznania – arkusz N-33-142-B-b-2.

Akty prawne:

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2020 r., poz. 1219, tekst jednolity z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2020 r., poz. 283, tekst jednolity z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. z 2020 r., poz. 293, tekst jednolity z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku *o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2020 r., poz. 55, tekst jednolity ze zm.),
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* (Dz. U. z 2020 r., poz. 282, tekst jednolity),
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. *o odpadach* (Dz. U. z 2020 r., poz. 797, tekst jednolity z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. *Prawo budowlane* (Dz. U. z 2020 r., poz. 1333, tekst jednolity z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. *Prawo wodne* (Dz. U. z 2021 r., poz. 624, tekst jednolity ze zm.),
- Ustawa z dnia 14 września 1996 r. *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* (Dz. U. z 2020 r., poz. 1439, tekst jednolity z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. *w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie* (Dz. U. z 2019 r., poz. 1065, tekst jednolity, z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. z 2014 r., poz. 112, tekst jednolity),

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2007 r., Nr 120, poz. 826) – akt archiwalny,
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 października 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu danych ujętych na mapach akustycznych oraz ich układu i sposobu prezentacji (Dz. U. z 2007 r., Nr 187, poz. 1340),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r., poz. 2183),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408),
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 9 października 2019 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. z 2019, poz. 2147),
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze (Dz. U. z 1959 r. nr 52, poz. 315),
- Uchwała Nr XXI/393/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2020 r. w sprawie określenia Programu ochrony powietrza dla strefy aglomeracja poznańska (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2020 r., poz. 5956),
- Rozporządzenie Nr 40/07 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 31 grudnia 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska Poznań-Krzesiny w Poznaniu (Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 1/2008, poz. 1); straciło moc obowiązującą 15 listopada 2008 r. – zgodnie z postanowieniem Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 6 października 2010 r. (syg. akt II OSK 548/09),
- Mapa akustyczna miasta Poznania 2017, AkustiX, lemitor OCHRONA ŚRODOWISKA, wrzesień 2017,
- Uchwała Nr LXIX/1253/VII/2018 Rady Miasta Poznania z dnia 26 czerwca 2018 r. w sprawie „Programu ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Poznania” (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 4 lipca 2018 r., poz. 5498),
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystego powietrza dla Europy (Dz.U.U.E.L.2008.152.1),
- Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko.

Dokumenty, inne dostępne opracowania:

- projekt uchwały Rady Miasta Poznania w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Rejon cmentarza przy ulicy Daszewickiej” w Poznaniu, MPU 2020,
- uchwała Nr XXIII/303/VII/2016 Rady Miasta Poznania z dnia 12 stycznia 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Rejon cmentarza przy ulicy Daszewickiej” w Poznaniu,
- uchwała Nr XLII/632/VI/2012 Rady Miasta Poznania z dnia 11 grudnia 2012 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Dolina Głuszynki – część B” w Poznaniu,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania, Uchwała Nr LXXII/1137/VI/2014 Rady Miasta Poznania z dnia 23 września 2014 r.,
- Program ochrony środowiska dla miasta Poznania na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 roku, Uchwała Nr LIV/978/VII/2017 Rady Miasta Poznania z dnia 26 września 2017 r.,
- Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2010, Biblioteka Monitoringu Środowiska, WIOŚ, Poznań 2011,
- Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim, Raport wojewódzki za rok 2019, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska Departament Monitoringu Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Poznaniu, Poznań 2020,
- Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2014-2019 na podstawie monitoringu, www.gios.gov.pl,
- Klasyfikacja wskaźników jakości wód płynących w województwie wielkopolskim za rok 2017, www.poznan.wios.gov.pl,
- Objaśnienia do szczegółowej mapy geologicznej Polski 1:50000, arkusze Mosina (507), Chachaj J., Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa 1996,

- Objaśnienia do arkusza mapy hydrogeologicznej Polski w skali 1:50 000, ark. Mosina (507), Biuro Studiów i Badań Hydrogeologicznych i Geofizycznych „HYDROCONSULT” Sp. z o.o., Warszawa 1997,
- Aktualizacja opracowania ekofizjograficznego dla potrzeb Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania., Moczko A., Wieczorkiewicz A., Zomerska J., Berezowska-Apolinarska K. (współpraca w zakresie akustyki), MPU, Poznań, 2012 r.,
- Waloryzacja przyrodnicza terenów korytarza ekologicznego w południowo-wschodnim klinie zieleni miasta Poznania ze wskazaniem działań ochronnych i analizą terenowo-finansową, ARREKO, Poznań, październik 2014 (zespół pod kierownictwem dr Wojciecha Szweda),
- Opinia geologiczna oraz dokumentacja badań podłoża gruntowego terenu przeznaczonego pod rozbudowę cmentarza parafialnego w m. Poznań przy ul. Daszewickiej, „GEOMENOS” Jerzy Sobkowiak, Tomasz Sobkowiak spółka jawna, Poznań, październik 2019 r.

Inne źródła:

- wizja terenowa (styczeń 2021 r.),
- poznan.wios.gov.pl,
- sip.geopoz.pl,
- mapy.geoportal.gov.pl,
- geologia.pgi.gov.pl,
- baza.pgi.gov.pl,
- polska.e-mapa.net,
- epsh.pgi.gov.pl,
- geoserwis.gdos.gov.pl,
- crfop.gdos.gov.pl,
- mjwp.gios.gov.pl,
- www.iop.krakow.pl.

Informacje uzyskane z powyższych materiałów źródłowych oraz informacje zebrane podczas przeprowadzonej wizji terenowej pozwoliły na opracowanie ogólnej charakterystyki środowiska przyrodniczego omawianego obszaru w podziale na jego poszczególne komponenty, w tym: rzeźbę terenu, budowę geologiczną i warunki podłoża, warunki wodne, szatę roślinną, świat zwierzęcy, gleby, czy też klimat lokalny. Na podstawie pozyskanych informacji określono również stan środowiska przyrodniczego w zakresie jakości powietrza, wód i klimatu akustycznego, a także wskazano obecny sposób i stan zagospodarowania obszaru objętego projektem planu. Należy jednak zaznaczyć, że przeprowadzenie wizji terenowej w ograniczonym przedziale czasowym nie pozwoliło na przeprowadzenie inwentaryzacji w sposób wyczerpujący, umożliwiającą zidentyfikowanie wszystkich gatunków występujących w granicach obszaru opracowania¹.

Prognozę oddziaływania na środowisko sporządzono przy zastosowaniu metody opisowej, polegającej na charakterystyce istniejących zasobów środowiska oraz łączeniu w całość posiadanych informacji o dotychczasowych mechanizmach funkcjonowania środowiska i wskazaniu, jakie potencjalne skutki mogą wystąpić w środowisku w wyniku realizacji ustaleń planu. Posłużono się również metodą porównawczą, wykorzystując wiedzę o funkcjonowaniu środowiska jako całości. Skonfrontowano zaproponowane rozwiązania planistyczne z istniejącymi uwarunkowaniami środowiskowymi. Prognozę oddziaływania na środowisko przedstawiono w zakresie, jaki umożliwia obecny stan dostępnej informacji o środowisku oraz w tym kontekście – stopień ogólności ustaleń planu.

2. CHARAKTERYSTYKA ORAZ STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

2.1. Położenie, użytkowanie i zagospodarowanie terenu

Obszar objęty granicami projektu mpzp „Rejon cmentarza przy ulicy Daszewickiej” w Poznaniu obejmuje tereny położone w południowo-wschodniej części miasta (obręb Głuszyna), w zasięgu południowo-wschodniego klina zieleni. Swoimi granicami obszar ten obejmuje tereny zlokalizowane po

---

¹ analizę różnorodności lokalnej flory i fauny przeprowadzono w znacznej mierze w oparciu o informacje zawarte w dostępnych źródłach literaturowych (uzupełnione o informacje pozyskane w trakcie przeprowadzonej wizji terenowej)

zachodniej stronie ul. Daszewickiej (ulica poza granicami projektu mpzp). Całkowita powierzchnia obszaru objętego projektem planu miejscowego wynosi ok. 4,31 ha.

Analizowany obszar obejmuje tereny funkcjonującego obecnie cmentarza parafialnego (parafii pw. św. Jakuba Większego Apostoła w Poznaniu) oraz zajmujące znaczną część niezabudowane powierzchnie, reprezentowane przez grunty orne oraz funkcjonujące w obniżeniach terenu użytki zielone. W granicach przedmiotowego obszaru nie funkcjonuje obecnie jakkolwiek zabudowa².

Obsługę komunikacyjną terenów w granicach analizowanego obszaru zapewnia przebiegająca poza granicami ul. Daszewicka. W sąsiadującej z omawianym obszarem ul. Daszewickiej przebiegają również sieci infrastruktury technicznej. Wskazać tu należy istniejącą sieć wodociągową, sieć gazową oraz sieć kanalizacji sanitarnej. Przez tereny położone w granicach omawianego obszaru nie przebiega żadna sieć elektroenergetyczna.

Obszar objęty granicami projektu mpzp „Rejon cmentarza przy ulicy Daszewickiej” w Poznaniu sąsiaduje z terenami zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (od strony wschodniej) oraz niezabudowanymi terenami współtworzącymi obszar południowo-wschodniego klina zieleni. W dalszej odległości od granic obszaru opracowania funkcjonują rozległe tereny użytkowane rolniczo oraz lasy, zlokalizowane w granicach administracyjnych miasta Poznania, jak i w obrębie granic gmin sąsiednich (Mosina, Kórnik).

2.2. Elementy dziedzictwa kulturowego

Na obszarze objętym granicami projektu mpzp zlokalizowany jest cmentarz parafialny o dużej wartości historycznej, w odniesieniu do którego przewiduje się wpisanie do rejestru zabytków (w granicach otaczającego go ogrodzenia). Cmentarz ten założony został w roku 1925, jako trzeci z kolei cmentarz parafii pw. św. Jakuba Większego Apostoła w Poznaniu. Pierwotne założenie cmentarne miało charakter prostokąta, podzielonego krzyżującymi się alejami (wydzielającymi 4 prostokątne kwatery). Geometryczny układ kompozycyjny cmentarza podkreślony został przez regularne szpalery drzew. Istotnym elementem kompozycyjnym cmentarza jest również wejście główne (od ul. Daszewickiej), zlokalizowany na przecięciu alei placyk z drewnianym krzyżem, a także zlokalizowana na zamknięciu alei głównej kaplica cmentarna.

Na przedmiotowym obszarze znajduje się również obszerne, udokumentowane stanowisko archeologiczne o dużej wartości poznawczej – AZP 54-28/49 – osadnictwo kultury łużyckiej/pomorskiej oraz osadnictwo wczesnośredniowieczne.

2.3. Rzeźba terenu

Według podziału Polski na jednostki fizycznogeograficzne, analizowany obszar położony jest w obrębie makroregionu Pojezierze Wielkopolskie (315.5), w zasięgu mezoregionu Równina Wrzesińska (315.56).

Tereny położone w obrębie granic projektu mpzp zlokalizowane są w zasięgu równin torfowych w dnie doliny rzecznej. Rzędne terenu w granicach przedmiotowego obszaru wynoszą od 60,8 m n.p.m. (w części południowo-zachodniej) do 65,7 m n.p.m. w części południowo-wschodniej (w rejonie ul. Daszewickiej).

2.4. Budowa geologiczna i warunki gruntowe

Zgodnie z informacjami zobrazowanymi na mapie geologicznej (obejmującej swym zasięgiem obszar projektu planu)³, budowa utworów czwartorzędowych występujących na przedmiotowym obszarze jest zróżnicowana. W obrębie większości terenów zlokalizowanych w rejonie północnej i południowej granicy obszaru projektu mpzp, występują przede wszystkim holocenijskie torfy wypełniające dno doliny rynnowej. W części zachodniej występują natomiast holocenijskie piaski i namuły piaszczyste den dolinnych (osady rzeczne), reprezentowane przede wszystkim przez piaski drobnoziarniste i średnioziarniste (o barwie szarej) z niewielką domieszką grubszych frakcji. Miąższość tych utworów wynosi 3-5 m. Na obszarze obejmującym tereny zlokalizowane w części południowo-wschodniej, utwory czwartorzędowe reprezentowane są przez silnie piaszczyste gliny zwałowe o żółtej lub jasnobrązowej (miejscami marmurkowej) barwie. Miąższość tych utworów wynosi zazwyczaj 2-5 m (lokalnie do 10 m).

---

² za wyjątkiem budynków związanych bezpośrednio z funkcjonowaniem cmentarza

³ szczegółowa mapa geologiczna Polski w skali 1:50 000, ark. 507 - Mosina N-33-142-B Państwowy Instytut Geologiczny, 1991

Dla bardziej szczegółowej oceny lokalnych warunków gruntowych wykorzystano informacje zawarte w opinii geologicznej, wykonanej na potrzeby rozbudowy cmentarza parafialnego przy ul. Daszewickiej⁴. Zgodnie z zawartymi w niej informacjami, budowa geologiczna przedmiotowego terenu jest prosta i jest zależna od procesów glacialnych oraz akumulacyjnych, jakie zachodziły na tym terenie. Występują tu przede wszystkim osady akumulacji bagienno-rzecznej, wykształcone w postaci torfów, gytii i namulów gliniastych lub piaszczystych, jak również w postaci piasków pylastych, drobnych oraz średnich z częściami organicznymi.

We wszystkich wykonanych na potrzeby sporządzenia opinii otworach⁵ stwierdzono występowanie osadów zastoiska lodowcowego zlodowacenia północnopolskiego, reprezentowanych przez gliny pylaste, pylaste zwięzłe, a także gliny i gliny piaszczyste. W obrębie części terenów stwierdzono natomiast występowanie osadów akumulacji wodnolodowcowej zlodowacenia północnopolskiego fazy poznańskich, wykształconych w postaci piasków pylastych, drobnych oraz średnich. Lokalnie stwierdzono także obecność nasypów niebudowlanych, a także soczewki osadów piaszczystych – piasków drobnych na pograniczu piasków pylastych.

Zgodnie z informacjami zawartymi w Atlasie geologiczno-inżynierskim Poznania⁶, warunki budowlane, jakie panują na obszarze objętym granicami projektu mpzp, w przypadku terenów zlokalizowanych w części północnej i częściowo zachodniej określane są jako ograniczone, natomiast w przypadku pozostałych terenów określane są jako przeciętne.

2.5. Zasoby naturalne

Na obszarze objętym granicami projektu mpzp „Rejon cmentarza przy ulicy Daszewickiej” w Poznaniu nie stwierdzono występowania udokumentowanych i zarejestrowanych zasobów w postaci złóż naturalnych⁷. Analizowany obszar położony jest natomiast w zasięgu granic udokumentowanego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 144 Dolina Kopalna Wielkopolska⁸.

2.6. Warunki wodne

Wody powierzchniowe

Wody powierzchniowe w granicach obszaru objętego projektem mpzp „Rejon cmentarza przy ulicy Daszewickiej” w Poznaniu reprezentowane są przez funkcjonujące w części południowej rowy melioracyjne (rów melioracji szczegółowej „Gł-4” i rów szczegółowy „Gł-4-1”)⁹. W bezpośrednim sąsiedztwie północnej granicy obszaru opracowania przepływa natomiast rzeka Kopel (nazywana wcześniej na tym odcinku Głuszynką)¹⁰. Kopel jest prawobrzeżnym dopływem Warty (przepływającym przez południową część miasta Poznania), o długości 30,2 km i powierzchni zlewni wynoszącej 388 km². W granicach miasta Poznania Kopel przyjmuje dwa dopływy: Głuszec i Pietrzynek. Istotny dopływ rzeki Kopel stanowi również Michałowka, odwadniająca południowo-wschodnią część Poznania, która uchodzi jednak do niej poza Poznaniem.

Obszar projektu planu położony jest jednocześnie w zasięgu zlewni jednolitej części wód Kopel od Głuszynki do ujścia (kod PLRW600020185749), będącej naturalną częścią wód (NAT) o złym stanie, zagrożoną nieosiągnięciem celów środowiskowych (dobrego stanu ekologicznego i dobrego stanu chemicznego)¹¹.

⁴ Opinia geologiczna oraz dokumentacja badań podłoża gruntowego terenu przeznaczzonego pod rozbudowę cmentarza parafialnego w m. Poznań przy ul. Daszewickiej, „GEOMENOS” Jerzy Sobkowiak, Tomasz Sobkowiak spółka jawna, Poznań, październik 2019 r.

⁵ za wyjątkiem wykonanych w części północnej

⁶ Atlas geologiczno-inżynierski Poznania, Przedsiębiorstwo Badań Geofizycznych w Warszawie, Przedsiębiorstwo Geodezyjno i Geologiczno-Fizjograficzne, Warszawa, sierpień 2007 r. (aktualizacja 2013-2017), mapy geologiczno-inżynierskie 1:10 000, Atlas Poznania – arkusz N-33-142-B-b-2

⁷ baza.pgi.gov.pl

⁸ epsh.pgi.gov.pl

⁹ zgodnie z informacjami przekazanymi przez Wielkopolski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Poznaniu

¹⁰ Komisja Nazw Miejscowości i Obiektów Fizjograficznych wspólnie z Zakładem Hydrografii Koryt Rzecznych IMGW (2005) ustaliły, iż ujściowy odcinek Głuszynki do Warty to Kopel

¹¹ zgodnie z ustaleniami aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry w latach 2016-2021

Wody podziemne

Zgodnie z informacjami zobrazowanymi na mapie hydrograficznej¹², obszar objęty granicami projektu mpzp charakteryzuje występowaniem wód gruntowych na głębokości ok. 1 m p.p.t. (płytkie zaleganie wód gruntowych na terenach dolinnych Kopli). Zgodnie z danymi pozyskanymi z wykonanych na analizowanym obszarze wierceń¹³, głębokość występowania zwierciadła wód gruntowych jest dość zróżnicowana i waha się w granicach od 0,1 m p.p.t. (w części północnej, w sąsiedztwie Kopli) do 2,8 m p.p.t. (profil nr 7). Na płytkie występowanie wód gruntowych w obrębie części terenów wskazują również informacje zawarte w Atlasie geologiczno-inżynierskim (lokalnie wody na głębokości <1 m p.p.t.).

Analizując charakterystykę wód podziemnych w obrębie przedmiotowego obszaru należy zauważyć, że w całości znajduje się on w zasięgu granic Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 144 Dolina Kopalna Wielkopolska. Obszar projektu mpzp zlokalizowany jest w zasięgu jednostki hydrogeologicznej, oznaczonej symbolem 4aQV/Tr, w obrębie której głównym poziomem wodonośnym jest poziom gruntowy dolny, połączony przez rozległe okno hydrogeologiczne z poziomem wielkopolskiej doliny kopalnej. Zwierciadło wody ma charakter swobodny (związany ze stanami wód Warty) i zalega w rejonie obszaru opracowania na głębokości ok. 15-50 m p.p.t. Miąższość poziomu wodonośnego waha się w granicach 10-40 m (większą miąższość notuje się w części południowo-wschodniej). Należy podkreślić, że poziom ten charakteryzuje się średnim stopniem zagrożenia zanieczyszczeniem (na większości obszaru okres potencjalnej migracji zanieczyszczeń z nadkładu jest krótszy niż 50 lat)¹⁴.

Zgodnie z posiadanymi informacjami na obszarze projektu mpzp „Rejon cmentarza przy ulicy Daszewickiej” w Poznaniu nie występują ujęcia wody oraz studnie, dla których wyznaczone zostały strefy ochrony.

2.7. Szata roślinna

Charakter szaty roślinnej w granicach obszaru projektu mpzp „Rejon cmentarza przy ulicy Daszewickiej” w Poznaniu wynika przede wszystkim z dotychczasowego sposobu zagospodarowania i użytkowania zlokalizowanych tu terenów. Na przedmiotowym obszarze występują obecnie tereny niezabudowane, porośnięte spontanicznie pojawiającą się roślinnością, jak i tereny użytkowane rolniczo, w obrębie których występują monokultury roślin uprawnych. Znaczną część obszaru opracowania zajmuje również cmentarz parafialny przy ul. Daszewickiej.

Pomimo, iż obszar projektu mpzp zlokalizowany jest w zasięgu południowo-wschodniego klina zieleni, w jego granicach nie stwierdzono występowania szczególnie cennych, czy też rzadkich zbiorowisk roślinnych (potwierdzają to m.in. informacje zawarte w waloryzacji przyrodniczej terenów korytarza ekologicznego w południowo-wschodnim klinie zieleni). Lokalną szatę roślinną współtworzy tu roślinność występująca w obrębie pól uprawnych, roślinność użytków zielonych, roślinność ozdobna i starodrzew występujący w obrębie istniejącego cmentarza, jak również roślinność ruderalna, występująca w obrębie niezagospodarowanych powierzchni.

Roślinność wysoka występuje zasadniczo na terenie zlokalizowanego tu cmentarza parafialnego. Wśród rosnących tu drzew wymienić należy m.in. klony srebrzyste (*Acer saccharinum*) lipy drobnolistne (*Tilia cordata*), wierzbę płaczącą (*Salix × sepulcralis* 'Chrysocoma'), jawora (*Acer pseudoplatanus*), a także liczne brzozy brodawkowate (*Betula pendula*). Występują tu także niekiedy okazałych rozmiarów świerki (*Picea*), żywotniki (*Thuja*) oraz modrzew (*Larix*). Poza popularnymi odmianami ozdobnych drzew i krzewów iglastych, w sąsiedztwie pomników wprowadzane są także różnorodne nasadzenia niewielkich roślin ozdobnych.

Jak już wcześniej wspomniano, znaczne powierzchnie zajmują uprawy roślin zbożowych, którym towarzyszą pospolite gatunki roślin segetalnych. W rejonie południowej i północnej funkcjonują natomiast trwale użytki zielone, w obrębie których występują zbiorowiska roślinności łąkowej. Z uwagi na ograniczony czas trwania oraz niekorzystny termin przeprowadzania wizji terenowej nie dokonano szczegółowego rozpoznania w zakresie występujących tu zbiorowisk, niemniej, uwzględniając informacje zawarte w waloryzacji przyrodniczej można przyjąć, że nie

¹²mapa hydrograficzna w skali 1:50 000, ark. N-33-142-B Mosina, GEOMAT Sp. z o.o., Poznań 2001

¹³Opinia geologiczna oraz dokumentacja badań podłoża gruntowego terenu przeznaczonego pod rozbudowę cmentarza parafialnego w m. Poznań przy ul. Daszewickiej, „GEOMENOS” Jerzy Sobkowiak, Tomasz Sobkowiak spółka jawna, Poznań, październik 2019 r.

¹⁴Objaśnienia do arkusza mapy hydrogeologicznej Polski w skali 1:50 000, ark. Mosina (507), Biuro Studiów i Badań Hydrogeologicznych i Geofizycznych „HYDROCONSULT” Sp. z o.o., Warszawa 1997

występują tu zbiorowiska szczególnie cenne przyrodniczo, czy też rzadkie w skali regionu. Znacznie większymi walorami florystycznymi charakteryzują się tereny położone w sąsiedztwie analizowanego obszaru (w tym m.in. tereny projektowanego użytku ekologicznego).

Lokalna flora reprezentowana jest również przez roślinność porastającą tereny dotąd niezagospodarowane, jak również skraje dróg (powierzchnie w sąsiedztwie ul. Daszewickiej oraz w sąsiedztwie cmentarza). Na terenach tych występuje głównie roślinność niska, reprezentowana przez gatunki typowe dla zbiorowisk ruderalnych, charakteryzujących się stosunkowo niewielkimi wymaganiami siedliskowymi i znaczną odpornością na niekorzystne czynniki. Spotkać tu można m.in.: bylicę pospolitą (*Artemisia vulgaris*), cykorię podróżnik (*Cichorium intybus*), mniszka pospolitego (*Taraxacum officinale*), babkę pospolitą (*Plantago major*) i lancetowatą (*P. lanceolata*), komosę białą (*Chenopodium album*), a także szereg pospolitych gatunków traw, w tym m.in. perz właściwy (*Elymus repens*).

2.8. Zwierzęta

Różnorodność pojawiających się na przedmiotowym obszarze przedstawicieli fauny wynika przede wszystkim z funkcjonowania terenów niezabudowanych, zlokalizowanych w zasięgu południowo-wschodniego klina zieleni, charakteryzującego się występowaniem terenów o dużej wartości przyrodniczej i krajobrazowej. Obecność terenów porośniętych zielenią oraz występowanie wód powierzchniowych, stwarza korzystne warunki do bytowania i rozwoju szeregu gatunków zwierząt. Ponadto, należy zauważyć, że przedmiotowy obszar zlokalizowany jest w otoczeniu dużego kompleksu terenów niezagospodarowanych lub też użytkowanych w sposób dość ekstensywny (jak na warunki miejskie), współtworzących klinowy system zieleni miasta, co niewątpliwie wpływa na zwiększenie różnorodności pojawiających się tu gatunków zwierząt – pomimo braku występowania w granicach obszaru projektu mpzp szczególnie atrakcyjnych siedlisk.

Dotychczasowy sposób zagospodarowania i użytkowania znacznej części terenów zlokalizowanych w granicach obszaru projektu mpzp sprzyja występowaniu licznych przedstawicieli bezkręgowców. Ze względu na ograniczony i mało korzystny czas przeprowadzania wizji terenowej, nie dokonano szczegółowego rozpoznania występujących na obszarze opracowania bezkręgowców, niemniej – na podstawie dotyczących całego południowo-wschodniego klina zieleni – wspomnieć należy o występujących tu licznie przedstawicielach ważek (*Odonata*), motyli dziennych (*Rhopalocera*), pajęczaków (*Arachnida*) oraz mięczaków (*Molusca*).

W granicach analizowanego obszaru, z uwagi na obecność rowów melioracyjnych (w części południowej) oraz bezpośrednie sąsiedztwo Kopla (przebiegającego wzdłuż północnej granicy), możliwe jest także występowanie przedstawicieli rodzimych gatunków płazów (*Amphibia*). Ich obecności nie potwierdzono w sposób bezpośredni podczas przeprowadzonej wizji terenowej (ograniczony czas, niekorzystny termin), niemniej można przyjąć, że w granicach obszaru projektu planu pojawiać się mogą gatunki notowane w obrębie całego kompleksu niezabudowanych terenów położonych w dolinie Głuszynki, w tym traszki zwyczajne (*Lissotriton vulgaris*), grzebiuszki ziemne (*Pelobates fuscus*), ropuchy szare (*Bufo bufo*), żaby trawne (*Rana temporaria*), żaby moczarowe (*R. arvalis*) oraz żaby zielone (*R. esculenta* complex). Przypuszcza się, że okresowo mogą występować tu także przedstawiciele rodzimych gatunków gadów – jaszczurka zwinka (*Lacerta agilis*), padalec zwyczajny (*Anguis fragilis*) oraz zaskroniec (*Natrix natrix*)¹⁵. W tym miejscu należy podkreślić, że wszystkie wspomniane powyżej gatunki płazów i gadów są objęte ochroną prawną.

Położenie w obrębie strukturalnego klina zieleni, jak również bliskie lub bezpośrednie sąsiedztwo terenów cennych przyrodniczo (np. terenów proponowanego użytku ekologicznego) wpływa korzystnie na kształtowanie różnorodności gatunkowej przedstawicieli tutejszej ornitofauny. Wśród notowanych na przedmiotowym obszarze ptaków wspomnieć należy szpaki (*Strunus vulgaris*), kosy (*Turdus merula*), zięby (*Fringilla coelebs*), dzwońce (*Chloris chloris*), czy też związane z terenami rolniczymi skowronki (*Alauda arvensis*). Sąsiedztwo terenów charakteryzujących się znacznymi walorami przyrodniczymi (w tym przede wszystkim obecnością siedlisk wodno-błotnych), wpływa również na pojawianie się na przedmiotowym obszarze znacznie rzadszych gatunków ptaków, w tym m.in. żurawia (*Grus grus*), bociana białego (*Ciconia ciconia*), czy błotniaka stawowego (*Circus aeruginosus*)¹⁶.

¹⁵ gatunki, których obecność stwierdzono na obszarze całego południowo-wschodniego klina zieleni

¹⁶ na całym obszarze południowo-wschodniego klina zieleni stwierdzono występowanie 76 gatunków ptaków

Sposób zagospodarowania części omawianego obszaru stwarza także korzystne warunki do bytowania lub żerowania mniejszych gatunków ssaków – kreta (*Talpa europaea*), nornika zwyczajnego (*Microtus arvalis*), myszarki polnej (*Apodemus agrarius*) itp. Wysoce prawdopodobne jest również pojawianie się przedstawicieli większych gatunków ssaków – dzika (*Sus scrofa*), sarny (*Capreolus capreolus*), czy też jedynego przedstawiciela drapieżników – lisa (*Vulpes vulpes*). Zwierzęta te przemieszczają się w obrębie całego południowo-wschodniego klina zieleni, stąd też zakłada się, że pojawiają się również w zasięgu przedmiotowego obszaru (stanowiącego fragment klina).

Analizując różnorodność lokalnej fauny wspomnieć należy również o występowaniu w granicach całego obszaru południowo-wschodniego klina zieleni 10 gatunków nietoperzy – nocka Natterera (*Myotis nattereri*), nocka wąsatka/Brandta (*M. mystacinus/brandtii*), nocka rudego (*M. daubentonii*), mroczka późnego (*Eptesicus serotinus*), gacka szarego (*Plecotus austriacus*), gacka brunatnego (*P. auritus*), borowca wielkiego (*Nyctalus noctula*) oraz karlików – malutkiego (*Pipistrellus pipistrellus*), drobnego (*P. pygmaeus*) oraz większego (*P. nathusii*). Mając na uwadze położenie przedmiotowego obszaru można przypuszczać, że zwierzęta te mogą pojawiać się czasowo również w granicach obszaru projektu mpzp „Rejon cmentarza przy ulicy Daszewickiej” w Poznaniu.

2.9. Gleby

Gleby występujące w granicach obszaru objętego granicami projektu planu charakteryzują się odczynem obojętnym o pH mieszczącym w przedziale 6,7-7,4¹⁷. W obrębie terenów położonych w zasięgu granic opracowania nie stwierdzono występowania anomalii geochemicznych w glebach. Z uwagi na przynależność do klas bonitacyjnych, na obszarze projektu mpzp występują przede wszystkim gleby zaliczane IVa. W części południowo-zachodniej występują gleby klasy IIIb oraz użytki łąkowe klasy IV.

Analizując mapę glebowo-rolniczą w rejonie obszaru opracowania można stwierdzić, że na analizowanym obszarze dominują użytki zielone średnie, w obrębie których występują gleby mułowo-torfowe (w części północnej i centralnej) oraz torfy niskie (w części południowej). W części zachodniej występują natomiast gleby brunatne wylugowane i brunatne kwaśne, wykształcone na piaskach gliniastych lekkich zalegających na glinach lekkich (piaszczysto-gliniaste), zaliczane do kompleksu żyniego bardzo dobrego (pszenno-żyniego).

2.10. Klimat lokalny

Według regionalizacji klimatycznej (Woś 1994) obszar objęty granicami planu, podobnie jak obszar całego Poznania, należy do Regionu Środkowowielkopolskiego.

Z uwagi na specyficzne warunki panujące w obrębie miasta, lokalne warunki klimatyczne odbiegają nieco od warunków klimatycznych, obserwowanych w obrębie niezabudowanych terenów zlokalizowanych w zasięgu Regionu Środkowowielkopolskiego. Na modyfikację mikroklimatu w granicach aglomeracji miejskich wpływa szereg czynników pochodzenia antropogenicznego, w tym między innymi emisja do atmosfery znacznych ilości sztucznie wytwarzanego ciepła (m.in. na skutek spalania paliw w instalacjach grzewczych), emisja zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego, czy też obecność intensywnej zabudowy wpływającej niekorzystnie na proces przewietrzania. Z uwagi na powyższe, w obrębie miast obserwuje się częstsze występowanie chmur o budowie pionowej, częstsze występowanie opadów atmosferycznych i mgieł, mniejszą liczbę dni pogodnych, zmniejszenie prędkości wiatru, a także większą częstotliwość występowania cisz. Czynniki te wpływają jednocześnie na pojawianie się na terenach miejskich specyficznej cyrkulacji powietrza między terenami intensywnie zabudowanymi, a terenami podmiejskimi.

Poniższą charakterystykę poszczególnych wskaźników klimatycznych dla obszaru Poznania oparto na danych meteorologicznych z lat 1981-2015, uzyskanych ze stacji synoptycznej IMGW-PIB Poznań-Ławica (330)¹⁸.

Średnia roczna temperatura powietrza w Poznaniu w wieloleciu wynosiła 9,0°C, przy czym w latach 1981-2015 zaobserwowano niewielki, dodatni trend tego wskaźnika. Miesięczna temperatura maksymalna na reprezentatywnej dla otoczenia Poznania stacji synoptycznej wykazuje systematyczny wzrost w tempie 0,04°C/dekadę. Absolutne maksimum (37,1°C) odnotowano w

¹⁷ Atlas geochemiczny Poznania i okolic, 1:100 000; Józef Lis, Anna Pasieczna; Warszawa 2005

¹⁸ Plan Adaptacji do zmian klimatu Miasta Poznania do roku 2030, Załącznik 2 Opis głównych zagrożeń klimatycznych i ich pochodnych dla Miasta Poznania

dniu 8 sierpnia 2015 r. Najcieplejszym miesiącem był lipiec 2006 roku, kiedy średnia miesięczna maksymalna temperatura powietrza wynosiła 30,7°C oraz lato 1992 roku z temperaturą maksymalną powietrza średnio 26,8°C. Nieznaczny wzrost (w tempie 0,04°C/dekadę) wykazuje również miesięczna temperatura minimalna powietrza w Poznaniu. Najzimniejszym miesiącem był luty 1987 r. (ze średnią minimalną temperaturą powietrza -13,6°C) oraz zima 1985 r. (ze średnią temperaturą minimalną powietrza -7,6°C). Absolutne minimum (-28,5°C) zanotowano 14 stycznia 1987 roku.

Na terenie miasta w latach 1981-2015 zanotowano 32 fale upałów¹⁹, trwające od 3 do 11 dni, z czego najdłuższe z nich wystąpiły w roku 1994 i 2006, i trwały odpowiednio 10 i 11 dni. Na stacji synoptycznej Poznań-Ławica zwiększa się liczba i okres trwania fal upałów średnio o 0,3 zjawiska/dekadę i o 1,6 dnia/dekadę. W Poznaniu zidentyfikowano również aż 53 wystąpienia fal zimna²⁰, trwających od 3 do 14 dni, przy czym w 1987 i 2012 wystąpiły dwie najdłuższe fale zimna trwające odpowiednio 12 i 14 dni. Liczna i okres trwania fal zimna wykazuje słabą tendencję spadkową, o 0,3 zjawiska/dekadę i o 1,6 dnia/dekadę. W Poznaniu odnotowuje się średnio w roku 27 dni mroźnych (temp, maksymalna < 0°C), przy tendencji spadkowej o ok. 1,7 dnia/dekadę.

Opady atmosferyczne w ciągu roku osiągają na terenie miasta przeciętnie wartość 526 mm. W analizowanym wieloleciu najwyższa roczna suma (715 mm) wystąpiła w 2010 r., natomiast najniższa w roku 1982 (275 mm). W przebiegu rocznym wyraźnie zaznacza się maksimum opadów przypadającym na lipiec (ze średnią 80,5 mm) oraz minimum przypadającym na luty (27,3 mm). Analiza rocznych sum opadów wskazuje na wzrost opadów średnio o 29,9 mm na dziesięciolecie. W ciągu roku w Poznaniu występuje przeciętnie 11 dni z opadem większym lub równym 10 mm, 3 dni z opadem powyżej lub równym 20 mm i 1 dzień z opadem powyżej lub równym 30 mm czyli z opadem silnym. Długość najdłuższych w roku okresów bezopadowych czyli takich, w których opad nie przekroczył 1 mm, jest bardzo zróżnicowana, ulega zmianie w badanym wieloleciu od okresu trwającego 12 dni w roku 2001 do okresu o długości 41 dni w roku 1997. Okres bezopadowy w Poznaniu przeciętnie trwa około 24 dni. Intensywność tego zjawiska słabnie w tempie 1,3 dnia na dekadę.

Średnia roczna liczba dni z pokrywą śnieżną w Poznaniu w latach 1981-2015 wynosiła 42 dni. Najwięcej dni ze śniegiem zanotowano w latach 1996 i 2013 – odpowiednio 96 i 80 dni. Obserwuje się malejący trend liczby dni z pokrywą, średnio o 2,6 dnia na dekadę. Pokrywa śnieżna pojawiała się najwcześniej w październiku, natomiast zanikała najpóźniej w maju.

Dla obszaru Poznania w 2015 r., podobnie jak w wieloleciu, stwierdzono największą częstotliwość występowania wiatrów z sektora zachodniego, z mniejszym udziałem wiatrów z kierunków północnego i północno-wschodniego. Bardzo silny wiatr (o prędkości przekraczającej 17 m/s) występują średnio 7 dni w roku. Najbardziej wietrzny był rok 2015, kiedy było 16 dni z takimi porywami wiatru, a jego prędkość osiągnęła wartość 15m/s (54,0 km/h). Najmniej przypadków zanotowano w 2012 roku (1 dzień). W analizowanym wieloleciu nastąpił spadek liczby dni z porywami wiatru o takiej sile, średnio o około 0,7 dnia na dekadę.

Okres wegetacyjny w rejonie miasta Poznania należy do najdłuższych w kraju i wynosi 220 dni.

Lokalne warunki klimatyczne związane są również ze specyficznym położeniem przedmiotowego obszaru oraz bezpośrednim sąsiedztwem rozległych terenów zieleni, zlokalizowanych w dolinie Głuszynki (tereny południowo-wschodniego klina zieleni). Należy podkreślić, że w przypadku terenów dolinnych znacznie częściej występują zjawiska związane ze stagnacją mas powietrza, jak również mgły i zamglenia, natomiast obecność rozległych terenów porośniętych zielenią wpływa na kształtowanie lokalnych warunków termicznych i wilgotnościowych.

2.11. Jakość powietrza atmosferycznego

Największy wpływ na kształtowanie jakości powietrza atmosferycznego ma lokalizacja i charakter źródeł emisji, jak również sposób zagospodarowania przestrzennego terenów zlokalizowanych w granicach danego obszaru. Udział zanieczyszczeń napływających z terenów sąsiednich ma zazwyczaj znacznie mniejsze znaczenie w kształtowaniu lokalnej jakości powietrza atmosferycznego.

Jak wspomniano we wcześniejszych rozdziałach prognozy, w granicach przedmiotowego obszaru nie funkcjonuje obecnie jakakolwiek zabudowa, która mogłaby stanowić źródło emisji

¹⁹ definiowanych jako okres przynajmniej 3 dni z maksymalną temperaturą powietrza powyżej 30°C

²⁰ definiowanych jako okres przynajmniej 3 dni z maksymalną temperaturą minimalną poniżej -10°C

zanieczyszczeń związanych z procesami spalania paliw w indywidualnych systemach grzewczych. Na terenie tym nie stwierdzono również jakichkolwiek obiektów stanowiących punktowe źródło emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do powietrza. W granicach obszaru projektu mpzp „Rejon cmentarza przy ulicy Daszewickiej” w Poznaniu nie funkcjonują również drogi, stanowiące liniowe źródło emisji zanieczyszczeń gazowych (m.in. węglowodorów aromatycznych, SO₂, NO₂, CO) i pyłowych.

W marginalnym stopniu na stan jakości powietrza atmosferycznego wpływa emisja związana z rolniczym użytkowaniem części terenów położonych w granicach obszaru opracowania. Prowadzenie prac polowych związane jest zazwyczaj z koniecznością wykorzystania maszyn rolniczych (napędzanych silnikami spalinowymi) oraz występowaniem emisji pyłów na skutek unoszenia cząstek gleby w trakcie prowadzenia części zabiegów agrotechnicznych (np. głęboka orka), szczególnie w okresach przesuszenia gleby. Skala tego zjawiska pozwala jednak założyć, że nie wpływa ono w sposób znaczący na kształtowanie lokalnej jakości powietrza atmosferycznego.

Uwzględniając charakter dotychczasowego sposobu zagospodarowania i użytkowania terenów w granicach obszaru projektu planu można przyjąć, że w analizowanym przypadku w większym stopniu na kształtowanie lokalnej jakości powietrza atmosferycznego wpływa emisja ze źródeł zlokalizowanych poza jego granicami – przebiegającej wzdłuż zachodniej granicy ul. Daszewickiej (emisja zanieczyszczeń komunikacyjnych) oraz zabudowy mieszkaniowej, funkcjonującej w otoczeniu obszaru projektu mpzp (zlokalizowanej głównie wzdłuż ul. Daszewickiej). Korzystny wpływ na jakość powietrza ma natomiast położenie przedmiotowego obszaru w zasięgu rozległego kompleksu terenów zieleni (łąki, lasy, tereny użytkowane rolniczo itd.), współtworzących południowo-wschodni klin zieleni.

Na potrzeby określenia jakości powietrza atmosferycznego w granicach obszaru analizowanego projektu mpzp wykorzystano informacje zawarte w Rocznej ocenie jakości powietrza atmosferycznego dla poszczególnych stref, wykonywanej przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Obszar objęty granicami projektu mpzp „Rejon cmentarza przy ulicy Daszewickiej” w Poznaniu znajduje się w granicach strefy aglomeracja poznańska²¹.

Wykonana przez GIOŚ roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2019 pod kątem ochrony zdrowia ludzi dotyczyła następujących zanieczyszczeń: dwutlenku azotu (NO₂), dwutlenku siarki (SO₂), tlenku węgla (CO), benzenu (C₆H₆), ozonu (O₃), pyłu PM_{2,5}, pyłu PM₁₀, benzo(a)pirenu B(a)P w PM₁₀, ołowiu (Pb) w PM₁₀, arsenu (As) w PM₁₀, niklu (Ni) w PM₁₀ i kadmu (Cd) w PM₁₀. Klasyfikację stężeń poszczególnych zanieczyszczeń na obszarze strefy aglomeracja poznańska (z uwzględnieniem kryterium ochrony zdrowia ludzi) w roku 2019 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Klasyfikacja strefy aglomeracja poznańska w roku 2019 z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia

NAZWA STREFY	SYMBOL KLASY STREFY DLA POSZCZEGÓLNYCH SUBSTANCJI											
	NO ₂	SO ₂	CO	C ₆ H ₆	PM _{2,5}	PM ₁₀	BaP (PM ₁₀)	As (PM ₁₀)	Cd (PM ₁₀)	Ni (PM ₁₀)	Pb (PM ₁₀)	O ₃
Aglomeracja Poznańska	A	A	A	A	A	C	C	A	A	A	A	A

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim, Raport wojewódzki za rok 2019, Poznań, 2020,

Ze względu na przekroczenia dopuszczalnego poziomu pyłu PM₁₀ dla 24-godzin w roku kalendarzowym, wszystkim strefom – w tym strefie aglomeracja poznańska – przypisano klasę C. W przypadku pyłu PM_{2.5} strefę aglomeracja poznańska zaliczono do klasy A. W roku 2019 stwierdzono również przekroczenia poziomu docelowego dla benzo(a)pirenu – stąd też strefę zaliczono do klasy C.

Ze względu na występowanie w ostatnich latach na terenie Poznania przekroczeń dopuszczalnych poziomów pyłu PM₁₀ oraz benzo(a)pirenu konieczne było podjęcie działań, których realizacja doprowadziłaby do zmniejszenia emisji wspomnianych zanieczyszczeń do poziomów pozwalających na dotrzymanie obowiązujących standardów jakości powietrza atmosferycznego. W związku z powyższym, w latach ubiegłych opracowano programy naprawcze

²¹ Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim, raport wojewódzki za rok 2019, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska Departament Monitoringu Środowiska, Poznań 2020

(zgodnie z wymogami ustawowymi), wskazujące cele i działania jakie muszą zostać podjęte w celu przywrócenia standardów jakości powietrza, w tym:

- Program ochrony powietrza dla strefy – aglomeracja Poznań z dnia 31 grudnia 2007 r.²²,
- Aktualizację Programu ochrony powietrza dla strefy: Aglomeracja Poznań (strefa Miasto Poznań) w woj. Wielkopolskim z dnia 17 grudnia 2012 r.²³,
- Program ochrony powietrza w zakresie benzo-alfa-pirenu dla stref: Aglomeracja Poznańska, Miasto Leszno, strefy gnieźnieńsko-wrzesińskiej oraz strefy pilsko-złotowskiej w woj. Wielkopolskim z dnia 17 grudnia 2012 r.²⁴,
- Program ochrony powietrza w zakresie pyłu PM10 oraz B(a)P dla strefy aglomeracja poznańska, którego integralną część stanowi plan działań krótkoterminowych w zakresie pyłu PM10 z dnia 26 października 2015 r.²⁵,
- Aktualizację Programu ochrony powietrza w zakresie pyłu PM10 oraz B(a)P dla strefy aglomeracja poznańska, którego integralną część stanowi plan działań krótkoterminowych w zakresie pyłu PM10 z dnia 24 czerwca 2019 r.²⁶.

Działania naprawcze podejmowane w oparciu o powyższe dokumenty nie przyniosły oczekiwanych skutków, dlatego konieczne było opracowanie „Programu Ochrony Powietrza dla strefy aglomeracja poznańska”. Najnowszy Program, zatwierdzony uchwałą Nr XXI/393/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2020 r.²⁷, opracowany został z uwagi na stwierdzone przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu, a jego integralną część stanowi Plan Działań Krótkoterminowych. Podobnie jak w przypadku wspomnianych wcześniej dokumentów, Program ten określa szereg koniecznych do podjęcia działań, których zastosowanie jest niezbędne dla przywrócenia standardów jakości powietrza w zakresie stężeń pyłu zawieszonego PM10 oraz B(a)P. Wśród nich wskazuje działania naprawcze związane z wprowadzaniem do mpzp odpowiednich zapisów, umożliwiających ograniczenie emisji pyłu zawieszonego PM10 oraz B(a)P, w zakresie m.in.:

- układu zabudowy zapewniającego przewietrzanie miasta,
- wprowadzania zieleni izolacyjnej, w tym zieleni wzdłuż ciągów komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu,
- zachowania ciągłości korytarzy ekologicznych,
- kształtowania zabudowy w sposób umożliwiający swobodny przepływ mas powietrza,
- stosowania odpowiednich wskaźników powierzchni biologicznie czynnej towarzyszącej zabudowie,
- tworzenia publicznych terenów zieleni urządzonej, w tym parków i skwerów,
- uwzględniania rozbudowy i kształtowania sieci ulic obwodowych powodujących eliminację lub ograniczenie ruchu tranzytowego, oraz umożliwiających uspokojenie ruchu w obszarach wewnątrz dzielnicowych, tworzenia stref ruchu pieszego i uspokojonego w szczególności na obszarze śródmieścia,
- wdrażania rozwiązań systemowych dedykowanych rozwojowi ruchu rowerowego i pieszego,
- umieszczania (w miarę możliwości) w planach miejscowych zapisów dotyczących zakazu likwidacji sieci ciepłowniczej i przyłączy oraz zmiany ogrzewania zbiorowego (z sieci ciepłowniczej) na indywidualne.

2.12. Klimat akustyczny

W chwili obecnej, w granicach obszaru projektu mpzp „Rejon cmentarza przy ulicy Daszewickiej” w Poznaniu, zlokalizowane są tereny cmentarza parafialnego, tereny pół uprawnych oraz tereny nieużytkowane, porośnięte zielenią. W związku z obecnym zagospodarowaniem i użytkowaniem, tereny te nie wymagają ochrony akustycznej w środowisku – na podstawie przepisów ustawy *Prawo ochrony środowiska*²⁸ oraz rozporządzenia w sprawie *dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku*²⁹.

²² Rozporządzenie Wojewody Wielkopolskiego Nr 39/07 z dnia 31 grudnia 2007 r., akt archiwalny

²³ Uchwała Nr XXIX/561/12 z dnia 17 grudnia 2012 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2013 r., poz. 508, akt archiwalny)

²⁴ Uchwała Nr XXIX/566/12 z dnia 17 grudnia 2012 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2013 r., poz. 509, akt archiwalny)

²⁵ Uchwała Nr XI/316/15 z dnia 26 października 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2015 r., poz. 6241, akt archiwalny)

²⁶ Uchwała Nr IX/166/19 z dnia 24 czerwca 2019 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 01.07.2019 r., poz. 6238, akt archiwalny)

²⁷ Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 20.07.2020 r., poz. 5956

²⁸ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*

²⁹ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie *dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. z 2014 r., poz. 112, tekst jednolity)

Dla oceny warunków akustycznych w środowisku, w obszarze oraz w sąsiedztwie projektu planu, wykorzystano dokumentację aktualnej *Mapy akustycznej miasta Poznania 2017*³⁰. Dokument ten, zrealizowany na podstawie rozporządzenia w sprawie szczegółowego zakresu danych ujętych na mapach akustycznych oraz ich układu i sposobu prezentacji³¹, ilustruje zasięgi oddziaływania m.in. hałasu samochodowego i lotniczego, dla obserwatorów umieszczonych na wysokości referencyjnej ok. 4 m nad poziomem terenu, dla aktualnego w roku 2017 stanu zagospodarowania i użytkowania terenów w obszarze opracowania i w jego otoczeniu oraz na drodze propagacji analizowanych źródeł hałasu.

Analizując wspomnianą powyżej Mapę należy stwierdzić, że przedmiotowy obszar pozostaje poza zasięgiem oddziaływania hałasu samochodowego od ul. Głuszyna (co ilustruje załącznik nr 4), przebiegającej poza północną granicą obszaru projektu mpzp. Na analizowany obszar może jedynie w niewielkim stopniu oddziaływać hałas samochodowy od pojazdów przejeżdżających ul. Daszewicką, ale w dokumentacji aktualnej *Mapy akustycznej miasta Poznania 2017*³² hałas ten nie został zdefiniowany.

Przedmiotowy obszar znajduje się natomiast w zasięgu oddziaływania hałasu lotniczego od lotniska wojskowego Poznań-Krzesiny (co ilustruje załącznik nr 3). Aktualne zagrożenie hałasem lotniczym z lotniska wojskowego Poznań-Krzesiny, w roku 2017, ilustrują zasięgi oddziaływania tego hałasu, wyrażone za pomocą wskaźników długookresowych średnich poziomów dźwięku L_{DWN} i L_N , pokazane na tle granic przedmiotowego projektu planu – na załączniku nr 3. Obszar projektu planu zlokalizowany jest w zasięgu strefy hałasu lotniczego, ograniczonego izoliniami $L_{DWN} = 55$ dB – o najniższej wartości definiowanej na mapach akustycznych dla pory dzień-noc, zgodnie z ustaleniami rozporządzenia w sprawie szczegółowego zakresu danych ujętych na mapach akustycznych oraz ich układu i sposobu prezentacji³³.

Wspomnieć można jednocześnie, że do roku 2010, obszar projektu planu znajdował się w całości w granicach tzw. III strefy obszaru ograniczonego użytkowania lotniska Poznań-Krzesiny (OOU), wyznaczonego Rozporządzeniem Wojewody Wielkopolskiego Nr 40/07³⁴. Rozporządzenie to nie ustalało ograniczeń w strefie III – w zakresie przeznaczenia terenów i dopuszczało lokalizowanie w niej wszelkiej zabudowy – pod warunkiem zapewnienia właściwego klimatu akustycznego w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi, wymagających ochrony akustycznej wewnątrz pomieszczeń. Rozporządzenie Wojewody Wielkopolskiego Nr 40/07 straciło natomiast moc obowiązującą w dniu 15 listopada 2008 r. – zgodnie z postanowieniem Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 6 października 2010 r. (nie oznacza to jednak, że uciążliwość akustyczna lotniska została wówczas zmniejszona lub ograniczona).

Obszar projektu mpzp „Rejon cmentarza przy ulicy Daszewickiej” w Poznaniu pozostaje poza zasięgiem oddziaływania hałasu kolejowego, hałasu tramwajowego, a także hałasu przemysłowego.

2.13. Jakość wód

Wody powierzchniowe

Wody powierzchniowe reprezentowane są na przedmiotowym obszarze przez niewielkie rowy, stanowiące element systemu melioracyjnego (rowy melioracji szczegółowej). W bezpośrednim sąsiedztwie północnej granicy projektu mpzp przepływa natomiast rzeka Kopel (wcześniej nazywana na tym odcinku Głuszynką). Zgodnie z informacjami publikowanymi przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, stan wód rzeki Kopel w roku 2017 określony został jako stan poniżej dobrego – z uwagi na klasę elementów chemicznych. Poniżej przedstawiono uproszczoną tabelę, określającą szczegółowe wyniki badań wód Koplą, prowadzonych w punkcie pomiarowo-kontrolnym Kopel – Czapury w roku 2017.

³⁰ *Mapa akustyczna miasta Poznania 2017*, AkustiX, lemitor OCHRONA ŚRODOWISKA, wrzesień 2017

³¹ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 października 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu danych ujętych na mapach akustycznych oraz ich układu i sposobu prezentacji (Dz. U. z 2007 r., Nr 187, poz. 1340)

³² *Mapa akustyczna miasta Poznania 2017*, AkustiX, lemitor OCHRONA ŚRODOWISKA, wrzesień 2017

³³ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 października 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu danych ujętych na mapach akustycznych oraz ich układu i sposobu prezentacji (Dz. U. z 2007 r., Nr 187, poz. 1340)

³⁴ Rozporządzenie Nr 40/07 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 31 grudnia 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska Poznań-Krzesiny w Poznaniu (Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 1/2008, poz. 1); straciło moc obowiązującą 15 listopada 2008 r. – zgodnie z postanowieniem Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 6 października 2010 r. (syg. akt II OSK 548/09)

Tabela 2. Wyniki badań w punkcie pomiarowo-kontrolnym KOPEL - CZAPURY w roku 2017*

Lp	Wskaźnik jakości wody	Jednostka miary	Średnia roczna	Klasa wskaźnika jakości wód
Elementy chemiczne				
1.	Antracen	µg/l	<0,0002	stan dobry
2.	Fluoranten	µg/l	<0,0009	stan dobry
3.	Rtęć i jej związki	µg/l	<0,005	stan dobry
4.	Benzo(a)piren	µg/l	0,03369	stan poniżej dobrego
5.	Benzo(b)fluoranten	µg/l	0,002 ¹	stan dobry
6.	Benzo(k)fluoranten	µg/l	0,031 ¹	stan poniżej dobrego
7.	Benzo(g,h,i)perylene	µg/l	0,0168 ¹	stan poniżej dobrego
8.	Indeno(1,2,3-cd)piren	µg/l	0,0451 ¹	brak środowiskowych norm jakości

¹ Średnioroczne środowiskowe normy jakości odnoszą się do stężenia benzo(a)pirenu i są oparte na jego toksyczności

*źródło: Klasyfikacja wskaźników jakości wód płynących w województwie wielkopolskim za rok 2017, www.poznan.wios.gov.pl

Należy jednocześnie podkreślić, że cały obszar objęty granicami projektu mpzp „Rejon cmentarza przy ulicy Daszewickiej” w Poznaniu położony jest w zasięgu zlewni jednolitej części wód Kopel od Głuszynki do ujścia (kod PLRW600020185749), będącej naturalną częścią wód (NAT) o złym stanie, zagrożoną nieosiągnięciem celów środowiskowych (dobrego stanu ekologicznego i chemicznego)³⁵. Zgodnie z informacjami zawartymi w „Ocenie stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2014-2019 na podstawie monitoringu – tabela”³⁶ stan wód JCW Kopel od Głuszynki do ujścia (kod PLRW600020185749) w roku 2019 określono jako zły (stan chemiczny poniżej dobrego, słaby stan ekologiczny).

Wody podziemne

W celu przeanalizowania jakości wód podziemnych posłużono się wynikami oceny jakości wód podziemnych prowadzonej dla jednolitych części wód podziemnych (JCWPd). Zgodnie z podziałem na 172 JCWPd obszar całego miasta zlokalizowany jest w zasięgu granic JCWPd nr 60. Z uwagi na brak lokalizacji punktów pomiarowo-kontrolnych na analizowanym terenie, dla oceny jakości wód podziemnych przyjęto m.in. dane zebrane w roku 2019 i 2020 dla punktów pomiarowych zlokalizowanych w granicach powiatu poznańskiego.

Wyniki klasyfikacji jakości wód podziemnych, obejmującej dane zebrane w 2019 r. dla wybranych punktów pomiarowych zlokalizowanych w granicach powiatu poznańskiego³⁷, kształtowały się w następujący sposób:

- w punktach pomiarowych zlokalizowanych w miejscowościach Czerlejko (nr 2549), Kamionki (nr 2563), Góra (nr 2557) i Dakowy Suche (nr 1282) – stwierdzono występowanie wód II klasy jakości,
- w punktach pomiarowych zlokalizowanych w miejscowościach: Głębozec (nr 2566), Pobiedziska (nr 2547), Biskupice (nr 1258) oraz Borówiec (nr 1224) – stwierdzono występowanie wód III klasy jakości,
- w punktach pomiarowych zlokalizowanych w miejscowościach Pecna (nr 1495) i Kalwy (nr 1278) – stwierdzono występowanie wód IV klasy jakości.

Wyniki klasyfikacji jakości wód podziemnych, obejmującej dane zebrane w 2020 r. dla wybranych punktów pomiarowych, zlokalizowanych w granicach powiatu poznańskiego³⁸ - opracowane na podstawie danych Inspekcji Ochrony Środowiska uzyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska – kształtowały się w następujący sposób:

- w punktach pomiarowych zlokalizowanych w miejscowościach Czachurki (nr 1), Borówiec (nr 5), Biskupice (1258), Czerlejko (nr 2549), Kamionki (nr 2563), Gruszczyn (2564) i Głębozec (nr2566) – stwierdzono występowanie wód II klasy jakości,
- w punktach pomiarowych zlokalizowanych w miejscowościach: Czachurki (nr 2,3), Borówiec (nr 1224), Kalwy (nr 1278), Buk (nr 1279), Dakowy Suche (nr 1282), Głębozec (nr 2566), Pobiedziska (nr 2547), Góra (nr 2557), Mosina (nr 2615) i Kalwy (nr 91278) – stwierdzono występowanie wód III klasy jakości,
- w punktach pomiarowych zlokalizowanych w miejscowościach Pecna (nr 1495) i Borówiec (nr 4) – stwierdzono występowanie wód IV klasy jakości.

³⁵zgodnie z ustaleniami aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry w latach 2016-2021

³⁶ mjwp.gios.gov.pl

³⁷ <https://mjwp.gios.gov.pl/wyniki-badan/wyniki-badan-2019.html>

³⁸ <https://mjwp.gios.gov.pl/wyniki-badan/wyniki-badan-2020.html>

Według „Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, celem środowiskowym dla JCWPd nr 60 jest osiągnięcie dobrego stanu chemicznego oraz dobrego stanu ilościowego. Wody te nie są zagrożone nieosiągnięciem ww. celu. Zgodnie z informacjami prezentowanymi przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, stan chemiczny i ilościowy wód JCWPd nr 60 w roku 2012 oceniony został jako dobry, w roku 2016 stan chemiczny wód podziemnych określony został jako słaby, a stan ilościowy jako dobry, natomiast w roku 2019 jako dobry określono zarówno stan ilościowy jak i stan jakościowy³⁹.

Analizując jakość wód podziemnych podkreślić należy znaczenie wpływu charakterystyki utworów izolujących poziomy wodonośne, szczególnie w odniesieniu do kształtowania jakości wód głównych poziomów użytkowych. W przypadku terenów, w obrębie których głównym poziomem użytkowym jest poziom gruntowy dolny połączony przez rozległe okno hydrogeologiczne z poziomem wielkopolskiej doliny kopalnej, stopień zagrożenia zanieczyszczeniem wód podziemnych określany jest jako średni – czas potencjalnej migracji zanieczyszczeń z nadkładu jest krótszy niż 50 lat⁴⁰.

3. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU PLANU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY

Tereny położone w zasięgu granic obszaru projektu mpzp „Rejon cmentarza przy ulicy Daszewickiej” w Poznaniu zlokalizowane są poza granicami obszarów podlegających ochronie prawnej. Obszarem podlegającym ochronie, położonym najbliżej granic obszaru projektu mpzp, jest Rogaliński Park Krajobrazowy (w odległości ok. 2,71 km). W podobnej odległości zlokalizowane są również granice Wielkopolskiego Parku Narodowego (2,74 km, granice otuliny przebiegają w odległości 2,46 km), obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty PLH300010 Ostoja Wielkopolska (ok. 2,74 km), obszaru specjalnej ochrony PLB300017 Ostoja Rogalińska (ok. 3,03 km) oraz specjalnego obszaru ochrony PLH300012 Rogalińska Dolina Warty (ok. 3,03 km).

Jak wspomniano we wcześniejszych rozdziałach prognozy, obszar objęty granicami projektu mpzp „Rejon cmentarza przy ulicy Daszewickiej” w Poznaniu obejmuje tereny zlokalizowane w zasięgu obszaru południowo-wschodniego klina zieleni. Pomimo iż w granicach obszaru projektu mpzp nie stwierdzono występowania siedlisk o szczególnej i wyjątkowej wartości przyrodniczej, z uwagi na walory przyrodnicze i ekologiczne terenów sąsiednich, wśród najbardziej istotnych problemów ochrony środowiska wskazać należy ograniczenie presji inwestycyjnej oraz ochronę terenów o wysokiej wartości przyrodniczej i ekologicznej⁴¹, współtworzących tereny klinowo-pięścieniowego systemu zieleni.

Ponadto, na omawianym obszarze mogą pojawiać się gatunki zwierząt objęte ochroną gatunkową, w tym przede wszystkim gatunki chronionych ptaków (migrujących w obrębie całego południowo-wschodniego klina zieleni). W związku z powyższym, w trakcie realizacji wszelkich inwestycji, również tych stanowiących realizację ustaleń planu miejscowego, należy respektować zakazy i ograniczenia, ustanowione w przepisach odrębnych w stosunku do chronionych gatunków zwierząt, w tym w ustawie *o ochronie przyrody*, rozporządzeniu *w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt*.

Na omawianym obszarze nie występują pozostałe obszary chronione, podlegające ochronie na podstawie innych przepisów prawa, np. lasy, obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych, strefy ochronne ujęć wody, obszary ciche w aglomeracji. Omawiany obszar nie jest również zlokalizowany aktualnie w zasięgu obszarów ograniczonego użytkowania lub obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi. Mając na uwadze powyższe, nie stwierdzono występowania ograniczeń w realizacji założeń projektu mpzp, wynikających z występowania na omawianym obszarze wspomnianych powyżej obszarów, podlegających ochronie na podstawie przepisów odrębnych.

Przedmiotowy obszar zlokalizowany jest natomiast w zasięgu granic Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 144 – Dolina Kopalna Wielkopolska. Pomimo iż w jego granicach nie wyznaczono obszarów wysokiej ochrony, konieczne jest wprowadzanie rozwiązań mających na celu zminimalizowanie ryzyka zanieczyszczenia wód podziemnych na skutek nieodpowiedniego sposobu prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej.

³⁹ mjwp.gios.gov.pl

⁴⁰ Objasnienia do arkusza mapy hydrogeologicznej Polski w skali 1:50 000, ark. Mosina (507), Biuro Studiów i Badań Hydrogeologicznych i Geofizycznych „HYDROCONSULT” Sp. z o.o., Warszawa 1997

⁴¹ zlokalizowanych w bliskim sąsiedztwie obszaru projektu planu

Należy również wspomnieć, iż do roku 2010, obszar projektu planu znajdował się w całości w granicach tzw. III strefy obszaru ograniczonego użytkowania lotniska Poznań-Krzesiny (OOU), „wyznaczonego Rozporządzeniem Wojewody Wielkopolskiego Nr 40/07⁴². Rozporządzenie to nie ustalało ograniczeń w strefie III – w zakresie przeznaczenia terenów i dopuszczało lokalizowanie w niej wszelkiej zabudowy, w tym zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – pod warunkiem zapewnienia właściwego klimatu akustycznego w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi, wymagających ochrony akustycznej wewnątrz pomieszczeń.

Wśród istniejących problemów ochrony środowiska, jakie występują w odniesieniu do wszystkich strukturalnych klinów zieleni, wskazać można m.in. postępujący proces zabudowywania terenów zieleni oraz wprowadzania nowego sposobu zagospodarowania i użytkowania terenów dotąd nieużytkowanych. Lokalizowanie zabudowy w bezpośrednim sąsiedztwie wód powierzchniowych, czy też istotne zwiększanie powierzchni trwale uszczelnionych w zasięgu terenów dolinnych, powoduje pogorszenie warunków retencji wód opadowych i roztopowych, jak również uszczuplanie powierzchni porośniętych roślinnością o charakterze seminaturalnym. W przypadku obszaru południowo-wschodniego klina zieleni istotnym problemem jest również przekształcanie funkcjonujących tu dotychczas użytków zielonych w grunty orne, co w sposób znacząco negatywny wpływa na zmiany lokalnych stosunków wodnych, jak również prowadzi do zubożenia lokalnej różnorodności biologicznej (utrata siedlisk i zbiorowisk typowych dla użytków zielonych). Mając na uwadze powyższe, należy dążyć do maksymalnej ochrony występujących tu terenów zagospodarowanych zielenią, w tym w szczególności istniejących użytków zielonych.

W granicach projektu mpzp nie stwierdzono natomiast występowania problemów ochrony środowiska wynikających z braku dostępu do sieci infrastruktury technicznej. Tereny położone w granicach analizowanego obszaru nie posiadają obecnie bezpośredniego dostępu do sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej, czy sieci gazowej (sieci te przebiegają w graniczącej z obszarem projektu mpzp ul. Daszewickiej), niemniej, z uwagi na brak funkcjonowania na przedmiotowym terenie zabudowy, sytuacja ta nie stanowi istotnego zagrożenia dla środowiska.

Wśród istotnych problemów ochrony środowiska, jakie dotyczą obszaru całego miasta – a tym samym również obszaru objętego granicami projektu mpzp – wskazać należy problemy związane z przekraczaniem dopuszczalnych poziomów stężeń pyłu PM10 oraz bezno(a)pirenu w powietrzu atmosferycznym. Stąd też konieczne jest podejmowanie szeregu działań – w tym działań planistycznych – mających na celu ograniczenie lub też wyeliminowanie źródeł ponadnormatywnego zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego w tym zakresie. Cele i działania, jakie muszą zostać podjęte w celu przywrócenia standardów jakości powietrza, zostały wskazane w Programie Ochrony Powietrza dla strefy aglomeracja poznańska⁴³.

4. INFORMACJA O GŁÓWNYCH CELACH I ZAWARTOŚCI PROJEKTU PLANU

4.1. Cel opracowania projektu planu

Stosownie do zapisów ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*, głównym celem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Rejon cmentarza przy ulicy Daszewickiej” w Poznaniu, jest ustalenie przeznaczenia terenów oraz określenie sposobów ich zagospodarowania i zabudowy, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności kształtowania ładu przestrzennego oraz konieczności dostosowania funkcji i intensywności zagospodarowania do uwarunkowań przestrzennych i środowiskowych przedmiotowego terenu.

Z wnioskiem o przystąpienie do sporządzenia mpzp wystąpiła Parafia Rzymskokatolicka pw. Św. Jakuba Większego Apostoła, wnioskująca o powiększenie terenu funkcjonującego tu cmentarza. Głównym celem sporządzenia mpzp jest zatem umożliwienie powiększenia terenu istniejącego cmentarza, zlokalizowanego przy ul. Daszewickiej.

⁴² Rozporządzenie Nr 40/07 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 31 grudnia 2007 r. *zmieniające rozporządzenie w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska Poznań-Krzesiny w Poznaniu* (Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 1/2008, poz. 1); straciło moc obowiązującą 15 listopada 2008 r. – zgodnie z postanowieniem Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 6 października 2010 r. (syg. akt II OSK 548/09)

⁴³ zatwierdzonym uchwałą Nr XXI/393/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2020 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 20.07.2020 r., poz. 5956)

4.2. Ustalenia projektu planu

Analizowany projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Rejon cmentarza przy ulicy Daszewickiej” w Poznaniu składa się z części tekstowej, sporządzonej w formie projektu uchwały Rady Miasta Poznania oraz z części graficznej – rysunku projektu planu, sporządzonego w skali 1:1000.

Część tekstowa projektu planu zawiera zapisy w zakresie: przeznaczenia terenów, zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych oraz dóbr kultury współczesnej, szczególnych warunków zagospodarowania terenów oraz ograniczeń w ich użytkowaniu (w tym zakazu zabudowy), zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i systemów infrastruktury technicznej, a także szczegółowych parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenów. W projekcie planu znalazł się również zapis wskazujący na położenie przedmiotowego obszaru w granicach głównego czwartorzędowego zbiornika wód podziemnych – Dolina Kopalna Wielkopolska oraz zapis ustalający stawkę służącą naliczeniu opłaty z tytułu wzrostu wartości nieruchomości.

Przedmiotowy projekt planu utrzymuje dotychczasowy sposób zagospodarowania i użytkowania cmentarza przy ul. Daszewickiej, umożliwiając jego docelowe powiększenie w zakresie, na który pozwalają lokalne uwarunkowania. Dla zapewnienia właściwej obsługi cmentarza projekt wskazuje również teren komunikacyjny, w obrębie którego przewidziano możliwość wyznaczenia stanowisk postojowych dla samochodów. Tereny o specyficznych warunkach gruntowo-wodnych, obejmujące niezabudowane tereny zieleni funkcjonującej w zasięgu klina zieleni zostaną w znacznej mierze utrzymane.

W zakresie przeznaczenia terenów zlokalizowanych w granicach przedmiotowego obszaru, w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Rejon cmentarza przy ulicy Daszewickiej” w Poznaniu wyznaczono zatem teren cmentarza (oznaczony symbolem **ZC**), tereny zieleni, łąk, pól, zadrzewień i wód powierzchniowych w klinie zieleni (oznaczone symbolami **1-3ZO/WS**) oraz teren drogi wewnętrznej (oznaczony symbolem **KDWpp**).

Dla obejmującego większą część analizowanego obszaru terenu **ZC** projekt planu dopuszcza lokalizację grobów ziemnych i murowanych oraz kolumbarium, domu pogrzebowego lub kostnicy, zaplecza administracyjno-gospodarczego oraz sanitarnego, a także kaplicy i pomników. Powierzchnia zabudowy w obrębie terenu **ZC** nie może przekraczać 350 m², intensywność zabudowy musi mieścić się w przedziale od 0,001 do 0,025, a udział powierzchni biologicznie czynnej nie może być mniejszy niż 20% powierzchni terenu. Dla terenu tego ustala się jednocześnie lokalizację alei stanowiącej kontynuację, wskazanej na rysunku planu głównej alei z nasadzeniami, w kierunku północno-zachodnim oraz alei poprzecznych, z zielenią wysoką. Ponadto, zapisy projektu mpzp w sposób szczegółowy określają wysokość kaplicy, budynków, kolumbarium oraz pomników, a także kształt dachów (stromie w przypadku kaplicy, strome lub płaskie w przypadku pozostałych budynków). Zgodnie z zapisami projektu planu, na terenie **ZC** zakazuje się lokalizacji stanowisk postojowych dla samochodów oraz ustala się dostęp do drogi publicznej (zlokalizowanej poza planem) poprzez teren **KDWpp**.

Dla zapewnienia właściwej obsługi terenu cmentarza, w projekcie mpzp wyznaczony został wspomniany powyżej teren **KDWpp**, zlokalizowany w bezpośrednim sąsiedztwie cmentarza oraz ul. Daszewickiej. Zgodnie z ustaleniami projektu planu jest to teren drogi wewnętrznej, w obrębie którego ustalono lokalizację parkingu, na którym każda grupa d 2 do 8 stanowisk postojowych dla samochodów przedzielona jest nie mniej niż 20 m² powierzchni biologicznie czynnej, zagospodarowanej drzewami lub krzewami wyższymi niż 1,5 m. Ponadto, projekt planu ustala dla terenu **KDWpp** lokalizację strefy zieleni wysokiej (wskazanej na rysunku planu) oraz lokalizację pieszo-jezdni, z dopuszczeniem zamiany na jezdnię i chodnik.

Uzupełnienie wspomnianych powyżej terenów stanowią tereny zieleni, łąk, pól, zadrzewień i wód powierzchniowych w klinie zieleni **1-3ZO/WS**, w odniesieniu do których wprowadza się zakaz lokalizacji stanowisk postojowych dla samochodów i wymaga się zachowania nie mniej niż 80% powierzchni terenu jako powierzchni biologicznie czynnej.

W kontekście niniejszego opracowania, szczególnie istotne są ustalenia projektu mpzp w zakresie ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego. W tym zakresie, w projekcie mpzp „Rejon cmentarza przy ulicy Daszewickiej” w Poznaniu ustalono:

- ochronę walorów krajobrazowych obszaru planu, współtworzącego klin zieleni, poprzez zastosowanie ustalonego w planie procentu powierzchni biologicznie czynnej oraz poprzez ustalone zagospodarowanie terenu,
- ochronę istniejących drzew, zadrzewień śródpolnych oraz zadrzewień południowego stoku doliny rzeki Głuszynka, a w przypadku kolizji z planowaną i istniejącą infrastrukturą lub planowanym urządzeniem terenu, dopuszczenie ich przesadzenia lub usunięcia i wprowadzenia nowych nasadzeń w granicach planu,
- zachowanie istniejących rowów melioracyjnych oraz cieków wodnych, z dopuszczeniem lokalizacji budowli hydrotechnicznych, urządzeń wodnych i przepustów lub obiektów mostowych,
- zachowanie ciągłości istniejącego systemu melioracyjnego, przebiegu cieków wodnych i ich powiązań z układem zewnętrznym, z dopuszczeniem robót budowlanych w ich zakresie,
- zapewnienie dostępu do wód powierzchniowych na potrzeby wykonywania robót konserwacyjnych i hydrotechnicznych,
- zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem dopuszczonych pozostałymi ustaleniami planu oraz inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej.

Ochronie środowiska służyć będzie również realizacja zapisów dotyczących zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej, ustalających powiązanie sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci, zachowanie ciągłości powiązań elementów infrastruktury technicznej w granicy planu, a także dopuszczenie robót budowlanych w zakresie sieci infrastruktury technicznej.

Projekt mpzp „Rejon cmentarza przy ulicy Daszewickiej” w Poznaniu zawiera również zapisy w zakresie zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, istotne dla kształtowania walorów przestrzeni. Wskazać tu należy przede wszystkim ustalenie lokalizacji budynków zgodnie z maksymalnymi nieprzekraczalnymi liniami zabudowy (wyznaczonymi na rysunku planu), wprowadzenie zakazu lokalizacji nowych napowietrznych sieci infrastruktury technicznej oraz tymczasowych obiektów budowlanych⁴⁴. Na obszarze opracowania zapisy projektu planu dopuszczają natomiast lokalizację elementów zagospodarowania związanych z koniecznością zapewnienia sprawnego funkcjonowania tych terenów, nie wpływających jednocześnie w sposób znaczący na pogorszenie estetyki przestrzeni – urządzeń budowlanych, sieci infrastruktury technicznej, tablic informacyjnych, ciągów piesznych lub rowerowych, stanowisk postojowych dla rowerów oraz dojazdów.

W projekcie planu znalazły się także zapisy dotyczące szczegółowych warunków zagospodarowania terenów oraz ograniczeń w ich użytkowaniu, ustalające zakaz lokalizacji budynków na terenach **ZO/WS** i **KDWpp**, a także uwzględnienie w zagospodarowaniu terenów wymagań i ograniczeń wynikających z sąsiedztwa cmentarza (oznaczonego na rysunku symbolem **ZC**), położenia w otoczeniu lotniska wojskowego Poznań – Krzesiny, obszaru ograniczonego zainwestowania od wojskowej stacji radiolokacyjnej Sił Powietrznych w Babkach (gm. Mosina), lokalizacji GZWP nr 144 – Dolina Kopalna wielkopolska oraz przebiegu sieci infrastruktury technicznej.

Omawiany projekt mpzp uwzględnia również konieczność ochrony cmentarza chronionego planem, wskazanego na rysunku planu, poprzez zachowanie pierwotnego układu kompozycyjnego, kaplicy cmentarnej oraz istniejącego starodrzewu.

4.3. Powiązanie ustaleń projektu planu z innymi dokumentami

Stosownie do ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zapisy projektu planu miejscowego muszą być zgodne z zapisami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, a rada gminy uchwała plan miejscowy dopiero po stwierdzeniu, że nie narusza on ustaleń studium. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy sporządza się w celu określenia polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego.

W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania⁴⁵ (określanym w dalszej części tekstu jako „Studium...”), obszar analizowanego projektu planu obejmuje powierzchnie zlokalizowane w zasięgu terenów wyłączonych z zabudowy: terenu **ZC** (tereny zieleni –

⁴⁴ z wyjątkiem straganów związanych z funkcją cmentarza, zlokalizowanych na terenach **ZC** i **KDWpp** w promieniu 10 m od wskazanych na rysunku planu orientacyjnych lokalizacji wejść na teren cmentarza

⁴⁵ uchwała Nr LXXII/1137/VI/2014 Rady Miasta Poznania z dnia 23 września 2014 r.

teren cmentarzy) oraz terenu **ZO** (tereny zieleni nieurządzonej, tereny leśne i do zalesień, użytki rolne, nieużytki, tereny zadrzewione, wody powierzchniowe). Należy natomiast zauważyć, że obowiązujące „Studium...” wskazuje, że inwestycje celu publicznego mogą być lokalizowane w granicach miasta pod warunkiem podjęcia działań minimalizujących ewentualne kolizje z istniejącymi i docelowymi funkcjami terenów.

Należy jednocześnie zauważyć, iż cały obszar objęty granicami projektu mpzp „Rejon cmentarza przy ulicy Daszewickiej” w Poznaniu, zgodnie ze „Studium...” zlokalizowany jest w zasięgu granicy strukturalnego klina zieleni, współtworzącego historycznie ukształtowany klinowo-pierścieniowy system zieleni miasta. System ten tworzą tereny wyłączone z zabudowy oraz tereny o specjalnych warunkach zabudowy i zagospodarowania, dla których przewiduje się preferencje dla funkcji sportowo-rekreacyjnej, a także dopuszczenie zachowania na niektórych terenach kierunku przeznaczenia pod zabudowę mieszkaniową lub usługową. Nadrzędnym zadaniem jest jednak zachowanie i odtwarzanie ciągłości oraz podbudowa biologiczna istniejących elementów systemu m.in. poprzez wprowadzenie zakazu zabudowy i rozbudowy istniejących obiektów budowlanych na terenach zieleni nieurządzonej, objęcie klinowo-pierścieniowego systemu zieleni planami miejscowymi (w celu zabezpieczenia przed niekontrolowaną zabudową), zachowania możliwie największej ciągłości systemu przyrodniczego, wprowadzenie wskaźników dotyczących zachowania powierzchni biologicznie czynnych na terenach gdzie dopuszczona jest zabudowa, zachowanie korytarzy ekologicznych przy projektowaniu zespołów urbanistycznych itd.

W zakresie zasad ochrony zasobów środowiska, „Studium...” wskazuje m.in. na konieczność dążenia do poprawy jakości wód podziemnych oraz zapewnienia odtwarzalności ich zasobów, między innymi poprzez podjęcie działań polegających na dążeniu do konsekwentnego uzbrajania terenów pod zabudowę w infrastrukturę techniczną służącą ochronie środowiska oraz zatrzymanie jak największej ilości wód opadowych i roztopowych w zlewni – a tym samym znaczącym ograniczeniu ilości ścieków deszczowych i roztopowych odprowadzanych do kanalizacji deszczowej lub cieków. Dla poprawy jakości wód powierzchniowych, eliminacji zagrożeń sanitarnych oraz zapewnienia odtwarzalności zasobów zakłada się natomiast podjęcie działań zmierzających do uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej (w tym wyeliminowania zrzutów nieoczyszczonych lub niewystarczająco oczyszczonych ścieków do wód otwartych), konsekwentnego uzbrajania terenów pod zabudowę w kanalizację sanitarną, zwiększania retencji gruntowej, zwiększenia ilości wód opadowych i roztopowych zatrzymywanych w zlewni, zachowania istniejących cieków wodnych jako otwartych (poza uzasadnionymi przypadkami ich kanalizacji) itd.

W zakresie ochrony powietrza, „Studium...” określa wytyczne do stosowania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, zbieżne lub uzupełniające do aktualizacji Programu ochrony powietrza dla Miasta Poznania⁴⁶ i Programu ochrony powietrza w zakresie benzoalfa-pirenu⁴⁷. W celu dążenia do uzyskania i utrzymania najwyższej jakości powietrza określa się m.in.: tworzenie pasów zieleni (szczególnie wzdłuż ciągów komunikacyjnych) oraz rozmieszczanie ich w sposób wspomagający przewietrzanie obszarów szczególnie narażonych na kumulowanie zanieczyszczeń, ustalenie zakazu stosowania paliw stałych w obrębie projektowanej zabudowy (w przypadku stosowania indywidualnych systemów grzewczych), a także ograniczenie emisji z ogrzewania indywidualnego paliwami stałymi poprzez wzrost odbiorców ciepła sieciowego, ogrzewania elektrycznego lub gazowego.

W zakresie ochrony przed hałasem „Studium...” określa wytyczne do stosowania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego – zbieżne lub uzupełniające do Programu ochrony środowiska przed hałasem⁴⁸ – w celu dążenia do uzyskania i utrzymania wymaganych standardów akustycznych. Wspomnieć tu można chociażby przeznaczanie terenów odpowiednio do zróżnicowanych dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, wprowadzanie ustaleń dotyczących ograniczeń w sytuowaniu zabudowy o określonych wymaganiach akustycznych w środowisku – w strefach ponadnormatywnego hałasu itd.

⁴⁶ Uchwała Nr XXIX/561/12 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 17 grudnia 2012 r. w sprawie Aktualizacji Programu ochrony powietrza dla strefy: Aglomeracja Poznań (strefa Miasto Poznań) w woj. wielkopolskim (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2013 r. poz. 508)

⁴⁷ Uchwała Nr XXIX/566/12 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 17 grudnia 2012 r. w sprawie Programu ochrony powietrza w zakresie benzo-alfa-pirenu dla stref: Aglomeracja Poznańska, Miasto Leszno, strefy gnieźnieńsko-wrzesińskiej oraz strefy pilsko-złotowskiej w woj. wielkopolskim (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2013 r. poz. 509)

⁴⁸ „Program ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Poznania” przyjęty uchwałą Nr LX/927/VI/2013 Rady miasta Poznania z dnia 10 grudnia 2013 r.

Podsumowując, rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne wskazane w analizowanym projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Rejon cmentarza przy ulicy Daszewickiej” w Poznaniu nie naruszają ustaleń obowiązującego „Studium...”.

4.4. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu

Brak miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obowiązującego dla danego obszaru, stanowi przyczynę pojawiania się znaczących utrudnień w określeniu zasad kształtowania polityki przestrzennej i sposobu postępowania w sprawach dotyczących przeznaczenia poszczególnych terenów na określone cele oraz ustalania zasad ich zagospodarowania i zabudowy (stosownie do ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym). Należy zauważyć, że tego rodzaju sytuacja utrudnia również skuteczną ochronę lokalnych zasobów środowiska przyrodniczego oraz walorów krajobrazowych terenów.

W tym miejscu należy natomiast podkreślić, iż przedmiotowy obszar zlokalizowany jest w zasięgu granic obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Dolina Głuszynki – część B” w Poznaniu, przyjętego uchwałą Rady Miasta Poznania Nr XLII/632/VI/2012 z dnia 11 grudnia 2012 r., stąd też w przypadku braku uchwalenia omawianego w prognozie projektu mpzp, tereny te będą mogły zostać zagospodarowane wyłącznie w sposób zgodny z ustaleniami obowiązującego obecnie mpzp. Zgodnie z brzmieniem zapisów obowiązującego mpzp „Dolina Głuszynki – część B” w Poznaniu, w zasięgu przedmiotowego obszaru wyznaczono teren cmentarza **ZC** (obejmujący teren istniejącego cmentarza) oraz teren zieleni nieurządzonej, łąk, pól, zadrzewień i wód powierzchniowych w klinie zieleni **ZZO/WS**.

Reasumując, brak realizacji ustaleń analizowanego projektu mpzp nie będzie stanowił przyczyny istotnych zmian w środowisku, przede wszystkim ze względu na obowiązywanie na przedmiotowym obszarze ustaleń wspomnianego wcześniej mpzp „Dolina Głuszynki – część B” w Poznaniu.

5. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, KRAJOWYM I LOKALNYM ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Do najbardziej istotnych celów ochrony środowiska – z punktu widzenia obszaru projektu mpzp „Rejon cmentarza przy ulicy Daszewickiej” w Poznaniu – ustanowionych na szczeblu międzynarodowym oraz wspólnotowym, należy zaliczyć cele wskazane m. in. w następujących dokumentach:

- Europejskiej Konwencji Krajobrazowej, sporządzonej we Florencji dnia 20 października 2000 r., której celem jest promowanie ochrony, gospodarki i planowania krajobrazu, a także organizowanie współpracy europejskiej w zakresie zagadnień dotyczących krajobrazu – cel istotny z uwagi na położenie przedmiotowego obszaru w zasięgu południowo-wschodniego klina zieleni – realizowany w projekcie mpzp m.in. poprzez ustalenia w zakresie kształtowania i ochrony ładu przestrzennego, w zakresie szczegółowych parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenów, ustalenie ochrony istniejących drzew, zadrzewień śródpolnych oraz zadrzewień południowego stoku doliny rzeki Głuszynka⁴⁹;
- Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystego powietrza dla Europy (Dz.U.UE.L.2008.152.1), stanowiącej o utrzymaniu jakości powietrza tam, gdzie jest ona dobra, oraz jej poprawie w pozostałych przypadkach – cel szczególnie istotny w kontekście obowiązywania dla Poznania programu ochrony powietrza w zakresie pyłu PM10 i benzo(a)pirenu, realizowany w projekcie mpzp m.in. poprzez ustalenie: zakazu lokalizacji budynków na terenach **ZO/WS**, powiązania infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci, dopuszczenia robót budowlanych w zakresie sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, zakazu lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco

⁴⁹ z uwzględnieniem pozostałych zapisów w tym zakresie

oddziaływać na środowisko⁵⁰, jak również (pośrednio) poprzez wszystkie ustalenia dotyczące kształtowania zieleni oraz minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej;

- Dyrektywie 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko, zwanej dyrektywą w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (SEA), której celem jest zapewnienie wysokiego poziomu ochrony środowiska i przyczynienie się do uwzględnienia aspektów środowiskowych w przygotowaniu i przyjmowaniu planów i programów w celu wspierania stałego rozwoju. Zgodnie z tą dyrektywą wszystkie plany i programy sporządzane i przyjmowane na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym, które potencjalnie mogą powodować znaczący wpływ na środowisko, podlegają procedurze oceny wpływu na środowisko. Transpozycja dyrektywy w polskim prawodawstwie nastąpiła w ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, która to określa m.in. zasady i tryb w sprawach procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, której jednym z elementów jest właśnie prognoza oddziaływania na środowisko sporządzana dla projektów mpzp.

W kontekście kształtowania polityki klimatycznej wspomnieć można również o Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA2020). SPA2020 wpisuje się w ramową politykę Unii Europejskiej w zakresie adaptacji do zmian klimatu, której celem jest poprawa odporności państw członkowskich na aktualne i oczekiwane zmiany klimatu, zwracając szczególną uwagę na lepsze przygotowanie do ekstremalnych zjawisk klimatycznych i pogodowych oraz redukcję kosztów społeczno-ekonomicznych z tym związanych. Głównym celem SPA2020 jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu, realizowane poprzez określenie działań adaptacyjnych, które należy podjąć do 2020 roku w najbardziej wrażliwych na zmiany klimatu obszarach takich jak: gospodarka wodna, rolnictwo, leśnictwo, różnorodność biologiczna, zdrowie, energetyka, budownictwo i gospodarka przestrzenna, obszary zurbanizowane, transport, obszary górskie i strefy wybrzeża. Działania adaptacyjne zawarte w SPA2020 obejmują zarówno przedsięwzięcia techniczne, np. budowa niezbędnej infrastruktury przeciwpowodziowej i ochrony wybrzeża, jak i zmiany regulacji prawnych, np. w systemie planowania przestrzennego ograniczające możliwość zabudowy terenów zagrożonych powodzią. Wśród planowanych do realizacji inwestycji znajduje się szereg przedsięwzięć poprawiających jakość życia mieszkańców i pobudzających wzrost gospodarczy. Planowane działania obejmują np. poprawę jakości wód, rozwój odnawialnych źródeł energii, zwiększenie zalesienia czy wsparcie dla rozwoju technologii środowiskowych. Podjęte zostaną również działania edukacyjne, wyjaśniające opinii publicznej zjawisko zmian klimatu.

Spśród zapisów analizowanego projektu mpzp „Rejon cmentarza przy ulicy Daszewickiej” w Poznaniu, realizujących cele wskazane w dokumencie SPA2020 wymienić można m.in. zapisy ustalające: powiązanie sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci, zachowanie ciągłości powiązań elementów sieci infrastruktury technicznej w granicy planu, dopuszczenie robót budowlanych w zakresie sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko⁵¹, ochronę istniejących drzew, zadrzewień śródpolnych oraz zadrzewień południowego stoku doliny rzeki Głuszynka⁵², jak również określenie minimalnych udziałów powierzchni biologicznie czynnej, jakie muszą zostać zachowane w granicach terenów **ZC i 1-3ZO/WS**.

Na szczeblu gminnym wyraz realizacji strategii i polityk krajowych stanowi Program Ochrony Środowiska dla Miasta Poznania na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 roku. W Programie wytypowano – w poszczególnych obszarach interwencji – cele ekologiczne wraz z kierunkami działań, które sformułowano na podstawie głównych zagrożeń środowiska rozpatrywanych w kontekście aktualnych i planowanych wymogów prawnych oraz potrzeb i możliwości realizacyjnych Miasta. W ramach poszczególnych obszarów interwencji wskazano następujące cele strategiczne (jak również kierunki interwencji polityki ekologicznej):

⁵⁰ z wyjątkiem dopuszczonych pozostałymi ustaleniami planu oraz inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej

⁵¹ z wyjątkiem dopuszczonych pozostałymi ustaleniami planu oraz inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej

⁵² z uwzględnieniem pozostałych ustaleń w tym zakresie

- „poprawa jakości powietrza i ochrona klimatu” – cele: osiągnięcie dobrej jakości powietrza i jakości życia mieszkańców, rozwój gospodarki niskoemisyjnej we wszystkich sektorach – zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych;
  - „zagrożenie hałasem” – cele: osiągnięcie dobrego stanu klimatu akustycznego (bez przekroczeń dopuszczalnych norm hałasu), zmniejszenie hałasu komunikacyjnego w przestrzeni miejskiej;
  - „pola elektromagnetyczne” – cel: utrzymanie stopnia emisji pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnego poziomu;
  - „gospodarowanie wodami” – cel: racjonalne korzystanie z zasobów wodnych, ochrona przed powodzią, suszą i deficytem wody;
  - „gospodarka wodno-ściekowa” – cel: poprawa jakości wody, rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej;
  - „ochrona zasobów geologicznych” – cele: ochrona złóż kopalin, ograniczenie presji wywieranej przez wydobywanie złóż;
  - „ochrona gleb” – cel: poprawa jakości gleby i ziemi;
  - „gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów” – cel: zapewnienie zrównoważonego systemu gospodarki odpadami;
  - „zasoby przyrodnicze” – cel: ochrona i zachowanie różnorodności biologicznej oraz tworzenie sieci obszarów chronionych;
  - „zagrożenia poważnymi awariami” – cel: zmniejszenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych i awarii pochodzących z transportu;
  - „edukacja ekologiczna i działania prośrodowiskowe” – cel: zwiększenie świadomości ekologicznej społeczeństwa (zwiększenie świadomości o współodpowiedzialności za jakość środowiska);
  - „monitoring środowiska” – cel: zapewnienie stałego i rzetelnego monitoringu środowiska.
- Część z wspomnianych powyżej celów znajduje swoje odzwierciedlenie w zapisach projektu mpzp „Rejon cmentarza przy ulicy Daszewickiej” w Poznaniu. Są to cele dotyczące:
- osiągnięcia dobrej jakości powietrza i jakości życia mieszkańców, realizowane w projekcie mpzp poprzez zapisy ustalające: powiązanie sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci, zachowanie ciągłości powiązań elementów sieci infrastruktury technicznej w granicy planu, dopuszczenie robót budowlanych w zakresie sieci infrastruktury technicznej (...), wyznaczenie terenów zieleni, łąk, pól, zadrzewień i wód powierzchniowych w klinie zieleni (**1-3ZO/WS**), określenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej w granicach terenów **1-3ZO/WS** (nie mniej niż 80%) oraz **ZC** (nie mniej niż 20%), ustalenie ochrony istniejących drzew, zadrzewień śródpolnych oraz zadrzewień południowego stoku doliny rzeki Głuszynka⁵³, w pośredni sposób także poprzez wprowadzenie zakazu lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko⁵⁴;
  - osiągnięcia dobrego stanu klimatu akustycznego, realizowane w projekcie mpzp poprzez zapisy ustalające: dopuszczenie na terenach komunikacji lokalizacji dodatkowych, innych niż ustalone planem, elementów układu drogowego (w tym drogowych obiektów inżynierskich), dopuszczenie stosowania technicznych elementów uspokojenia ruchu;
  - ochrony gleb, realizowane w projekcie planu poprzez zapisy ustalające: zakaz lokalizacji budynków na terenach **1-3ZO/WS** i **KDWpp**, określenie maksymalnej powierzchni zabudowy na terenie **ZC**, zakaz lokalizacji stanowisk postojowych na terenie **ZC** i na terenach **1-3ZO/WS**, określenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej, jaki musi zostać zachowany w granicach terenów **ZC** (nie mniej niż 20%) i **1-3ZO/WS** (nie mniej niż 80% powierzchni), lokalizację strefy zieleni wysokiej wskazanej na rysunku planu (na terenie **KDWpp**), zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko⁵⁵;
  - racjonalnego korzystania z zasobów wodnych, ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody, realizowane w projekcie mpzp poprzez zapisy ustalające: zachowanie istniejących rowów melioracyjnych oraz cieków wodnych⁵⁶, zachowanie ciągłości istniejącego systemu

⁵³a w przypadku kolizji z planowaną i istniejącą infrastrukturą lub planowanym urządzeniem terenu, dopuszczenie ich przesadzenia lub usunięcia i wprowadzenia nowych nasadzeń w granicach planu

⁵⁴z wyjątkiem dopuszczonych pozostałymi ustaleniami planu oraz inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej

⁵⁵z wyjątkiem dopuszczonych pozostałymi ustaleniami planu oraz inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej

⁵⁶z dopuszczeniem lokalizacji budowli hydrotechnicznych, urządzeń wodnych i przepustów lub obiektów mostowych

melioracyjnego, przebiegu cieków wodnych i ich powiązań z układem zewnętrznym⁵⁷, ochronę istniejących drzew, zadrzewień śródpolnych oraz zadrzewień południowego stoku doliny rzeki Głuszynka⁵⁸, określenie minimalnych powierzchni biologicznie czynnej dla terenów **ZC** i **ZO/WS**, powiązanie sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci;

- poprawy jakości wody, rozwoju infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, realizowane w projekcie planu poprzez zapisy ustalające: powiązanie sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienia dostępu do sieci, dopuszczenie robót budowlanych w zakresie sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, uwzględnienie w zagospodarowaniu terenów wymagań i ograniczeń wynikających z przebiegu sieci infrastruktury technicznej;
- ochrony i zachowania różnorodności biologicznej oraz tworzenia sieci obszarów chronionych, realizowane w projekcie planu poprzez zapisy ustalające: ochronę walorów krajobrazowych obszaru planu, współtworzącego klin zieleni, poprzez zastosowanie ustalonego w planie procentu powierzchni biologicznie czynnej oraz poprzez ustalone zagospodarowanie terenu, ochronę istniejących drzew, zadrzewień śródpolnych oraz zadrzewień południowego stoku doliny rzeki Głuszynka⁵⁹, zachowanie istniejącego starodrzewu na terenie cmentarza chronionego planem, lokalizację alei⁶⁰ z zielenią wysoką na terenie **ZC**, określenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej jaka musi zostać zachowana w obrębie terenów **ZC** i **ZO/WS**, zachowanie istniejących rowów melioracyjnych oraz cieków wodnych⁶¹.

Dokumentem o charakterze strategicznym, przenoszącym założenia i cele zawarte w tzw. Ramowej Dyrektywie Wodnej⁶², jest Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry⁶³. Plan ten jest narzędziem planistycznym, stanowiącym pewnego rodzaju fundament przy podejmowaniu decyzji wpływających na stan zasobów wodnych oraz zasady gospodarowania wodami w przyszłości. W planie tym ustalono cele środowiskowe dla wód powierzchniowych oraz odstępstwa od osiągnięcia celów środowiskowych. Przy ustalaniu celów środowiskowych JCW brano pod uwagę aktualny stan JCW w związku z wymaganym zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną warunkiem niepogarszania ich stanu. Dla JCW, będących obecnie w bardzo dobrym stanie/potencjale ekologicznym celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu/potencjału. Ze względu na istotne różnice między naturalnymi oraz silnie zmienionymi i sztucznymi częściami wód, zróżnicowano cele środowiskowe wymagane do osiągnięcia dla poszczególnych rodzajów wód. W przypadku naturalnych części wód celem będzie osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, a w przypadku wód silnie zmienionych i sztucznych – co najmniej dobrego potencjału ekologicznego. W obydwu przypadkach, w celu osiągnięcia dobrego stanu lub potencjału wymagane jest jednocześnie utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego.

W kontekście analizowanego projektu mpzp istotne jest uwzględnienie celów środowiskowych wyznaczonych dla JCW Kopel od Głuszynki do ujścia (kod PLRW600020185749). W aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry w latach 2016-2021 wspomniana JCW została wskazana jako naturalna część wód (NAT) o złym stanie, zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych – osiągnięciem dobrego stanu ekologicznego i dobrego stanu chemicznego. Analizując wpływ realizacji ustaleń omawianego projektu mpzp „Rejon cmentarza przy ulicy Daszewickiej” w Poznaniu na osiągnięcie celu środowiskowego dla wspomnianej jednolitej części wód nie przewiduje się wystąpienia znaczącego, negatywnego oddziaływania w tym zakresie – pod warunkiem przestrzegania ustaleń omawianego projektu mpzp oraz obowiązujących przepisów prawa. Do projektu mpzp wprowadzono zapisy, których docelowa realizacja sprzyjać będzie osiągnięciu wskazanego dla wspomnianej JCWP celu środowiskowego. Wśród nich wymienić należy przede wszystkim ustalenie: zachowania istniejących rowów melioracyjnych oraz cieków wodnych⁶⁴, zachowanie ciągłości istniejącego systemu melioracyjnego, przebiegu cieków wodnych i ich powiązań

⁵⁷ z dopuszczeniem robót budowlanych w ich zakresie

⁵⁸z uwzględnieniem pozostałych ustaleń w tym zakresie

⁵⁹z uwzględnieniem pozostałych ustaleń w tym zakresie

⁶⁰stanowiącej kontynuację wskazanej na rysunku planu głównej alei z nasadzeniami w kierunku północno-zachodnim oraz alei poprzecznych

⁶¹ z dopuszczeniem lokalizacji budowli hydrotechnicznych, urządzeń wodnych i przepustów lub obiektów mostowych

⁶² Dyrektywa 2000/60/WE Parlamenty Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. Urz. WE L 327 z 22 grudnia 2000 r.)

⁶³ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry

⁶⁴z dopuszczeniem lokalizacji budowli hydrotechnicznych, urządzeń wodnych i przepustów lub obiektów mostowych

z układem zewnętrznym⁶⁵, uwzględnienie ograniczeń wynikających z lokalizacji Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 144 – Dolina Kopalna Wielkopolska, sposobu zagospodarowania i użytkowania terenów **1-3ZO/WS** – terenów zieleni, łąk, pól, zadrzewień i wód powierzchniowych w klinie zieleni, jak również powiązania sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci.

Analizując opisane powyżej cele ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, określone na szczeblu międzynarodowym, krajowym i lokalnym, należy uznać, że poprzez wprowadzenie odpowiednich zapisów projektu mpzp zostały one uwzględnione w projekcie planu w sposób właściwy.

6. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA USTALEŃ PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO

6.1. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Zgodnie z ustaleniami projektu mpzp „Rejon cmentarza przy ulicy Daszewickiej” w Poznaniu, zmiany w dotychczasowym sposobie zagospodarowania i użytkowania terenów – których realizacja związana będzie z wystąpieniem niekorzystnych oddziaływań w odniesieniu do powierzchni ziemi i warunków gruntowych – dotyczyć będzie przede wszystkim terenów przeznaczonych pod poszerzenie istniejącego cmentarza parafialnego, obejmujących tereny użytkowane obecnie jako pola uprawne. Pewnych zmian spodziewać się należy również w odniesieniu do części terenów wskazanych jako jedyny teren komunikacyjny – **KDWpp** – w obrębie którego przewiduje się m.in. lokalizację stanowisk postojowych. Nie przewiduje się natomiast wystąpienia znaczących, niekorzystnych oddziaływań na powierzchnię ziemi i warunki gruntowe w obrębie terenów wskazanych w projekcie mpzp jako tereny zieleni, łąk, pól, zadrzewień i wód powierzchniowych w klinie zieleni (oznaczonych symbolami **ZO/WS**).

Negatywne oddziaływania na powierzchnię ziemi i warunki gruntowe pojawią się zatem przede wszystkim w zasięgu części terenu **ZC** (obejmującej obecnie tereny pól uprawnych), stanowiącej poszerzenie istniejącego cmentarza. Docelowe zmiany lokalnych warunków gruntowych związane będą głównie z koniecznością wymiany części istniejących tu gruntów, których charakterystyka utrudnia obecnie poszerzenie powierzchni przeznaczonych na pochówek. Na konieczność dokonania wymiany części występujących tu gruntów wskazują informacje zawarte w opinii geotechnicznej, przygotowanej w oparciu o badania podłoża gruntowego terenu przeznaczonego pod rozbudowę cmentarza⁶⁶.

Poza przekształceniami związanymi z umożliwieniem realizacji grobów ziemnych i murowanych oraz kolumbarium, przekształcenia w zakresie powierzchni i warunków gruntowych wystąpią również w przypadku realizacji na terenie **ZC** dopuszczonych zapisami projektu mpzp zabudowy, obejmującej lokalizację kaplicy, domu pogrzebowego lub kostnicy, czy też zaplecza administracyjno-gospodarczego oraz sanitarnego. Niezbędne do przeprowadzenia przy tego rodzaju inwestycjach prace budowlane, związane m.in. z wykonaniem wykopów, przemieszczeniem mas ziemnych, wprowadzeniem do profilu glebowego elementów konstrukcyjnych obiektów budowlanych, a także różnego rodzaju materiałów, wpływających na zmianę dotychczasowych właściwości podłoża, stanowiąc będą przyczynę występowania niekorzystnych zjawisk w odniesieniu do powierzchni ziemi oraz lokalnych warunków gruntowych (zwiększenie trwałego uszczelnienia powierzchni ziemi, usunięcie wierzchniej warstwy gleby). Prognozuje się, że zasięg bezpośredniego oddziaływania na powierzchnię ziemi zasadniczo obejmować będzie powierzchnie przeznaczone pod lokalizację budynków oraz część terenów bezpośrednio do nich przylegających. Krótkotrwałe zmiany w lokalnych warunkach gruntowych mogą pojawiać się również na etapie realizacji projektowanych inwestycji.

Zmiany w zakresie powierzchni ziemi i warunków gruntowych wystąpić mogą również w obrębie jedynego terenu komunikacyjnego, jaki został wskazany w granicach projektu mpzp – terenu **KDWpp** (droga wewnętrzna). Rozbudowa i przebudowa funkcjonującej tu obecnie drogi gruntowej oraz niewielkiego terenu wykorzystywanego na potrzeby parkowania, wymagać będzie zastosowania sprzętu budowlanego, umożliwiającego utwardzenie powierzchni, a także zastosowania materiałów budowlanych znacząco zmieniających właściwości podłoża (np. kruszywo

⁶⁵z dopuszczeniem robót budowlanych w tym zakresie

⁶⁶Opinia geologiczna oraz dokumentacja badań podłoża gruntowego terenu przeznaczonego pod rozbudowę cmentarza parafialnego w m. Poznań przy ul. Daszewickiej, „GEOMENOS” Jerzy Sobkowiak, Tomasz Sobkowiak spółka jawna, Poznań, październik 2019 r.

naturalnych oraz nieprzepuszczalnych warstw bitumicznych – w przypadku trwałego utwardzenia drogi).

Zmiany w ukształtowaniu terenu oraz właściwościach fizycznych i chemicznych podłoża w pewnym stopniu wystąpić mogą także na skutek przeprowadzenia dopuszczonych w planie robót budowlanych w zakresie sieci infrastruktury technicznej. Realizacja inwestycji w tym zakresie, może skutkować lokalnym i czasowym przekształceniem powierzchni ziemi, wynikającym m.in. z konieczności wykonania wykopów, a także przemieszczenia lub wprowadzania nowych elementów sieci infrastruktury. Prognozuje się, że z uwagi na niewielką skalę, zjawiska te nie będą jednak odgrywać znaczącej roli w kształtowaniu powierzchni ziemi oraz zmianie warunków gruntowych.

Mając na uwadze ryzyko wystąpienia niekorzystnych zmian w odniesieniu do powierzchni ziemi i warunków gruntowych – wynikających z możliwości istotnego poszerzenia zasięgu terenu cmentarza oraz realizacji sąsiadującej z nim drogi wewnętrznej – niezbędne było wprowadzenie do projektu planu ustaleń, których realizacja pozwoli na ograniczenie skali opisanych powyżej zjawisk. Za najbardziej istotne uznać należy zapisy ustalające lokalizację budynków zgodnie z wyznaczonymi na rysunku planu maksymalnymi nieprzekraczalnymi liniami zabudowy, ograniczenie powierzchni zabudowy na terenie **ZC** (nie więcej niż 350 m²) oraz wprowadzenie wymogu zachowania minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej (nie mniej niż 20% powierzchni terenu). Ograniczenie powierzchni zabudowy oraz ustalenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej, pozwoli zapobiec drastycznym przekształceniom terenów zlokalizowanych w zasięgu granic strukturalnego klina zieleni (związanym ze zmianą sposobu zagospodarowania i użytkowania funkcjonujących tu terenów rolniczych).

W kontekście ograniczenia możliwych zmian w zakresie kształtowania powierzchni ziemi i warunków gruntowych niezwykle istotne jest natomiast ustalenie docelowego sposobu zagospodarowania i użytkowania terenów **1-3ZO/WS** – terenów zieleni, łąk, pól i wód powierzchniowych w klinie zieleni – w obrębie których zakazuje się lokalizacji budynków⁶⁷ i stanowisk postojowych dla samochodów, wymagając jednocześnie zachowania wysokiego udziału powierzchni biologicznie czynnej (nie mniej niż 80% powierzchni terenu). Zachowanie dotychczasowego sposobu zagospodarowania porośniętych spontanicznie występującą zielenią terenów, niewątpliwie sprzyjać będzie zminimalizowaniu ryzyka wystąpienia znaczących przekształceń powierzchni w północnej i południowej części analizowanego obszaru oraz przyczyni się do utrzymania dotychczasowych właściwości fizycznych i chemicznych występujących tu gruntów.

Podsumowując, omawiany projekt mpzp „Rejon cmentarza przy ulicy Daszewickiej” w Poznaniu przewiduje możliwość wprowadzenia zmian w zakresie dotychczasowego sposobu zagospodarowania i użytkowania części zlokalizowanych tu terenów. Poszerzenie terenu istniejącego tu cmentarza oraz zrealizowanie towarzyszących mu elementów zagospodarowania (dopuszczonych zgodnie z ustaleniami przedmiotowego projektu planu) niewątpliwie przyczyni się do wystąpienia niekorzystnych oddziaływań na powierzchnię ziemi i warunki gruntowe w zasięgu części powierzchni, stąd też konieczna będzie pełna i docelowa realizacja zapisów ograniczających skalę zabudowy oraz wymagających zachowania wysokiego udziału powierzchni biologicznie czynnych.

6.2. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne

Realizacja inwestycji, których lokalizacja została dopuszczona na obszarze objętym granicami omawianego projektu planu, może stanowić przyczynę pojawienia się negatywnych oddziaływań również w odniesieniu do lokalnych zasobów wód podziemnych i powierzchniowych. Ich wystąpienie związane będzie przede wszystkim z koniecznością przeprowadzenia prac, niezbędnych dla umożliwienia poszerzenia terenu funkcjonującego tu cmentarza (i realizowania na jego terenie nowych miejsc pochówku), jak również zrealizowania nielicznych, projektowanych na jego terenie budynków (m.in. domu przedpogrzebowego lub kostnicy, zaplecza administracyjno-gospodarczego oraz sanitarnego) oraz budowy i modernizacji sieci infrastruktury technicznej na całym obszarze opracowania.

Zrealizowanie nowych elementów zagospodarowania wymagać będzie ingerencji w powierzchnię i warunki gruntowe, wpływając tym samym (w sposób pośredni) na lokalne warunki wodne. Przekształcenia obejmujące częściową wymianę gruntów w zasięgu terenów, w obrębie których możliwe będzie lokalizowanie nowych kwater (z uwagi na komplikację warunków geologiczno-inżynierskich podłoża), jak również docelowe zwiększanie udziału powierzchni

⁶⁷ podobnie jak dla terenu **KDWpp**

trwale uszczelnionych w wyniku realizacji nowych grobów ziemnych i murowanych (oraz kolumbarium) oraz pojedynczych budynków na terenie **ZC**, może wpływać na przekształcenia w zakresie poziomu występowania wód gruntowych oraz zdolności retencyjnych terenów. Konsekwencją niewłaściwego sposobu prowadzenia prac budowlanych może być zatem obniżenie poziomu zalegania wód gruntowych. Ponadto, prowadzenie inwestycji budowlanych w sposób niewłaściwy, skutkować może jednocześnie ograniczeniem zasilania wód powierzchniowych, prowadząc w konsekwencji do obniżania się zwierciadła wody. Z uwagi na powyższe, konieczne było wprowadzenie do projektu mpzp ustaleń, których realizacja pozwoli na wyeliminowanie lub maksymalne ograniczenie niekorzystnych oddziaływań w odniesieniu do lokalnych zasobów wód powierzchniowych i podziemnych.

Wprowadzenie do projektu mpzp ustaleń, których realizacja pozwoli na ograniczenie ryzyka wystąpienia niekorzystnych oddziaływań w odniesieniu do lokalnych zasobów wód powierzchniowych i podziemnych, było niezwykle ważne przede wszystkim z uwagi na obecność wód powierzchniowych – rowów melioracji szczegółowej, jak również bezpośrednie sąsiedztwo Kopla (niegdyś Głuszynki). W związku z powyższym, w projekcie planu ustalono zachowanie istniejących rowów melioracyjnych oraz cieków wodnych (z dopuszczeniem lokalizacji budowli hydrotechnicznych, urządzeń wodnych i przepustów lub obiektów mostowych), zachowanie ciągłości istniejącego systemu melioracyjnego, przebiegu cieków wodnych i ich powiązań z układem zewnętrznym⁶⁸, a także zapewnienie dostępu do wód powierzchniowych na potrzeby wykonywania robót konserwacyjnych i hydrotechnicznych. Korzystny wpływ na ograniczenie ryzyka niekorzystnych zmian w zakresie sposobu zagospodarowania i użytkowania terenów bezpośrednio sąsiadujących wodami będzie mieć także realizacja zapisów ustalających konieczność zachowania wysokiego udziału powierzchni biologicznie czynnej oraz zakazujących lokalizacji budynków oraz miejsc postojowych dla samochodów na terenach **ZO/WS**, a więc terenów w obrębie których występują wody powierzchniowe (**2ZO/WS**) lub też bezpośrednio z wodami sąsiadujących (**1ZO/WS** sąsiaduje z przepływającym poza granicami Koplem). Ustalenie takiego sposobu zagospodarowania i użytkowania wspomnianych terenów, w połączeniu z respektowaniem zapisów odnoszących się bezpośrednio do wód powierzchniowych, pozwoli w możliwie maksymalny sposób ograniczyć ryzyko wystąpienia znacząco negatywnych oddziaływań na wody powierzchniowe (wynikających z realizacji ustaleń projektu mpzp).

W celu możliwie maksymalnego ograniczenia ryzyka wystąpienia niekorzystnych oddziaływań na wody powierzchniowe i podziemne, jakie mogą wystąpić w konsekwencji zwiększenia powierzchni istniejącego cmentarza oraz realizacji nowych obiektów (związanych z jego funkcjonowaniem) na terenie **ZC**, do projektu planu wprowadzono szczegółowe zapisy określające maksymalną powierzchnię zabudowy terenu **ZC** (nie więcej niż 350 m²) oraz minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej, jaki musi zostać zachowany w jego obrębie (nie mniej niż 20% powierzchni). Realizacja tych ustaleń pozwoli zapobiec sytuacji, w której na skutek całkowitego uszczelnienia powierzchni ziemi wystąpiłoby zjawisko drastycznego ograniczenia zasilania wód powierzchniowych i podziemnych wodami opadowymi i roztopowymi, co w konsekwencji mogłoby doprowadzić do wystąpienia zmian w zakresie poziomu występowania zwierciadła wód gruntowych również na terenach zlokalizowanych w części południowej użytków zielonych.

Analizując możliwe oddziaływania na kształtowanie lokalnych warunków wodnych należy wspomnieć również o rozwiązaniach umożliwiających zachowanie (w możliwie maksymalnym stopniu) zdolności retencyjnych terenów zlokalizowanych w zasięgu granic obszaru opracowania. Wśród nich – poza wspomnianym wcześniej wymogiem zachowania wysokiego udziału powierzchni biologicznie czynnej w granicach terenów **1-3ZO/WS** (na terenie **ZC** udział powierzchni biologicznie czynnej nie może być mniejszy niż 20% powierzchni terenu) – wskazać należy m.in. ustalenie ochrony istniejących drzew, zadrzewień śródpolnych oraz zadrzewień południowego stoku doliny rzeki Głuszynka⁶⁹. Utrzymanie powierzchni porośniętych zielenią, a w szczególności zielenią wysoką, sprzyjać będzie zatrzymaniu wód opadowych i roztopowych w granicach analizowanego obszaru, ograniczając tym samym ryzyko wystąpienia istotnych zmian w zakresie zdolności retencyjnej tych terenów. Ograniczeniu zmian w zakresie możliwości retencyjnych służyć będzie także realizacja zapisów ustalających lokalizację na terenie **ZC** alei z zielenią wysoką⁷⁰, lokalizację na terenie **KDWpp** strefy zieleni wysokiej (wskazanej na rysunku planu) oraz wprowadzenie zapisu wymagającego

⁶⁸ z dopuszczeniem robót budowlanych w ich zakresie

⁶⁹a w przypadku kolizji z planowaną i istniejącą infrastrukturą lub planowanym urządzeniem terenu dopuszczenie ich przesadzenia lub usunięcia i wprowadzenia nowych nasadzeń w granicach planu

⁷⁰stanowiącej kontynuację wskazanej na rysunku planu głównej alei z nasadzeniami w kierunku północno-zachodnim oraz alei poprzecznych

wprowadzenia odpowiednich powierzchni biologicznie czynnych (zagospodarowanych drzewami lub krzewami) rozdzielających grupy stanowisk postojowych dla samochodów na terenie **KDwpp**.

Ograniczeniu do minimum ryzyka wystąpienia niekorzystnych oddziaływań na kształtowanie jakości i zasobów wód podziemnych, służyć będą także zapisy projektu mpzp odnoszące się do sieci infrastruktury technicznej. W tym zakresie projekt planu ustala powiązanie sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci, jak również dopuszcza prowadzenie robót budowlanych w zakresie sieci infrastruktury technicznej. Wprowadzenie tego rodzaju zapisów umożliwi prowadzenie gospodarki wodno-ściekowej na obszarze opracowania w możliwie najbardziej optymalny sposób, co jest szczególnie istotne w kontekście położenia przedmiotowego obszaru w zasięgu granic Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 144 – Dolina Kopalna Wielkopolska. W tym miejscu należy także wskazać, że omawiany projekt mpzp wymaga uwzględnienia w zagospodarowaniu terenów wymagań i ograniczeń wynikających z lokalizacji Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 144 – Dolina Kopalna Wielkopolska.

Reasumując, ustalenia projektu mpzp przewidują możliwość zrealizowania nowych inwestycji, które mogą stanowić potencjalną przyczynę wystąpienia niekorzystnych oddziaływań na kształtowanie zasobów i jakości wód powierzchniowych i podziemnych, jednakże docelowa i pełna realizacja zapisów projektu mpzp „Rejon cmentarza przy ulicy Daszewickiej” w Poznaniu, pozwoli na zminimalizowanie niekorzystnych oddziaływań w możliwie maksymalnym stopniu.

6.3. Oddziaływanie na zasoby naturalne

Z uwagi na brak stwierdzenia obecności w granicach analizowanego obszaru udokumentowanych i zarejestrowanych złóż zasobów naturalnych⁷¹, nie przewiduje się wystąpienia oddziaływań wpływających negatywnie na kształtowanie zasobów naturalnych, wynikających z realizacji ustaleń przedmiotowego projektu planu. Oddziaływania na pozostałe zasoby naturalne (w tym m.in. zasoby wód) opisane zostały w pozostałych rozdziałach prognozy.

6.4. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną

Ze względu na charakterystykę obszaru opracowania, dotychczasowy sposób zagospodarowania i użytkowania terenów znajdujących się w jego granicach, a także charakter występujących tu siedlisk, nie należy spodziewać się wystąpienia drastycznych zmian w zakresie kształtowania lokalnej różnorodności biologicznej, wynikających z realizacji inwestycji przewidzianych w projekcie mpzp. Jak wspomniano wcześniej, analizowany obszar charakteryzuje się stosunkowo dużą jak na warunki miejskie bioróżnorodnością, związaną m.in. z położeniem obszaru projektu mpzp w zasięgu strukturalnego klina zieleni oraz peryferyjnym położeniem. Niemniej, w zasięgu terenów położonych bezpośrednio w granicach projektu mpzp, nie stwierdzono występowania siedlisk o szczególnej wartości przyrodniczej, obejmujących miejsca występowania (czy też rozrodu) rzadkich w skali regionu i kraju gatunków roślin i zwierząt.

Jak wspomniano we wcześniejszych rozdziałach, różnorodność biologiczna w granicach analizowanego obszaru kształtowana jest w znacznej mierze dzięki obecności spontanicznie pojawiającej się zieleni, występującej w bezpośrednim sąsiedztwie przepływającego wzdłuż północnej granicy Kopla, jak również w obrębie obniżenia terenowego (bagniska) w części południowej. Pozostałe tereny obejmują fragmenty pól uprawnych oraz teren funkcjonującego obecnie cmentarza, w obrębie którego rośnie kilkanaście okazałych drzew. Zakłada się zatem, że największe znaczenie dla utrzymania bioróżnorodności w granicach analizowanego obszaru będzie miało docelowe określenie sposobu zagospodarowania i użytkowania zlokalizowanych tu użytków zielonych oraz przyjęcie rozwiązań mających na celu zachowanie roślinności wysokiej.

Wśród najbardziej korzystnych rozwiązań omawianego projektu mpzp wskazać należy zatem ustalenie przeznaczenia znacznej części terenów jako terenów zieleni, łąk, pól, zadrzewień i wód powierzchniowych w klinie zieleni, oznaczonych symbolami **1-3ZO/WS**. Wykluczenie możliwości lokalizacji na tych terenach budynków oraz stanowisk postojowych dla samochodów, przy jednoczesnym wprowadzeniu wymogu zagospodarowania nie mniej niż 80% powierzchni terenu jako powierzchni biologicznie czynnej oraz respektowaniu zapisów ustalających ochronę istniejących drzew, zadrzewień śródpolnych oraz zadrzewień południowego stoku doliny rzeki Głuszynka⁷², sprzyjać będzie

⁷¹ geoportal.pgi.gov.pl

⁷²a w przypadku kolizji z planowaną i istniejącą infrastrukturą lub planowanym urządzeniem terenu, dopuszczenie ich przesadzenia lub usunięcia i wprowadzenia nowych nasadzeń w granicach planu

utrzymaniu występujących tu dotychczas siedlisk. Ograniczenie możliwości wprowadzania powierzchni trwale uszczelnionych, jak również utrzymanie istniejącej roślinności wysokiej, będzie miało niezwykle istotny wpływ na utrzymanie miejsc bytowania, żerowania i rozrodu przedstawicieli lokalnej fauny, zapewniając tym samym zachowanie powierzchni mających największe znaczenie dla kształtowania tutejszej bioróżnorodności.

Dla utrzymania lokalnej bioróżnorodności równie istotne będzie zachowanie wód powierzchniowych, których obecność wpływa niewątpliwie na większą różnorodność zbiorowisk i występujących tu gatunków. Ewentualny brak zapisów wskazujących na konieczność utrzymania wód powierzchniowych oraz ograniczenia przekształceń powierzchni w ich bezpośrednim sąsiedztwie, mogłyby w przyszłości skutkować zniszczeniem siedlisk o specyficznych warunkach wilgotnościowych, których obecność w sposób znaczący wpływa na zwiększenie różnorodności występujących na tym terenie organizmów. Utrzymanie (w możliwie niezmiennym stanie) terenów zieleni i towarzyszących im wód pozwoli jednocześnie na zminimalizowanie ewentualnych zmian w zakresie możliwości swobodnej migracji zwierząt w obrębie terenów południowo-wschodniego klina zieleni.

Realizacja na obszarze opracowania nowych (stosunkowo nielicznych) inwestycji budowlanych i infrastrukturalnych może natomiast stanowić przyczynę występowania lokalnych oraz czasowych oddziaływań na kształtowanie różnorodności biologicznej. Prognozuje się, że niekorzystne oddziaływania dotyczyć będą przede wszystkim powierzchni wskazanych pod poszerzenie terenu cmentarza (zachodnia część terenu **ZC**). Oddziaływania te związane będą z usunięciem szaty roślinnej, zniszczeniem wierzchniej warstwy gleby oraz trwałym uszczelnieniem powierzchni przeznaczonych bezpośrednio pod lokalizację miejsc pochówku, pojedynczych budynków i innych elementów zagospodarowania (których lokalizację dopuszcza projekt planu). Prognozuje się, że przeznaczenie powierzchni użytkowanych obecnie jako pola uprawne na potrzeby lokalizacji nowych miejsc pochówku, skutkować będzie stopniowym ustępowaniem z tych terenów roślin i zwierząt związanych z terenami użytkowymi rolniczo i pojawianiem się w ich miejscu gatunków typowych dla terenów antropogenicznie przekształconych. W znacznie mniejszym stopniu niekorzystne oddziaływania na bioróżnorodność mogą wystąpić również na skutek realizacji inwestycji w zakresie lokalizacji elementów sieci infrastruktury technicznej, modernizacji i przebudowy sieci istniejących, czy też realizacji inwestycji na terenie drogi **KDWpp**.

Uwzględniając konieczność ograniczenia skali przekształceń związanych z umożliwieniem nowego sposobu zagospodarowania i użytkowania części terenów, do projektu planu wprowadzono zapisy określające maksymalną powierzchnię zabudowy w granicach terenu **ZC**⁷³ oraz minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej, jaki musi zostać utrzymany w granicach tego terenu (nie mniej niż 20% jego powierzchni). Prognozuje się, iż respektowanie wspomnianych zapisów, przy jednoczesnym przestrzeganiu zapisów ustalających zachowanie istniejącego starodrzewu oraz ochronę istniejących drzew, zadrzewień śródpolnych oraz zadrzewień południowego stoku doliny rzeki Głuszynka⁷⁴, pozwoli na zmniejszenie (w pewnym stopniu) skali niekorzystnych zjawisk, związanych z pojawieniem się powierzchni trwale uszczelnionych.

Reasumując, realizacja inwestycji przewidzianych zgodnie z zapisami projektu mpzp „Rejon cmentarza przy ulicy Daszewickiej” w Poznaniu może stanowić przyczynę wystąpienia niekorzystnych oddziaływań na kształtowanie lokalnej bioróżnorodności o stosunkowo niewielkiej skali. Zakłada się natomiast, iż pełna i docelowa realizacja zapisów projektu mpzp pozwoli na możliwie maksymalne ograniczenie skali przewidywanych zmian, wynikających przede wszystkim z poszerzenia terenu cmentarza, funkcjonującego w obrębie terenów południowo-wschodniego klina zieleni.

6.5. Oddziaływanie na szatę roślinną

Jak już wcześniej wspomniano, głównym celem analizowanego projektu mpzp „Rejon cmentarza przy ulicy Daszewickiej” w Poznaniu, jest umożliwienie poszerzenia funkcjonującego tu dotychczas cmentarza, przy jednoczesnym zapewnieniu właściwej obsługi komunikacyjnej oraz dostępu do sieci infrastruktury technicznej. Mając na uwadze powyższe, prognozuje się, że największe przekształcenia w zakresie lokalnej szaty roślinnej dotyczyć będą terenów użytkowanych obecnie rolniczo, a przeznaczonych zgodnie z zapisami projektu mpzp pod lokalizację projektowanej części cmentarza, jak również powierzchni wskazanych jako teren komunikacyjny (droga wewnętrzna

⁷³ w zasięgu terenów **1-3ZO/WS** i **KDWpp** zakazuje się lokalizacji budynków

⁷⁴ z uwzględnieniem pozostałych zapisów w tym zakresie

KDWpp). Pomimo, iż zapisy analizowanego projektu mpzp zwiększają w znacznym stopniu docelowy udział powierzchni trwale uszczelnionych (powierzchnia istniejącego cmentarza zwiększy się dwukrotnie), nie prognozuje się wystąpienia znacząco negatywnych oddziaływań na kształtowanie lokalnej szaty roślinnej. Należy również podkreślić, iż docelowe zagospodarowanie tego terenu będzie procesem stopniowym i długotrwałym, wynikającym przede wszystkim ze specyficznej funkcji oraz lokalnego charakteru cmentarza.

W kontekście kształtowania lokalnej szaty roślinnej najbardziej istotnymi rozwiązaniami są zatem ustalenia dotyczące docelowego sposobu zagospodarowania i użytkowania funkcjonujących tu użytków zielonych, uwzględnienia wód powierzchniowych, jak również obecności roślinności wysokiej.

Wyznaczenie terenów zieleni, łąk, pól, zadrzewień i wód powierzchniowych w klinie zieleni (**1-3ZO/WS**) w obrębie których zakazuje się lokalizacji budynków i stanowisk postojowych dla samochodów oraz wymaga się zachowania nie mniej niż 80% powierzchni terenu jako powierzchni czynnej, pozwoli uniknąć negatywnych skutków związanych z ewentualną realizacją nowych inwestycji, czy też docelowym przekształceniem funkcjonujących tu użytków zielonych. Maksymalne ograniczenie możliwości przekształcenia tych terenów, skutkujących zniszczeniem występującej tu dotychczas roślinności, czy też uszczelnieniem powierzchni ziemi (prowadzącym w konsekwencji do degradacji gleby, niezbędnej dla prawidłowego rozwoju roślinności) niewątpliwie sprzyjać będzie utrzymaniu występujących tu obecnie zbiorowisk. Utrzymaniu różnorodności gatunkowej przedstawicieli lokalnej flory w sposób pośredni służyć będzie także realizacja zapisów ustalających zachowanie istniejących rowów melioracyjnych oraz cieków wodnych⁷⁵, których obecność sprzyja występowaniu siedlisk i gatunków roślin o większych wymaganiach wilgotnościowych.

Pozytywny wpływ na ograniczenie skali ewentualnych przekształceń w zakresie tutejszej szaty roślinnej będzie mieć także realizacja zapisu ustalającego ochronę walorów krajobrazowych obszaru planu (współtworzącego klin zieleni) poprzez zastosowanie ustalonego w planie procentu powierzchni biologicznie czynnej oraz ustalone zagospodarowanie terenu, jak również ochronę istniejących drzew, zadrzewień śródpolnych oraz zadrzewień południowego stoku doliny rzeki Głuszynka⁷⁶. Respektowanie tych ustaleń, w połączeniu z realizacją zapisu ustalającego ochronę istniejącego starodrzewu na terenie cmentarza, pozwoli na maksymalne ograniczenie możliwości zniszczenia niezwykle istotnych elementów lokalnej szaty roślinnej.

Jak wspomniano na początku rozdziału, omawiany projekt mpzp przewiduje jednocześnie możliwość realizacji inwestycji wpływających niekorzystnie na lokalną szatę roślinną – w tym przede wszystkim poszerzenia terenu cmentarza (**ZC**). Zakłada się, iż w wyniku ich realizacji, lokalna szata roślinna narażona będzie na szereg niekorzystnych oddziaływań, związanych m.in. z usunięciem zieleni na terenach przeznaczonych bezpośrednio pod lokalizację nowych nagrobków i pojedynczych budynków, czy też trwałym uszczelnieniem powierzchni terenu. Należy natomiast zauważyć, że działania te doprowadzą przede wszystkim do usunięcia roślinności uprawnej (poszerzenie cmentarza obejmuje grunty rolne) oraz pospolitej roślinności ruderalnej.

Przyczyną wystąpienia niekorzystnych oddziaływań na roślinność w pewnym stopniu mogą być również inwestycje w zakresie infrastruktury technicznej. Duża część prac związanych z realizacją tych inwestycji zazwyczaj związana jest z koniecznością okresowego usunięcia roślinności oraz naruszeniem warunków gruntowych. Istotny jest natomiast fakt, iż zjawiska te mają zazwyczaj charakter lokalny i w znacznej mierze odwracalny, szczególnie w przypadku powierzchni porośniętych roślinnością ruderalną, stosunkowo odporną na niekorzystne czynniki środowiskowe, nie wpływającą w sposób znaczący na kształtowanie różnorodności lokalnej szaty roślinnej. Nie przewiduje się również wystąpienia znacząco negatywnych oddziaływań na roślinność, wynikających z realizacji inwestycji w zasięgu terenu drogi wewnętrznej **KDWpp** (wykorzystywanej już obecnie na potrzeby parkowania i dojazdu do cmentarza).

Niemniej, dla ograniczenia skali niekorzystnych oddziaływań na kształtowanie lokalnej szaty roślinnej, jakie wystąpią w konsekwencji realizacji nielicznych inwestycji, konieczne było wprowadzenie do projektu planu zapisów ograniczających możliwość drastycznego zmniejszenia udziału powierzchni zapewniających możliwość rozwoju roślinności. Dla zapewnienia minimalnego udziału powierzchni dostępnej dla roślin przede wszystkim wprowadzono zapisy ograniczające powierzchnię zabudowy w granicach terenu **ZC** oraz minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej. Takie rozwiązania zapobiegą całkowitemu uszczelnieniu powierzchni w obrębie projektowanej części cmentarza oraz zapewnią minimalny udział zieleni. Omawiając przekształcenia

⁷⁵ z dopuszczeniem lokalizacji budowli hydrotechnicznych, urządzeń wodnych i przepustów lub obiektów mostowych

⁷⁶a w przypadku kolizji z planowaną i istniejącą infrastrukturą lub planowanym urządzeniem terenu, dopuszczenie ich przesadzenia lub usunięcia i wprowadzenia nowych nasadzeń w granicach planu

jakie wystąpią w zasięgu projektowanej części terenu **ZC** nie można natomiast zapominać, że w chwili obecnej na terenach tych występują głównie monokultury roślin uprawnych, którym w mniejszym stopniu towarzyszy roślinność segetalna i ruderalna. Zakłada się, że w przypadku docelowego zagospodarowania terenu **ZC** roślinność ta zostanie zastąpiona roślinnością ozdobną, reprezentowaną zazwyczaj przez ozdobne odmiany drzew i krzewów, wprowadzane licznie na terenach nekropoli. Należy również zauważyć, że dla ograniczenia zmian w zakresie roślinności występującej w zasięgu terenu **ZC** (w obrębie jego zagospodarowanej obecnie części) niezwykle istotne będzie respektowanie zapisu ustalającego ochronę istniejącego starodrzewu, stanowiącego jeden z najważniejszych elementów lokalnej szaty roślinnej całego obszaru projektu mpzp, a także ustalenie lokalizacji alei⁷⁷ z zielenią wysoką.

Reasumując, prognozuje się, że realizacja ustaleń projektu planu nie spowoduje drastycznych zmian w zakresie różnorodności, charakteru oraz zasobności lokalnej flory. Skutkiem realizacji zapisów umożliwiających powiększenie terenu cmentarza oraz lokalizację nowych inwestycji budowlanych (w granicach terenu **ZC**) niewątpliwie będzie konieczność trwałego uszczelnienia powierzchni i usunięcie dotychczasowej pokrywy roślinnej, niemniej, zjawiska te nie wpłyną w sposób znaczący na zmiany w zakresie obecności najcenniejszych elementów tutejszej szaty roślinnej.

6.6. Oddziaływanie na zwierzęta

Prognozuje się, iż docelowa realizacja zapisów projektu mpzp „Rejon cmentarza przy ulicy Daszewickiej” w Poznaniu przyczyni się do wystąpienia niekorzystnych oddziaływań na lokalną faunę, jednakże skala oraz charakter przewidywanych oddziaływań nie powinna doprowadzić do znacząco niekorzystnych zmian w zakresie ich różnorodności gatunkowej.

Zjawiska wpływające niekorzystnie na zwierzęta związane będą przede wszystkim ze zmniejszeniem dotychczasowej powierzchni siedlisk oraz ograniczeniem dostępności do bazy pokarmowej, będącym konsekwencją przekształcenia części terenów wskazanych pod poszerzenie istniejącego cmentarza oraz zrealizowanie inwestycji na terenie **KDWpp**. Czasowe i lokalne zmniejszenie różnorodności zwierząt pojawiających się na omawianym obszarze może nastąpić również w wyniku wzrostu natężenia hałasu, generowanego na skutek pracy maszyn budowlanych i transportu materiałów budowlanych (płoszenie zwierząt) oraz ograniczenia dostępności do bazy pokarmowej. Należy jednak zaznaczyć, że wystąpienie tych zjawisk nie powinno mieć długofalowego wpływu na kształtowanie różnorodności przedstawicieli tutejszej fauny.

Umożliwienie zmiany dotychczasowego sposobu zagospodarowania i użytkowania części terenów (głównie zachodniej części terenu **ZC**) może w pewnym stopniu wpłynąć na pojawienie się problemów związanych z lokalnym ograniczaniem możliwości migracji zwierząt w obrębie otwartych terenów użytkowanych rolniczo – ewentualne ogrodzenie projektowanej części cmentarza zmniejszy możliwość swobodnego przemieszczania się większych gatunków zwierząt, widywanych w rejonie obszaru opracowania. Należy jednak podkreślić, iż przedmiotowy obszar nie obejmuje terenów pełniących rolę najbardziej kluczowych szlaków migracji zwierząt w obrębie południowo-wschodniego klina zieleni, stąd też realizacja zapisów omawianego projektu mpzp nie spowoduje znaczących ograniczeń w zakresie możliwości migracji zwierząt w obrębie całego strukturalnego klina zieleni.

Realizacja nowych zamierzeń inwestycyjnych związana będzie również z postępującym procesem wypierania gatunków zwierząt związanych z obecnością siedlisk typowych dla terenów użytkowanych rolniczo. Podkreślenia wymaga natomiast fakt, iż obszar opracowania zlokalizowany jest w otoczeniu rozległych terenów rolniczych, co pozwala założyć, że gatunki związane z funkcjonowaniem tego rodzaju terenów będą pojawiać się w granicach obszaru projektu mpzp również w przyszłości.

Z uwagi na powyższe, konieczne było wprowadzenie do projektu mpzp rozwiązań, których zastosowanie służyć będzie zmniejszeniu negatywnych oddziaływań na terenach przeznaczonych pod lokalizację nowej części cmentarza (teren **ZC**). Wskazać tu należy przede wszystkim ustalenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej jaki musi zostać zachowany na terenie **ZC** (nie mniej niż 20%), ograniczenie maksymalnej powierzchni zabudowy (nie więcej niż 350 m²), jak również wskazanie przebiegu maksymalnych nieprzekraczalnych linii zabudowy. Docelowe i pełne zrealizowanie wspomnianych ustaleń zapobiegnie możliwości trwałego uszczelnienia wszystkich powierzchni dostępnych dotychczas dla zwierząt (w zasięgu terenu **ZC**). W tym kontekście pozytywnie ocenia się również ustalenie zachowania istniejącego na terenie cmentarza starodrzewu oraz ustalenie

⁷⁷ stanowiącej kontynuację głównej alei z nasadzeniami w kierunku północnym oraz alei poprzecznych

lokalizacji alei⁷⁸ z zielenią wysoką. Utrzymanie minimalnego udziału zieleni, a także zachowanie cennej zieleni wysokiej, zapobiegnie całkowitemu wyeliminowaniu roślinności stanowiącej przestrzeń życiową oraz miejsce żerowania i rozrodu pospolitych gatunków zwierząt, o stosunkowo niewielkich wymaganiach siedliskowych.

Wśród rozwiązań ograniczających skalę prognozowanych oddziaływań na występujące tu zwierzęta najbardziej istotne będzie niewątpliwie określenie docelowego sposobu zagospodarowania i użytkowania terenów **1-3ZO/WS** – terenów zieleni, łąk, pól, zadrzewień i wód powierzchniowych w klinie zieleni. Jak już wcześniej wielokrotnie wspomniano, przedmiotowy projekt planu zakazuje lokalizacji na tych terenach zabudowy oraz stanowisk postojowych dla samochodów, wymagając jednocześnie zachowania wysokiego udziału powierzchni biologicznie czynnej (nie mniej niż 80% powierzchni terenu). Tereny te stanowią obecnie obszary występowania najbardziej atrakcyjnych dla zwierząt siedlisk, stąd też uniemożliwienie wprowadzania na te tereny nowej zabudowy oraz innych inwestycji (związanych z intensyfikacją zjawisk oddziałujących negatywnie na zwierzęta, wynikających z przekształceń warunków siedliskowych oraz powiększenia powierzchni terenów trwale uszczelnionych), sprzyjać będzie ograniczeniu ryzyka zniszczenia najbardziej atrakcyjnych siedlisk. Ograniczeniu zmian w zakresie różnorodności gatunkowej przedstawicieli lokalnej fauny sprzyjać będzie także respektowanie zapisów ustalających zachowanie istniejących rowów melioracyjnych oraz cieków wodnych⁷⁹, a także zachowanie ciągłości istniejącego systemu melioracyjnego, przebiegu cieków wodnych i ich powiązań z układem zewnętrznym⁸⁰. Obecność wód powierzchniowych warunkuje możliwość utrzymania występujących obecnie na tych terenach gatunków zwierząt związanych z siedliskami wodnymi i wilgotnymi, w tym m.in. przedstawicieli płazów, czy też zwierząt wykorzystujących sieć rowów melioracyjnych jako wodopój lub miejsce rozrodu.

Podsumowując, prognozuje się, iż realizacja ustaleń projektu mpzp przyczyni się do wystąpienia zjawisk wpływających niekorzystnie na przedstawicieli tutejszej fauny, jednakże ich wystąpienie nie powinno wpłynąć w sposób znaczący na zmianę ich różnorodności gatunkowej. Ponadto, realizacja szeregu wprowadzonych do projektu mpzp zapisów, pozwoli w możliwie maksymalnym stopniu ograniczyć negatywne skutki związane z realizacją projektowanych inwestycji.

6.7. Oddziaływanie na ludzi

Przewiduje się, że realizacja ustaleń projektu mpzp „Rejon cmentarza przy ulicy Daszewickiej” w Poznaniu nie będzie związana z wystąpieniem oddziaływań o znaczącym, niekorzystnym wpływie na mieszkańców terenów bezpośrednio z nim sąsiadujących. Zapisy i ustalenia omawianego projektu planu w znacznej mierze uwzględniają dotychczasowy sposób zagospodarowania terenów, umożliwiając poszerzenie terenu funkcjonującego tu obecnie cmentarza parafialnego oraz zrealizowanie nowych inwestycji w zakresie sieci infrastruktury technicznej.

Analizując możliwy wpływ realizacji ustaleń projektu mpzp należy wspomnieć o możliwości wystąpienia niekorzystnych oddziaływań na mieszkańców terenów sąsiadujących z obszarem opracowania, związanych przede wszystkim ze zjawiskami występującymi na etapie realizacji pojedynczych inwestycji budowlanych (jak również infrastrukturalnych) – m.in. czasowym i lokalnym wzrostem zapylenia powietrza (na skutek wykonywania prac ziemnych i budowlanych) oraz wzrostem poziomu hałasu (związanego m.in. z pracą sprzętu budowlanego). Należy natomiast podkreślić, że zjawiska te będą miały charakter tymczasowy i odwracalny, a ich zasięg ograniczać się będzie do pojedynczych działek budowlanych i ich najbliższego sąsiedztwa. Zakłada się, że po zakończeniu realizacji poszczególnych inwestycji oddziaływania te ustaną i nie będą przyczyną pojawiania się dyskomfortu w odczuciu mieszkańców terenów sąsiednich (głównie zabudowy po wschodniej stronie ul. Daszewickiej).

Należy pamiętać, że umożliwienie zmiany dotychczasowego sposobu zagospodarowania i użytkowania części terenów (powiększenie terenu cmentarza parafialnego, realizacja drogi wewnętrznej) wpływać będzie na uszczuplenie niezabudowanych powierzchni południowo-wschodniego klina zieleni, a więc terenów wpływających niezwykle korzystnie na ograniczenie zagrożeń związanych z zanieczyszczeniem powietrza atmosferycznego. Zakłada się jednak, że ze względu na stosunkowo niewielką skalę projektowanych zmian (jak również

⁷⁸ jw.

⁷⁹ z dopuszczeniem lokalizacji budowli hydrotechnicznych, urządzeń wodnych i przepustów lub obiektów mostowych

⁸⁰ z dopuszczeniem robót budowlanych w ich zakresie

ich specyfikę), oddziaływania te nie będą miały istotnego wpływu na pogorszenie warunków życia w obrębie całego miasta.

Powiększenie dotychczasowego zasięgu terenu cmentarza (**ZC**) może potencjalnie przyczynić się do nieznacznego wzrostu natężenia ruchu kołowego w rejonie obszaru opracowania, co w odczuciu mieszkańców sąsiadującej z obszarem opracowania zabudowy mieszkaniowej (zlokalizowanej w rejonie ul. Daszewickiej) może stanowić czynnik powodujący pewien dyskomfort. Należy natomiast zauważyć, iż ze względu na specyfikę projektowanych zmian zagospodarowania (powiększenie cmentarza parafialnego) oraz spodziewany minimalny wzrost natężenia ruchu, nie przewiduje się możliwości wystąpienia przekroczeń w zakresie standardów akustycznych oraz standardów jakości powietrza atmosferycznego, wynikających z realizacji przewidzianych w projekcie mpzp pojedynczych inwestycji.

Ponadto, należy zauważyć, że do projektu planu wprowadzono ustalenia, których realizacja pozwoli na zachowanie i właściwą ochronę poszczególnych komponentów środowiska, co w sposób pośredni wpłynie będzie korzystnie na jakość życia oraz bezpieczeństwo mieszkańców terenów sąsiednich. Rosnące zanieczyszczenie poszczególnych komponentów środowiska (zwłaszcza powietrza i klimatu akustycznego) pogarsza warunki życia, a długotrwałe narażenie na działanie szkodliwych substancji może być czynnikiem wpływającym na wzrost zachorowań i umieralności na skutek poszczególnych chorób. Z uwagi na powyższe, do projektu mpzp „Rejon cmentarza przy ulicy Daszewickiej” w Poznaniu wprowadzono zapisy dotyczące m.in. ochrony i sposobu kształtowania zieleni na analizowanym obszarze, zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej, a także zapisy eliminujące możliwość lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko⁸¹.

W kontekście oddziaływania na ludzi nie można zapominać również o głównym celu sporządzenia omawianego projektu mpzp – umożliwieniu poszerzenia terenu cmentarza Parafii Rzymskokatolickiej pw. Św. Jakuba Większego Apostoła, co ma niewątpliwie istotne znaczenie dla mieszkańców miasta przynależących do wspomnianej parafii. Bliskość i dostępność parafialnych terenów grzebalnych jest niezwykle istotna dla lokalnej społeczności Głuszyny. Ponadto, zapewnienie możliwości dojazdu i stanowisk postojowych w bezpośrednim sąsiedztwie cmentarza (**KDWpp**), a także umożliwienie inwestycji w zakresie sieci infrastruktury technicznej i systemu monitoringu wizyjnego, sprzyjać będzie poprawie dostępu i komfortu użytkowania tych terenów. Korzystny wpływ na mieszkańców miasta oraz użytkowników tych terenów (m.in. wykorzystujących tereny zielone na potrzeby indywidualnej rekreacji czy wypoczynku) będzie mieć również zrealizowanie zapisów dopuszczających lokalizację na obszarze projektu planu ciągów pieszych lub rowerowych, stanowisk postojowych dla rowerów oraz tablic informacyjnych.

Reasumując, pełna i docelowa realizacja wszystkich ustaleń projektu mpzp „Rejon cmentarza przy ulicy Daszewickiej” w Poznaniu (przy jednoczesnym przestrzeganiu obowiązujących przepisów m.in. w zakresie ochrony środowiska) pozwoli na zapewnienie sprawnego funkcjonowania przedmiotowych terenów, jak również utrzymanie odpowiedniej jakości życia mieszkańców terenów sąsiednich.

6.8. Oddziaływanie na krajobraz

Analizowany projekt mpzp, pomimo utrzymania dotychczasowego sposobu zagospodarowania i użytkowania znacznej części zlokalizowanych w jego granicach terenów, przewiduje możliwość zrealizowania nowych inwestycji, mogących wpłynąć na kształtowanie lokalnego krajobrazu. Wśród najbardziej istotnych zmian, jakie przewiduje omawiany projekt mpzp, wskazać należy umożliwienie powiększenia terenu cmentarza parafialnego oraz lokalizację na jego terenie nielicznych budynków (związanych z jego funkcjonowaniem). Realizacja pozostałych inwestycji, obejmujących m.in. realizację sieci infrastruktury technicznej oraz drogi wewnętrznej (w obrębie terenu **KDWpp**) będzie miała pomijalny wpływ na kształtowanie lokalnego krajobrazu.

Dla ograniczenia skali zmian w zakresie kształtowania walorów krajobrazowych obszaru opracowania, wynikających z dopuszczenia możliwości zmiany sposobu zagospodarowania i użytkowania części terenów, niezwykle ważne będzie zatem zachowanie zagospodarowanych zieleni terenów (położonych w zasięgu klina zieleni), jak również ograniczenie możliwości swobodnego lokalizowania budynków i obiektów, których realizację dopuszczono w zasięgu terenu **ZC**.

⁸¹ z wyjątkiem dopuszczonych pozostałymi ustaleniami planu oraz inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej

W kontekście ograniczenia skali niekorzystnych oddziaływań na krajobraz, wśród najistotniejszych rozwiązań wskazać należy ustalenia określające docelowy sposób zagospodarowania i użytkowania terenów **1-3ZO/WS** (tereny zieleni, łąk, pól, zadrzewień i wód powierzchniowych), dla których ustala się zakaz lokalizacji budynków i stanowisk postojowych dla samochodów oraz wymóg zachowania nie mniej niż 80% powierzchni terenu jako powierzchni biologicznie czynnej. Respektowanie tych ustaleń zagwarantuje zachowanie wolnych od zabudowy, zagospodarowanych zielenią terenów, których obecność w sposób niezwykle ważny wpływa na kształtowanie krajobrazu w granicach analizowanego obszaru. Utrzymaniu elementów kształtujących walory krajobrazowe, służyć będzie również respektowanie wprowadzonego zapisami projektu mpzp wymogu ochrony istniejących drzew, zadrzewień śródpolnych oraz zadrzewień południowego stoku doliny rzeki Głuszynka⁸² oraz zachowania istniejących rowów melioracyjnych oraz cieków wodnych⁸³.

Dla kształtowania lokalnego krajobrazu niezwykle ważne będzie również respektowanie ustaleń określających parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu **ZC**, który poza terenem istniejącego cmentarza obejmuje również część terenów użytkowanych obecnie rolniczo (przeznaczonych pod poszerzenie terenu cmentarza). Pozytywnie ocenia się ograniczenie maksymalnej powierzchni zabudowy (nie więcej niż 350 m²), jej intensywności, a także jej maksymalnej wysokości oraz kształtu dachów, jakie mogą zostać zastosowane w przypadku kaplicy oraz pozostałych budynków. Projekt planu w sposób szczegółowy określa także maksymalną wysokość lokalizowanych na terenie cmentarza pomników oraz kolumbarium. Respektowanie tych ustaleń, w połączeniu z przestrzeganiem zapisów dotyczących wymogu lokalizacji zabudowy zgodnie z maksymalnymi nieprzekraczalnymi liniami zabudowy (wyznaczonymi na rysunku planu), wykluczy możliwość lokalizacji zabudowy w sposób nie uwzględniający lokalnych uwarunkowań krajobrazowych.

Dla kształtowania walorów przestrzeni w granicach obszaru opracowania duże znaczenie będzie miało także respektowanie ustaleń projektu mpzp odnoszących się do sposobu zagospodarowania zielenią. Należy podkreślić, że określenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej, jaki musi zostać zachowany w granicach terenów **ZO/WS** (oraz **ZC**), przy jednoczesnym wprowadzeniu wymogu ochrony istniejących drzew, zadrzewień śródpolnych oraz zadrzewień południowego stoku doliny rzeki Głuszynki⁸⁴, jak również zachowania istniejącego starodrzewu na terenie cmentarza, lokalizacji alei stanowiącej kontynuację głównej alei z nasadzeniami oraz alei poprzecznych (z zielenią wysoką), pozwoli na ograniczenie zmian w zakresie występującej tu zieleni, stanowiącej niezwykle istotny element lokalnego krajobrazu (szczególnie w przypadku zieleni wysokiej). Ponadto, w odniesieniu do terenu **KDWpp** projekt planu przewiduje lokalizację strefy zieleni wysokiej (wskazanej na rysunku planu) oraz zagospodarowanych drzewami lub krzewami powierzchni biologicznie czynnych, rozdzielających grupy naziemnych stanowisk postojowych⁸⁵.

Zapisy projektu planu chronią przed istotną ingerencją w krajobraz omawianego obszaru również dzięki wprowadzeniu zapisów ograniczających lub uniemożliwiających lokalizację elementów dysharmonizujących lokalną przestrzeń. W tym zakresie ustalają zakaz lokalizacji nowych napowietrznych sieci infrastruktury technicznej oraz zakaz lokalizacji tymczasowych obiektów budowlanych – z wyjątkiem straganów związanych z funkcją cmentarza, zlokalizowanych na terenach **ZC** i **KDWpp**⁸⁶. Ustalenia projektu mpzp dopuszczają natomiast możliwość lokalizacji elementów, których obecność nie wpływa w sposób znacząco negatywny na kształtowanie walorów lokalnego krajobrazu – urządzeń budowlanych, ciągów pieszych lub rowerowych, tablic informacyjnych, sieci infrastruktury technicznej oraz stanowisk postojowych dla rowerów.

Podsumowując, przewiduje się, że pełna i docelowa realizacja ustaleń projektu mpzp w zakresie parametrów i wskaźników zabudowy i zagospodarowania terenów oraz możliwości lokalizacji elementów wpływających na kształtowanie ładu przestrzennego, wpłynie na ograniczenie oddziaływań na kształtowanie lokalnych walorów krajobrazowych, związanych z umożliwieniem

⁸²a w przypadku kolizji z planowaną i istniejącą infrastrukturą lub planowanym urządzeniem terenu, dopuszczenie ich przesadzenia lub usunięcia i wprowadzenia nowych nasadzeń w granicach planu

⁸³ z dopuszczeniem lokalizacji budowli hydrotechnicznych, urządzeń wodnych i przepustów lub obiektów mostowych

⁸⁴a w przypadku kolizji z planowaną i istniejącą infrastrukturą lub planowanym urządzeniem terenu, dopuszczenie ich przesadzenia lub usunięcia i wprowadzenia nowych nasadzeń w granicach planu

⁸⁵ z uwzględnieniem pozostałych zapisów w tym zakresie

⁸⁶ w promieniu 10 m od wskazanych na rysunku planu orientacyjnych lokalizacji wejść na teren cmentarza

realizacji nowych inwestycji związanych z poszerzeniem istniejącego na obszarze opracowania cmentarza oraz realizacji inwestycji towarzyszących.

6.9. Oddziaływanie na klimat akustyczny

Przedmiotowy projekt planu utrzymuje dotychczasowy sposób zagospodarowania i użytkowania cmentarza przy ul. Daszewickiej, umożliwiając jego docelowe powiększenie w zakresie, na który pozwalają lokalne uwarunkowania (teren **ZC**), jak również dopuszczając lokalizację na jego terenie nielicznych budynków⁸⁷ związanych z funkcjonowaniem cmentarza. Ponadto, dla zapewnienia jego właściwej obsługi, projekt wskazuje również teren komunikacyjny, w obrębie którego przewidziano możliwość wyznaczenia stanowisk postojowych dla samochodów (**KDWpp**). Pozostałe tereny o specyficznych warunkach gruntowo-wodnych, obejmujące niezabudowane tereny zieleni funkcjonującej w zasięgu klina zieleni, zostaną w znacznej mierze utrzymane i wyłączone z możliwości zabudowy (**1-3ZO/WS**).

Analizowany projekt mpzp nie wyznacza zatem w swoich granicach terenów podlegających ochronie akustycznej w środowisku na podstawie przepisów ustawy *Prawo ochrony środowiska*⁸⁸ oraz rozporządzenia *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku*⁸⁹. Z uwagi na powyższe nie nastąpiła konieczność wprowadzenia stosownych ustaleń w tym zakresie.

Na tereny położone w granicach obszaru opracowania będzie oddziaływał – podobnie jak obecnie – hałas komunikacyjny, lotniczy. Zasięgi oddziaływania tego hałasu w stanie istniejącym, na podstawie dokumentacji aktualnej *Mapy akustycznej miasta Poznania 2012*⁹⁰ – zilustrowano na załączniku do prognozy (Załącznik nr 3). Uwzględniając położenie przedmiotowego obszaru w zasięgu oddziaływania lotniska, do projektu mpzp wprowadzono ustalenie sformułowane w zakresie szczególnych warunków zagospodarowania terenów oraz ograniczeń w ich użytkowaniu, wymagające uwzględnienia w zagospodarowaniu terenów wymagań i ograniczeń wynikających z położenia w otoczeniu lotniska wojskowego Poznań-Krzesiny.

W niewielkim stopniu na tereny położone w granicach obszaru opracowania oddziaływać może hałas samochodowy od pojazdów przejeżdżających ul. Daszewicką, ale w dokumentacji aktualnej *Mapy akustycznej miasta Poznania 2017*⁹¹ hałas ten nie został zdefiniowany. Na obszar projektu planu w dalszym ciągu nie będzie oddziaływać hałas kolejowy, tramwajowy, a także hałas przemysłowy.

Określając prognozowane oddziaływanie realizacji ustaleń projektu mpzp na kształtowanie lokalnego klimatu akustycznego należy również zwrócić uwagę, iż zgodnie z jego zapisami nie przewiduje się możliwości realizacji na jego obszarze inwestycji których funkcjonowanie mogłoby w sposób znaczący wpływać na kształtowanie warunków akustycznych na terenach sąsiednich.

Przewiduje się, że na terenie cmentarza (**ZC**) nie będą prowadzone prace oraz nie będą lokalizowane źródła zagrożeń akustycznych, które mogłyby być zakwalifikowane jako tzw. „pozostałe obiekty i działalność mogąca być źródłem hałasu” (według rozporządzenia *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku*⁹²), które mogłyby się okazać uciążliwe akustycznie dla środowiska – na terenie cmentarza oraz w jego otoczeniu, co jednak nie oznacza, że okresowo takie uciążliwości mogą występować.

Z uwagi na docelowy sposób zagospodarowania i użytkowania możliwości pojawienia się nowych źródeł zagrożeń akustycznych nie przewiduje się także w odniesieniu do terenów zieleni, łąk, pól, zadrzewień i wód powierzchniowych w klinie zieleni (**1-3ZO/WS**). Zagrożenia dla znaczącego pogorszenia lokalnego klimatu akustycznego nie przewiduje się również w przypadku realizacji przewidzianych zapisami projektu mpzp inwestycji w obrębie jedynego terenu komunikacyjnego – drogi wewnętrznej **KDWpp** – w obrębie którego przewidziano lokalizację parkingu⁹³, pieszo-jezdni⁹⁴ oraz strefy zieleni wysokiej wskazanej na rysunku planu.

⁸⁷ w zasięgu wyznaczonych na rysunku planu maksymalnych nieprzekraczalnych linii zabudowy

⁸⁸ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2018 r., poz. 799, tekst jednolity z późn. zm.)

⁸⁹ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. z 2014 r., poz. 112, tekst jednolity)

⁹⁰ *Mapa akustyczna miasta Poznania 2012*, Część I, AkustiX, WOŚ UMP, listopad 2012

⁹¹ *Mapa akustyczna miasta Poznania 2017*, AkustiX, lemitor OCHRONA ŚRODOWISKA, wrzesień 2017

⁹² Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. z 2014 r., poz. 112, tekst jednolity)

⁹³ na którym każda grupa od 2 do 8 naziemnych stanowisk postojowych dla samochodów, przedzielona jest nie mniej niż 20m² powierzchni biologicznie czynnej, zagospodarowanej drzewami lub krzewami wyższymi niż 1,5 m

⁹⁴ z dopuszczeniem zamiany na jezdnię i chodnik

Podsumowując, nie przewiduje się wystąpienia istotnych, niekorzystnych oddziaływań na kształtowanie lokalnego klimatu akustycznego, wynikających z realizacji ustaleń projektu mpzp „Rejon cmentarza przy ulicy Daszewickiej” w Poznaniu.

6.10. Oddziaływanie na powietrze

Realizacja pojedynczych inwestycji budowlanych, jak również towarzyszących im elementów zagospodarowania (związanych z poszerzeniem terenu istniejącego cmentarza), może przyczynić się jedynie do nieznacznej zmiany warunków aerosanitarnych na przedmiotowym obszarze. Prognozuje się natomiast, iż pełna i docelowa realizacja ustaleń projektu mpzp „Rejon cmentarza przy ulicy Daszewickiej” w Poznaniu nie będzie stanowić przyczyny realizacji w granicach przedmiotowego obszaru źródeł emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do powietrza, których funkcjonowanie mogłoby doprowadzić do znaczącego pogorszenia jakości powietrza atmosferycznego na tym obszarze. Realizacja projektowanych inwestycji, związanych przede wszystkim z poszerzeniem terenu istniejącego cmentarza parafialnego, nie powinna również prowadzić do pogorszenia warunków przewietrzania terenów położonych w tej części miasta.

Na kształtowanie lokalnej jakości powietrza atmosferycznego w sposób najbardziej korzystny wpływać będzie realizacja ustaleń dotyczących kształtowania zieleni. W tym zakresie pozytywnie ocenia się zapisy ustalające wymóg zachowania odpowiednich udziałów powierzchni biologicznie czynnej na terenach **1-3ZO/WS** (nie mniej niż 80%) i **ZC** (nie mniej niż 20%), ochrony istniejących drzew, zadrzewień śródpolnych oraz zadrzewień południowego stoku doliny rzeki Głuszynka⁹⁵, a także zachowania istniejącego starodrzewu i lokalizacji alei (na terenie cmentarza), jak również ustalenia lokalizacji strefy zieleni wysokiej⁹⁶ oraz wprowadzenia powierzchni zagospodarowanych drzewami lub krzewami rozdzielających grupy naziemnych stanowisk postojowych na terenie **KDWpp**. Realizacja wspomnianych ustaleń będzie wpływać korzystnie na kształtowanie lokalnej jakości powietrza atmosferycznego, gdyż obecność różnorodnej zieleni sprzyja zmniejszeniu udziału CO₂ w powietrzu atmosferycznym oraz wpływa na ograniczenie zasięgu przenoszenia zanieczyszczeń pyłowych.

Na niewielkie ryzyko pojawienia się negatywnych oddziaływań na jakość powietrza wpływa również fakt, że przedmiotowy projekt mpzp ogranicza możliwość realizacji w jego granicach nowych źródeł emisji, których funkcjonowanie mogłoby wpłynąć negatywnie na lokalną jakość powietrza atmosferycznego. W odniesieniu do wspomnianych powyżej terenów zieleni, łąk, pól, zadrzewień i wód powierzchniowych w klinie zieleni (**1-3ZO/WS**) ustala się zakaz lokalizacji budynków (podobnie jak dla terenu **KDWpp**), a w przypadku terenu cmentarza (**ZC**) możliwość lokalizacji budynków ogranicza się do niezbędnego minimum – dopuszczając lokalizację kaplicy, domu przedpogrzebowego lub kostnicy, zaplecza administracyjno-gospodarczego oraz sanitarnego.

W granicach omawianego obszaru nie przewiduje się również realizacji dróg, których funkcjonowanie związane jest z generowaniem zanieczyszczeń gazowych, powstających w wyniku spalania paliw w silnikach spalinowych pojazdów (zanieczyszczenia pyłowe mają znacznie mniejszy udział w ogólnej emisji z terenów dróg). Jedynym terenem komunikacyjnym, jaki został wyznaczony w analizowanym projekcie mpzp, jest teren drogi wewnętrznej **KDWpp**, obejmujący istniejącą drogę gruntową oraz tereny dotąd nieużytkowane. Realizacja ustaleń projektu mpzp może przyczynić się do niewielkiego wzrostu emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych w obrębie wspomnianej drogi – związanego z nieznacznym wzrostem natężenia ruchu pojazdów – niemniej, przewiduje się, że wzrost ten nie będzie stanowił zagrożenia dla dotrzymania standardów jakości powietrza (poza granicami pasa drogowego).

Wystąpienia niewielkiego wzrostu emisji zanieczyszczeń można spodziewać się na etapie realizacji poszczególnych inwestycji, których lokalizacja została umożliwiona zgodnie z zapisami projektu planu. We wspomnianym przypadku źródłami emisji będą prace ziemne, których prowadzenie związane jest z generowaniem znacznych ilości pyłu oraz silniki spalinowe sprzętu budowlanego, wykorzystywanego podczas realizacji inwestycji. Prognozuje się jednak, że ilość zanieczyszczeń generowanych przez maszyny budowlane nie będzie miała większego znaczenia w kształtowaniu jakości powietrza atmosferycznego – głównie z uwagi na ograniczoną powierzchnię, ograniczony czas przeprowadzania robót budowlanych oraz niewielkie odległości unoszenia cząstek pyłowych.

Należy natomiast podkreślić, że do projektu mpzp wprowadzono zapisy, których realizacja ma na celu zminimalizowanie nielicznych, niekorzystnych oddziaływań na kształtowanie lokalnej jakości powietrza atmosferycznego, jakie potencjalnie mogłyby wystąpić w wyniku realizacji ustaleń

⁹⁵ z uwzględnieniem pozostałych ustaleń

⁹⁶ wskazanej na rysunku planu

przedmiotowego projektu planu – ustalające powiązanie sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci, a także dopuszczające prowadzenie robót budowlanych w tym zakresie. Projekt planu wyklucza jednocześnie możliwość lokalizacji na przedmiotowym obszarze przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem dopuszczonych pozostałymi ustaleniami planu oraz inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej.

Podsumowując, analizowany projekt mpzp „Rejon cmentarza przy ulicy Daszewickiej” w Poznaniu wprowadza ustalenia, których realizacja przyczyni się do zminimalizowania ryzyka wzrostu zanieczyszczenia powietrza na obszarze objętym jego granicami, wynikającego z realizacji inwestycji dopuszczonych zgodnie z jego zapisami.

6.11. Oddziaływanie na klimat

Wśród najbardziej istotnych czynników, których pojawienie się stanowi przyczynę znaczących zmian lokalnych warunków klimatycznych, wymienia się przede wszystkim: zwiększanie zasięgu powierzchni trwale zabudowanych, drastyczne zmniejszanie udziału powierzchni biologicznie czynnej, zmniejszanie powierzchni zadrzewionych, zwiększanie liczby źródeł emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do powietrza, umożliwienie stosowania w instalacjach grzewczych paliw o wysokich wskaźnikach spalania, czy też projektowanie układu komunikacyjnego w sposób nieuwzględniający konieczności redukcji emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Ograniczeniu możliwości pogorszenia warunków mikroklimatycznych w granicach przedmiotowego obszaru, służyć będzie przede wszystkim wykluczenie możliwości lokalizacji budynków w zasięgu terenów **1-3ZO/WS** i **KDWpp** oraz zakaz lokalizacji stanowisk postojowych dla samochodów w granicach terenów **1-3ZO/WS**. Możliwie maksymalne utrzymanie wolnych od zabudowy porośniętych roślinnością powierzchni, sprzyjać będzie zachowaniu możliwości swobodnego przemieszczania się mas powietrza oraz przewietrzania terenów zlokalizowanych w granicach obszaru opracowania. Utrzymaniu specyficznych warunków mikroklimatycznych na obszarze projektu mpzp sprzyjać będzie również wprowadzenie zapisu ustalającego zachowanie istniejących rowów melioracyjnych oraz cieków wodnych⁹⁷, których obecność jest jednym z czynników wpływających w sposób najbardziej istotny na kształtowanie lokalnych warunków wilgotnościowych i termicznych.

Jak wspomniano we wcześniejszych rozdziałach prognozy, projekt mpzp umożliwia zwiększenie powierzchni istniejącego cmentarza (a także inwestycji w zakresie budowy, rozbudowy i modernizacji sieci infrastruktury technicznej oraz realizacji drogi wewnętrznej), przy jednoczesnym utrzymaniu dotychczasowego sposobu zagospodarowania i użytkowania niezabudowanych terenów zieleni (tereny **1-3ZO/WS**). Lokalizacja pojedynczych budynków w obrębie niezabudowanych dotąd powierzchni (zakłada się możliwość realizacji kaplicy, domu pogrzebowego lub kostnicy, zaplecza administracyjno-gospodarczego oraz sanitarnego) doprowadzi do minimalnych zmian w zakresie cyrkulacji powietrza, jak również kształtowania lokalnych warunków wilgotnościowych i termicznych. Należy natomiast zauważyć, że projektowana zabudowa swoją funkcją i parametrami uwzględnić będzie lokalne uwarunkowania przestrzenne i środowiskowe, wynikające z położenia przedmiotowego obszaru w zasięgu południowo-wschodniego klina zieleni, w peryferyjnej części miasta.

Umożliwienie realizacji zabudowy, związanej z funkcjonowaniem na obszarze opracowania cmentarza parafialnego, wymagało jednoczesnego wprowadzenia do projektu planu zapisów, których przestrzeganie wpłynie na ograniczenie skali niekorzystnych oddziaływań na kształtowanie lokalnych warunków mikroklimatycznych. Wskazać tu należy przede wszystkim określenie maksymalnej powierzchni i wysokości zabudowy, a także określenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej, jaki musi zostać zachowany w granicach terenu **ZC** (nie mniej niż 20% jego powierzchni). Respektowanie tych ustaleń pozwoli na zminimalizowanie zagrożeń w zakresie zmian lokalnych warunków mikroklimatycznych, związanych z ewentualną realizacją zabudowy o znacznej powierzchni i kubaturze.

Reasumując, realizacja zapisów projektu mpzp „Rejon cmentarza przy ulicy Daszewickiej” w Poznaniu skutkować może niewielką zmianą warunków mikroklimatycznych w obrębie terenów, dla których wskazuje się możliwość wprowadzenia nowego sposobu zagospodarowania i użytkowania. Skala prognozowanych zjawisk nie powinna jednak

⁹⁷ z uwzględnieniem pozostałych ustaleń w tym zapisie

wpłynąć w sposób istotny na zmianę dotychczasowych warunków mikroklimatycznych w granicach całego analizowanego obszaru – pod warunkiem respektowania ustaleń projektu mpzp oraz przestrzegania obowiązujących przepisów prawa.

6.12. Oddziaływanie na dziedzictwo kulturowe

Jak wspomniano we wcześniejszych rozdziałach prognozy, elementy dziedzictwa kulturowego reprezentowane są na obszarze objętym granicami projektu mpzp przez istniejący cmentarz – w granicach otaczającego go ogrodzenia – założony w 1925 r., jako trzeci z kolei cmentarz parafii pw. św. Jakuba Większego Apostoła w Poznaniu. Konieczne było zatem wprowadzenie do projektu planu stosowanych zapisów, ograniczających ryzyko wystąpienia niekorzystnych oddziaływań na zlokalizowane tu elementy dziedzictwa kulturowego.

Mając na uwadze powyższe, za najbardziej korzystne rozwiązania uznać należy ustalenie ochrony cmentarza chronionego planem, wskazanego na rysunku planu, poprzez zachowanie pierwotnego układu kompozycyjnego⁹⁸, drewnianego krzyża oraz głównych alei z nasadzeniami, kaplicy cmentarnej (wskazanej na rysunku planu)⁹⁹, a także istniejącego starodrzewu. Respektowanie wspomnianych zapisów, w połączeniu z realizacją pozostałych zapisów omawianego projektu mpzp (dotyczących m.in. sposobu zagospodarowania niezagospodarowanej dotąd części terenu **ZC**) pozwoli na właściwą ochronę i wyeksponowanie walorów tego terenu.

Zakłada się, że korzystny wpływ na zlokalizowane tu elementy dziedzictwa kulturowego będzie miała również realizacja zapisów projektu mpzp, odnoszących się do sposobu zagospodarowania i użytkowania sąsiadujących z cmentarzem terenów **1-3ZO/WS** i **KDWpp**, a także respektowanie zapisów wprowadzających zakaz możliwości lokalizacji elementów dysharmonizujących przestrzeń wizualną (nowych napowietrznych sieci infrastruktury technicznej, tymczasowych obiektów budowlanych¹⁰⁰).

Wśród elementów dziedzictwa kulturowego, których obecność stwierdzono w granicach obszaru objętego projektem mpzp „Rejon cmentarza przy ulicy Daszewickiej” w Poznaniu, wskazać należy także zewidencjonowane stanowisko archeologiczne o dużej wartości poznawczej – AZP 54-28/49 (osadnictwo kultury łużyckiej/pomorskiej oraz osadnictwo wczesnośredniowieczne). Analizowany projekt mpzp wskazuje jego lokalizację – na rysunku planu wskazany został zasięg stanowiska archeologicznego – natomiast z uwagi na obowiązywanie przepisów odrębnych, nie wprowadza szczegółowych zapisów w zakresie zasad jego ochrony.

Reasumując, ze względu na zakres i charakter wprowadzonych do projektu mpzp zapisów w zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych oraz dóbr kultury współczesnej, a także proponowanego sposobu zagospodarowania i użytkowania poszczególnych terenów, przewiduje się, że ich realizacja pozwoli na zachowanie i właściwą ochronę zidentyfikowanych na przedmiotowym obszarze elementów dziedzictwa kulturowego.

6.13. Oddziaływanie na dobra materialne

Prognozuje się, iż realizacja ustaleń mpzp „Rejon cmentarza przy ulicy Daszewickiej” w Poznaniu nie będzie stanowić przyczyny wystąpienia negatywnych oddziaływań na dobra materialne, zlokalizowane zarówno w granicach, jak i w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru opracowania.

Realizacja nowych inwestycji, obejmujących realizację nowych elementów sieci infrastruktury technicznej, projektowanej drogi wewnętrznej (**KDWpp**) oraz pojedynczych obiektów i budynków związanych z funkcjonowaniem cmentarza¹⁰¹, przyczyni się natomiast do nieznacznego wzrostu ilości dóbr materialnych w granicach przedmiotowego obszaru. Ryzyko wystąpienia ograniczonych czasowo i przestrzennie oddziaływań o niekorzystnym charakterze dotyczyć może jedynie etapu realizacji pojedynczych inwestycji, przewidzianych zgodnie z zapisami projektu planu. Ze względu na skalę oraz charakter projektowanych inwestycji przewiduje się natomiast, że nie będzie to

⁹⁸ w tym w szczególności wskazanego na rysunku planu głównego wejścia od ul. Daszewickiej (zlokalizowanej poza planem)

⁹⁹ z dopuszczeniem jej przebudowy i rozbudowy, jak również z zachowaniem istniejącej geometrii połączeń dachowych (dachu stromego dwuspadowego)

¹⁰⁰ z wyjątkiem straganów związanych z funkcją cmentarza, zlokalizowanych na terenach **ZC** i **KDWpp** w promieniu 10 m od wskazanych na rysunku planu orientacyjnych lokalizacji wejść na teren cmentarza

¹⁰¹ których lokalizacja została dopuszczona w zasięgu terenu **ZC**

oddziaływanie znaczące, wpływające na kształtowanie zasobów dóbr materialnych zarówno w granicach, jak i poza granicami obszaru objętego granicami projektu mpzp.

6.14. Oddziaływanie na obszary chronione, w tym obszary Natura 2000

Jak wspomniano we wcześniejszych rozdziałach prognozy, na obszarze objętym granicami projektu mpzp „Rejon cmentarza przy ulicy Daszewickiej” w Poznaniu nie występują zasoby przyrodnicze objęte obecnie ochroną prawną w formie parku narodowego, rezerwatu przyrody, parku krajobrazowego, obszaru chronionego krajobrazu, zespołu przyrodniczo-krajobrazowego, użytku ekologicznego, czy też stanowiska dokumentacyjnego. Na analizowanym obszarze nie stwierdzono również występowania pomników przyrody. Stąd też nie zaistniała konieczność wprowadzenia do projektu mpzp zapisów odnoszących się do konieczności ochrony tego rodzaju terenów.

W odległości ok. 3 km od granic obszaru projektu mpzp przebiegają natomiast granice kilku obszarów podlegających ochronie – Wielkopolskiego Parku Narodowego (w odległości 2,7 km), Obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty PLH300010 Ostoja Wielkopolska (ok. 2,74 km), obszaru specjalnej ochrony PLB300017 Ostoja Rogalińska (ok. 3,03 km) oraz specjalnego obszaru ochrony PLH300012 Rogalińska Dolina Warty (ok. 3,03 km). Analizując prognozowany wpływ realizacji ustaleń projektu mpzp „Rejon cmentarza przy ulicy Daszewickiej” w Poznaniu na obszary podlegające ochronie prawnej (w tym w szczególności włączone do sieci Natura 2000), uwzględniono przede wszystkim możliwość wystąpienia czynników wpływających negatywnie na przedmiot ochrony oraz integralność obszarów zlokalizowanych w najmniejszej odległości od granic obszaru projektu planu.

Wspomniane powyżej OSO Rogalińska Dolina Warty oraz OZW Ostoja Rogalińska obejmują m.in. tereny położone w obrębie Wielkopolskiego Parku Narodowego. Wśród kluczowych zagrożeń dla omawianych obszarów wskazuje się zaburzenie naturalnego reżimu przepływów Warty, wpływające negatywnie na siedliska i gatunki związane funkcjonalnie z doliną rzeki. Zagrożenie stanowi również bliskość miasta Poznania oraz większych miejscowości (Mosina, Śrem, Puszczykowo), presja turystyczna i rekreacyjna, oraz rozwijające się budownictwo mieszkaniowe, zalesianie łąk, pastwisk oraz torfowisk i bagien, jak również zaprzestanie tradycyjnego użytkowania łąk i pastwisk w dolinie Warty. Postępującą urbanizację terenów zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie wskazuje się również jako jedno z głównych zagrożeń dla obszaru Wielkopolskiego Parku Narodowego.

Mając na uwadze charakter ustaleń omawianego projektu mpzp „Rejon cmentarza przy ulicy Daszewickiej” w Poznaniu, a także znaczne oddalenie jego granic od objętych ochroną terenów o wyjątkowych walorach przyrodniczych (ok. 3 km), można stwierdzić, iż realizacja jego nie będzie oddziaływać w sposób znacząco negatywny na przedmiot ochrony oraz integralność obszarów włączonych do sieci Natura 2000. Charakter oraz skala przewidywanych zmian w zakresie sposobu zagospodarowania i użytkowania terenów w granicach obszaru opracowania – umożliwienie poszerzenia granic istniejącego cmentarza parafialnego – nie będzie stanowić przyczyny wystąpienia niekorzystnych oddziaływań na obszary charakteryzujące się najwyższymi walorami przyrodniczymi, zlokalizowane w znacznej odległości od granic obszaru objętego projektem planu miejscowego.

Reasumując, z uwagi na dotychczasowy sposób zagospodarowania i użytkowania terenów położonych w granicach analizowanego obszaru, jak również charakter założeń omawianego projektu mpzp, nie przewiduje się wystąpienia istotnych, negatywnych oddziaływań na obszary podlegające ochronie (w tym obszary Natura 2000), stanowiących konsekwencję realizacji zapisów analizowanego projektu planu.

6.15. Oddziaływanie transgraniczne

Ze względu na położenie geograficzne Poznania (znaczne oddalenie od terenów przygranicznych państwa) stwierdzić należy, że realizacja ustaleń omawianego projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Rejon cmentarza przy ulicy Daszewickiej” w Poznaniu nie spowoduje oddziaływań na środowisko w kontekście transgranicznym, w rozumieniu Konwencji z Espoo z 25 lutego 1991 r.

7. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Skutki realizacji postanowień planu podlegać będą bieżącym pomiarom, ocenom oraz analizom wpływu na środowisko wielu czynników, prowadzonym m.in. w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska¹⁰² przez zobligowane do tego instytucje i służby. Stosownie do art. 10 ust. 2 Dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko dla monitoringu znaczącego wpływu na środowisko realizacji planów możliwe jest wykorzystanie istniejącego systemu monitoringu, w celu uniknięcia jego powielania.

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Państwowy Instytut Geologiczny, **Prezydent Miasta Poznania**, pełniący jednocześnie obowiązki starosty powiatu grodzkiego, prowadzą monitoring poszczególnych komponentów środowiska, w tym jakości powietrza, jakości wód, jakości gleby i ziemi, hałasu i pól elektromagnetycznych, w zakresie określonym m.in. w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*.

Zakres i częstotliwość monitoringu obejmującego pomiary stężeń zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego, badania poszczególnych wskaźników zanieczyszczenia wód itd. będą zatem dostosowane do zakresu i częstotliwości monitoringu prowadzonego w ramach programów Państwowego Monitoringu Środowiska. Pomiary i badania prowadzone w celu określenia stanu poszczególnych komponentów środowiska prowadzone będą natomiast zgodnie z metodyką i wymogami określonymi w poszczególnych rozporządzeniach¹⁰³, a także specjalistycznych opracowaniach – określających metodyki referencyjne, odnoszące się do sposobu analizowania stanu jakości poszczególnych komponentów środowiska. Stosowanie właściwych metodyk prowadzenia badań i pomiarów jest niezwykle istotne ze względu na ograniczenie możliwości wystąpienia błędów w ostatecznej ocenie jakości poszczególnych komponentów środowiska. Z uwagi na różnorodność zagadnień dotyczących metody i wymogów jakie wskazane są w przypadku prowadzenia monitoringu poszczególnych komponentów środowiska, w niniejszym opracowaniu nie przytoczono ich brzmienia.

Proponuje się, iż w celu szczegółowego określenia wpływu realizacji ustaleń analizowanego w prognozie projektu mpzp najbardziej korzystne będzie prowadzenie badań monitorujących stan poszczególnych komponentów środowiska raz w roku. W przypadku analizowanego obszaru projektu mpzp szczególnie ważne będzie monitorowanie jakości powietrza atmosferycznego oraz jakości wód podziemnych i powierzchniowych (zarówno w zasięgu, jak i w bezpośrednim sąsiedztwie granic obszaru opracowania).

8. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE MPZP

Możliwość rozważania różnego sposobu zagospodarowania i użytkowania terenów znajdujących się w granicach projektu mpzp „Rejon cmentarza przy ulicy Daszewickiej” w Poznaniu została znacząco ograniczona poprzez zapisy Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania, określające wiodący i uzupełniający kierunek zagospodarowania i użytkowania poszczególnych terenów.

Z uwagi na powyższe, w trakcie prowadzonych prac planistycznych nad sporządzeniem projektu planu miejscowego nie rozpatrywano rozwiązań przestrzennych odbiegających w sposób istotny od zaproponowanych ostatecznie w projekcie mpzp „Rejon cmentarza przy ulicy Daszewickiej” w Poznaniu. Ze względu na specyficzne uwarunkowania, jak również ograniczenia w zakresie funkcji, rozwiązania alternatywne dotyczyły zasadniczo przebiegu linii zabudowy. Należy podkreślić, że ostateczny przebieg linii zabudowy wzdłuż wschodniej granicy cmentarza wyznacza jednocześnie strefę minimalnej odległości (50 m) od linii istniejącej zabudowy mieszkaniowej przy ul. Daszewickiej.

¹⁰² utworzonemu ustawą z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska

¹⁰³ w tym m.in. w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 19 lipca 2016 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych (Dz. U. z 2016, poz. 1178) – uchylone 02.07.2019 r., rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2011 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów poziomów substancji lub energii w środowisku przez zarządzającego drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem lub portem (Dz. U. 2011 Nr 288 poz.1697)

Z uwagi na kwestie własności terenów, jak również zaspokojenie potrzeb lokalnej społeczności, nie rozważano natomiast możliwości wskazania terenu pod lokalizację nowego cmentarza poza granicami obszaru projektu mpzp.

Wspomnieć należy, iż rozwiązaniem alternatywnym było również odstąpienie od prowadzenia prac nad sporządzeniem projektu planu miejscowego, dla którego w chwili obecnej obowiązują zapisy mpzp „Dolina Głuszynki” cz. B w Poznaniu, ograniczające możliwość zmiany dotychczasowego sposobu zagospodarowania i użytkowania zlokalizowanych tu terenów. Utrzymanie w mocy zapisów obowiązującego obecnie mpzp byłoby zatem rozwiązaniem bardziej korzystnym z punktu widzenia ochrony środowiska przed zmianami związanymi z poszerzeniem terenu funkcjonującego tu obecnie cmentarza.

9. WNIOSKI I STRESZCZENIE

Prognoza oddziaływania na środowisko dotyczy projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Rejon cmentarza przy ulicy Daszewickiej” w Poznaniu. Projekt mpzp sporządzany jest na podstawie uchwały Nr XXIII/303/VII/2016 Rady Miasta Poznania z dnia 12 stycznia 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Rejon cmentarza przy ulicy Daszewickiej” w Poznaniu.

Obszar objęty granicami projektu mpzp obejmuje tereny zlokalizowane w obrębie południowo-wschodniego klina zieleni miasta Poznania, po zachodniej stronie ulicy Daszewickiej w Poznaniu. Całkowita powierzchnia obszaru objętego projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wynosi 4,31 ha. Dla terenów objętych granicami projektu mpzp obowiązują obecnie ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Dolina Głuszynki” cz. B w Poznaniu.

Przedmiotowy obszar obejmuje tereny funkcjonującego obecnie cmentarza parafialnego (parafii pw. św. Jakuba Większego Apostoła w Poznaniu) oraz zajmujące znaczną część niezabudowane powierzchnie, reprezentowane przez grunty orne oraz funkcjonujące w obniżeniach terenu użytki zielone. W granicach przedmiotowego obszaru nie funkcjonuje obecnie jakkolwiek zabudowa. Obsługę komunikacyjną terenów w granicach analizowanego obszaru zapewnia przebiegająca poza granicami ul. Daszewicka. W ul. Daszewickiej przebiegają również sieci infrastruktury technicznej (sieć wodociągowa, gazowa oraz sieć kanalizacji sanitarnej). Obszar objęty granicami projektu mpzp sąsiaduje z terenami zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (od strony wschodniej) oraz niezabudowanymi terenami współtworzącymi obszar południowo-wschodniego klina zieleni.

W granicach obszaru opracowania elementy dziedzictwa kulturowego reprezentowane są przez podlegający ochronie konserwatorskiej cmentarz – w granicach otaczającego go ogrodzenia oraz udokumentowane stanowisko archeologiczne o dużej wartości poznawczej – AZP 54-28/49 – osadnictwo kultury łużyckiej/pomorskiej oraz osadnictwo wczesnośredniowieczne.

Przedmiotowy obszar charakteryzuje się pewnym zróżnicowaniem w zakresie stopnia przekształcenia poszczególnych komponentów środowiska, wynikającym z dotychczasowego sposobu zagospodarowania i użytkowania poszczególnych terenów. Skala przekształceń powierzchni ziemi, szaty roślinnej i warunków gruntowo-wodnych jest znacznie większa w przypadku terenów funkcjonującego tu cmentarza – w porównaniu z terenami zieleni, funkcjonującymi zlokalizowanych w południowej i północnej części omawianego obszaru.

Analizowany obszar, wg podziału Polski na jednostki fizycznogeograficzne, położony jest w zasięgu mezoregionu Równina Wrzesińska (315.56), w zasięgu równin torfowych w dnie doliny rzecznej. Rzędne terenu w granicach przedmiotowego obszaru wynoszą od 60,8 m n.p.m. do 65,7 m n.p.m.

Zgodnie z zawartymi w opinii geologicznej informacjami¹⁰⁴, budowa geologiczna przedmiotowego terenu jest prosta i jest zależna od procesów glacialnych oraz akumulacyjnych. Występują tu przede wszystkim osady akumulacji bagienno-rzecznej, wykształcone w postaci torfów, gytii i namulów gliniastych lub piaszczystych, jak również w postaci piasków pylastych, drobnych oraz średnich z częściami organicznymi. Warunki budowlane, jakie panują na obszarze objętym granicami projektu mpzp, określane są jako ograniczone (w części północnej i częściowo zachodniej) lub przeciętne (na pozostałych terenach).

¹⁰⁴ Opinia geologiczna oraz dokumentacja badań podłoża gruntowego terenu przeznaczonego pod rozbudowę cmentarza parafialnego w m. Poznań przy ul. Daszewickiej, „GEOMENOS” Jerzy Sobkowiak, Tomasz Sobkowiak spółka jawna, Poznań, październik 2019 r.

W granicach obszaru projektu mpzp nie stwierdzono występowania zasobów naturalnych w postaci udokumentowanych zasobów złóż.

Gleby na obszarze objętym granicami projektu planu charakteryzują się odczynem obojętnym. W obrębie terenów położonych w zasięgu granic opracowania nie stwierdzono występowania anomalii geochemicznych w glebach. Z uwagi na przynależność do klas bonitacyjnych, na obszarze projektu mpzp występują przede wszystkim gleby zaliczane do klasy IVa. W części południowo-zachodniej występują gleby klasy IIIb oraz użytki łąkowe klasy IV.

Wody powierzchniowe reprezentowane są na przedmiotowym obszarze przez rowy melioracji szczegółowej. W bezpośrednim sąsiedztwie północnej granicy przepływa natomiast rzeka Kopel (nazywana wcześniej na tym odcinku Głuszynką)¹⁰⁵. Obszar projektu planu położony jest jednocześnie w zasięgu zlewni jednolitej części wód Kopel od Głuszynki do ujścia (kod PLRW600020185749), będącej naturalną częścią wód (NAT) będącej naturalną częścią wód (NAT) o złym stanie, zagrożoną nieosiągnięciem celów środowiskowych (dobrego stanu ekologicznego i chemicznego)¹⁰⁶.

Obszar objęty granicami projektu mpzp charakteryzuje występowaniem wód gruntowych na różnej głębokości (od 0,1 do 2,8 m p.p.t.). Głównym poziomem wodonośnym jest poziom gruntowy dolny, połączony przez rozległe okno hydrogeologiczne z poziomem wielkopolskiej doliny kopalnej. W rejonie obszaru opracowania występuje on na głębokości ok. 15-50 m p.p.t., a jego miąższość waha się w granicach 10-40 m. Poziom ten charakteryzuje się średnim stopniem zagrożenia zanieczyszczeniem (na większości obszaru okres potencjalnej migracji zanieczyszczeń z nadkładu jest krótszy niż 50 lat)¹⁰⁷. Cały analizowany obszar znajduje się w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 144 Dolina Kopalna Wielkopolska.

Szata roślinna reprezentowana jest przez roślinność związaną z obecnością użytków zielonych, pól uprawnych, jak również roślinność wysoką, występującą na terenie cmentarza przy ul. Daszewickiej. Nie stwierdzono występowania zbiorowisk roślinnych o wyjątkowych walorach przyrodniczych oraz wysokim stopniu naturalności. Podobny charakter ma tutejsza fauna, której różnorodność kształtowana jest przede wszystkim dzięki obecności zieleni i wód powierzchniowych, a także położenie w zasięgu granic południowo-wschodniego klina zieleni, charakteryzującego się wysokimi walorami przyrodniczymi.

Stan jakości powietrza atmosferycznego na obszarze mpzp określono na podstawie jakości powietrza na terenie strefy aglomeracja poznańska, a jakość wód podziemnych na podstawie wyników analizy jakości wód w obrębie JCWPd nr 60. Warunki akustyczne w granicach obszaru projektu mpzp „Rejon cmentarza przy ulicy Daszewickiej” – w stanie istniejącym w roku 2017 (na podstawie *Mapy akustycznej miasta Poznania 2017*)¹⁰⁸ były dość korzystne. Obszar projektu planu znajdował się w całości poza zasięgiem oddziaływania ponadnormatywnego poziomu hałasu samochodowego z ul. Głuszyna, pozostając jednocześnie w zasięgu oddziaływania hałasu lotniczego z lotniska wojskowego Poznań-Krzesiny.

Na obszarze analizowanego projektu mpzp zidentyfikowano występowanie problemów ochrony środowiska związanych m.in. ochroną terenów o wysokiej wartości przyrodniczej i ekologicznej¹⁰⁹ (współtworzących tereny klinowo-pierścieniowego systemu zieleni), czy też możliwością pojawiania się gatunków zwierząt objętych ochroną gatunkową (przede wszystkim ptaków migrujących w obrębie całego południowo-wschodniego klina zieleni). Wskazano również na występowanie problemów związanych z przekraczaniem dopuszczalnych poziomów stężeń pyłu PM10 oraz bezno(a)pirenu w powietrzu atmosferycznym (na terenie całego miasta). W przypadku analizowanego obszaru nie stwierdzono natomiast istotnych problemów ochrony środowiska wynikających z występowania obszarów podlegających ochronie prawnej, czy też związanych z brakiem dostępu do sieci infrastruktury technicznej. Wspomniano natomiast o konieczności stosowania rozwiązań mających na celu zminimalizowanie ryzyka zanieczyszczenia wód podziemnych na skutek nieodpowiedniego sposobu prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej – z uwagi na położenie przedmiotowego obszaru w zasięgu granic Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 144 – Dolina Kopalna Wielkopolska.

¹⁰⁵Komisja Nazw Miejscowości i Obiektów Fizjograficznych wspólnie z Zakładem Hydrografii Koryt Rzecznych IMGW (2005) ustaliły, iż ujściowy odcinek Głuszynki do Warty to Kopel

¹⁰⁶zgodnie z ustaleniami aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry w latach 2016-2021

¹⁰⁷Objaśnienia do arkusza mapy hydrogeologicznej Polski w skali 1:50 000, ark. Mosina (507), Biuro Studiów i Badań Hydrogeologicznych i Geofizycznych „HYDROCONSULT” Sp. z o.o., Warszawa 1997

¹⁰⁸ *Mapa akustyczna miasta Poznania 2017*, AkustiX, *lemitor* OCHRONA ŚRODOWISKA, wrzesień 2017

¹⁰⁹ zlokalizowanych w bliskim sąsiedztwie obszaru projektu planu

Głównym celem sporządzenia mpzp „Rejon cmentarza przy ulicy Daszewickiej” w Poznaniu było umożliwienie powiększenia terenu istniejącego cmentarza, zlokalizowanego przy ul. Daszewickiej, o które wniosowała parafia Rzymskokatolicka pw. Św. Jakuba Większego Apostoła.

Przedmiotowy projekt planu utrzymuje dotychczasowy sposób zagospodarowania i użytkowania cmentarza przy ul. Daszewickiej, umożliwiając jego docelowe powiększenie w zakresie, na który pozwalają lokalne uwarunkowania. Dla zapewniania właściwej obsługi cmentarza projekt wskazuje również teren komunikacyjny, w obrębie którego przewidziano możliwość wyznaczenia stanowisk postojowych dla samochodów. Tereny o specyficznych warunkach gruntowo-wodnych, obejmujące niezabudowane tereny zieleni funkcjonującej w zasięgu klina zieleni zostaną w znacznej mierze utrzymane. W zakresie przeznaczenia terenów zlokalizowanych w granicach przedmiotowego obszaru, w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Rejon cmentarza przy ulicy Daszewickiej” w Poznaniu wyznaczono tereny zieleni, łąk, pól, zadrzewień i wód powierzchniowych w klinie zieleni (oznaczone symbolami **1-3ZO/WS**), teren cmentarza (oznaczony symbolem **ZC**) oraz teren drogi wewnętrznej (oznaczony symbolem **KDWpp**).

Z uwagi na charakter i skalę inwestycji, których realizację dopuszczają ustalenia przedmiotowego projektu mpzp, przewiduje się, że zmiany w dotychczasowym sposobie zagospodarowania i użytkowania terenów dotyczyć będą głównie powierzchni użytkowanych obecnie rolniczo lub nieużytkowanych, a przeznaczonych zgodnie z ustaleniami projektu mpzp pod lokalizację projektowanej części cmentarza (zachodnia część terenu **ZC**). Wprowadzenie nowego sposobu zagospodarowania i użytkowania części terenów (w tym umożliwienie realizacji nielicznych budynków na terenie **ZC**) oraz zrealizowanie nowych inwestycji w zakresie sieci infrastruktury technicznej oraz elementów układu komunikacyjnego (w zasięgu terenu **KDWpp**), związane będzie z występowaniem negatywnych oddziaływań przede wszystkim w zakresie powierzchni ziemi, lokalnych warunków gruntowo-wodnych oraz szaty roślinnej i krajobrazu.

W celu ograniczenia skali prognozowanych, negatywnych oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska, jakie mogą wystąpić w konsekwencji realizacji projektowanych inwestycji budowlanych i infrastrukturalnych, do projektu mpzp „Rejon cmentarza przy ulicy Daszewickiej” w Poznaniu wprowadzono szereg zapisów, których realizacja pozwoli na ograniczenie w maksymalnym możliwym stopniu prognozowanych oddziaływań na środowisko, wynikających z realizacji ustaleń dotyczących lokalizacji nielicznych, projektowanych inwestycji. W tym zakresie, w projekcie określono m.in. maksymalną powierzchnię zabudowy w granicach terenu **ZC**, zakazano lokalizacji budynków i stanowisk postojowych na terenach **1-3ZO/WS** i **KDWpp**, jak również określono minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej, jaki musi zostać zachowany w granicach terenów **1-3ZO/WS** (nie mniej niż 80%) oraz terenu **ZC** (nie mniej niż 20%). Wśród najbardziej istotnych – z punktu widzenia ograniczenia ryzyka wystąpienia ewentualnych niekorzystnych zmian w środowisku – zapisów wskazać należy szereg ustaleń projektu mpzp w zakresie zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego, czy też zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej. Należą do nich zapisy ustalające:

- ochronę walorów krajobrazowych obszaru planu, współtworzącego klin zieleni, poprzez zastosowanie ustalonego w planie procentu powierzchni biologicznie czynnej oraz poprzez ustalone zagospodarowanie terenu,
- ochronę istniejących drzew, zadrzewień śródpolnych oraz zadrzewień południowego stoku doliny rzeki Głuszynka, a w przypadku kolizji z planowaną i istniejącą infrastrukturą lub planowanym urządzeniem terenu, dopuszczenie ich przesadzenia lub usunięcia i wprowadzenia nowych nasadzeń w granicach planu,
- zachowanie istniejących rowów melioracyjnych oraz cieków wodnych, z dopuszczeniem lokalizacji budowli hydrotechnicznych, urządzeń wodnych i przepustów lub obiektów mostowych,
- zachowanie ciągłości istniejącego systemu melioracyjnego, przebiegu cieków wodnych i ich powiązań z układem zewnętrznym, z dopuszczeniem robót budowlanych w ich zakresie,
- zapewnienie dostępu do wód powierzchniowych na potrzeby wykonywania robót konserwacyjnych i hydrotechnicznych,
- zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem dopuszczonych pozostałymi ustaleniami planu oraz inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej.

Zakres wprowadzonych do projektu mpzp zapisów dotyczących ochrony poszczególnych elementów środowiska uznaje się za wystarczający. Należy jednak zaznaczyć, iż warunkiem

zachowania dotychczasowego stanu i prawidłowego funkcjonowania środowiska w obrębie terenów zlokalizowanych w granicach omawianego obszaru, będzie precyzyjne wyegzekwowanie ustaleń projektu mpzp i restrykcyjne przestrzeganie przepisów i wymogów ochrony środowiska, wynikających z obowiązujących przepisów prawa, zwłaszcza w zakresie ochrony jakości powietrza, czy też prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej.

Należy podkreślić, że zapisy projektu mpzp „Rejon cmentarza przy ulicy Daszewickiej” w Poznaniu uwzględniają – w możliwie maksymalny sposób – cele ochrony środowiska ustalone na szczeblu międzynarodowym, krajowym i lokalnym, w tym w szczególności cele wskazane w Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA2020), Programie Ochrony Środowiska dla Miasta Poznania na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 roku oraz Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry. Ustalenia projektu mpzp „Rejon cmentarza przy ulicy Daszewickiej” w Poznaniu uwzględniają jednocześnie ustalenia „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania”, określającego kierunki zagospodarowania przestrzennego miasta.

Reasumując, w wyniku przeprowadzonej analizy, uwzględniającej obecny stan i charakter poszczególnych komponentów środowiska w granicach przedmiotowego obszaru, a także skalę oddziaływań związanych z realizacją nielicznych inwestycji, stwierdzono, że pełna i docelowa realizacja wszystkich ustaleń projektu mpzp „Rejon cmentarza przy ulicy Daszewickiej” w Poznaniu nie będzie stanowiła przyczyny pojawienia się oddziaływań mających znacząco negatywny wpływ na środowisko.